

0201_Ru_Əyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 0201 Azərbaycan dili

1 Aşağıdakı cümlələrdən hansında tabesizlik əlaqəsi var?

- ☐ Bizim sizdən gizlin heç nəyimiz yoxdur.
- ☒ Mən də, sən də, o da çox dedik, xeyri olmadı.
- ☐ Azərbaycan iri addımlarla xoş sabahlara irəliləyir.
- ☐ Nə gözəl yaraşır Muğana ceyran.
- ☐ Mən səni hər dərdi unudan bilirdim.

2 Hansı cümlədə xəbərle mübtəda arasında kəmiyyətə görə uzlaşma pozulub?

- ☐ Quşlar budaqda cəh-cəh vururdular.
- ☒ Yarpaqlar tökülür, ellər köç edirdi.
- ☐ Yağış yağdı, sel-su bərəni aldı.
- ☐ İtlər bir ağızdan hürüşdülər.
- ☐ Sən niyə onu ad gününə dəvət etmirsən?

3 Birinci tərəfi II növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunan II növ təyini söz birləşməsi hansıdır?

- ☐ mənim qardaşımın qızı
- ☒ “Qız qalası” operası
- ☐ dərs oxumaq
- ☐ dərs oxuyan uşaq
- ☐ Qafqaz yeməkləri

4 Birinci tərəfi feili birləşmə ilə ifadə olunan I növ təyini söz birləşməsi hansı cümlədir?

- ☐ İki itin arasına para sümük atmazlar.
- ☒ Dünən gələn oğlan mənim böyük qardaşım idi.
- ☐ Bu gün biz yeni evimizə köçürük.
- ☐ Orta əsrlər tarixi çox maraqlıdır.
- ☐ Anasını sevən oğulun balası xoşbəxt olar

5 Biri söz birləşməsidir:

- ☐ lap yaxşı
- ☒ əla növ
- ☐ vətən üçün
- ☐ dünəndən bəri
- ☐ heç kəs

6 Təbə tərəfi feili sifət olan I növ təyini söz birləşmələrindən ibarət cərgəni hansıdır?

- ☐ yemiş alveri, qamış sahəsi, yarış meydanı
- ☒ oxuduğum kitab, gecikdirilmiş cavab, görüləcək iş
- ☐ dəmir qapı, qızıl saat, daş hasar
- ☐ sərin su, iyirminci əsr, belə əhvalat

- ☐ çalışqan uşaq, küsəyən oğlan, zarafatcıl adam

7 Asılı tərəfi düzəltmə sifətlə ifadə olunmuş I növ təyini söz birləşməsi hansıdır?

- ☐ oyaq keşikçi
☒ qaçaq əsgər
☐ uzaq ölkə
☐ yumşaq parça
☐ qoçaq uşaq

8 Asılı tərəfi isimlə ifadə olunmuş I növ təyini söz birləşməsini tapın:

- ☐ oyanmış torpaq
☒ taxta qapı
☐ həmin adam
☐ şirin meyvə
☐ onuncu sinif

9 Həm II, həm də III növ təyini söz birləşməsinə aid olan xüsusiyyətləri seçin: 1)İkinci tərəfi mənsubiyyət şəkildəli söz olur.2)Tərəfləri, əsasən, isimlə ifadə olunur.3)İkinci tərəfi hər üç şəxsin mənsubiyyət şəkildələrini qəbul edir.4)Tərəfləri arasına başqa söz artırmaq olmur.5)Hər iki tərəfi tək-tək, nadir hallarda eyni zamanda cəmlənə bilər.6) Tərəflər bütövlükdə cümlənin bir üzvü olur.

- ☐ 2,4,6
☒ 1,2,6
☐ 1,3,5
☐ 2,5,6
☐ 1,3,6

10 Məktəblilər dostlarına məktub göndərdilər cümləsində hansı sözlər arasında uzlaşma əlaqəsi var?

- ☐ dostlarına- göndərdilər
☒ məktəblilər- göndərdilər
☐ məktəblilər- məktub
☐ dostlarına- məktub
☐ məktub- göndərdilər

11 Hansı cümlədə feili sifət tərkibi işlənmişdir?

- ☐ Bunlar dərslərinə həmişə ciddi hazırlaşır
☒ Dərin xəyala dalan Səbinə sanki onu heç eşitmirdi.
☐ Gələn ərbabın adamları idi
☐ Günçixan tərəfdə qara buludlar günün qabağını kəsmişdir.
☐ Bir neçə gündən sonra hamı məktəbin həyatına topladı.

12 Verilmiş xüsusiyyətlərdən hansı II növ təyini söz birləşmələrinə aid deyildir?

- ☐ Tərəfləri arasında uzlaşma əlaqəsi özünü göstərir.
☒ Tərəfləri şəxs əvəzlilikləri ilə də ifadə oluna bilər.
☐ Tərəfləri eyni zamanda cəmlənə bilər.
☐ Tərəfləri arasına heç bir söz daxil ola bilmir

- ☐ Qeyri-müəyyənlik ifadə edir.

13 Ananın öyüdü söz birləşməsində tərəflər arasında hansı əlaqə vardır?

- ☐ uzlaşma, yanaşma
☒ uzlaşma və idarə
☐ uzlaşma
☐ idarə, yanaşma
☐ idarə

14 Hansı ismi birləşmədir?

- ☐ evə qayıdanda
☒ qızıldan kəmər
☐ sənin haqqında
☐ sürətlə qaçan
☐ onun kimi

15 Əsas tərəfi feili bağlama ilə ifadə olunan söz birləşməsini göstərin:

- ☐ həyatdan küskün adam
☒ təbiətə baxdıqca
☐ gələcəyi görmək
☐ insana inanan
☐ dərindən düşündüyüm

16 Asılı tərəfi düzəltmə sözlə ifadə olunan ismi birləşməni göstərin:

- ☐ dərin quyu
☒ gözəllik vurğunu
☐ qoyun sürüsü
☐ yaxşılıq itirən
☐ sərin hava

17 Cümlədəki feili birləşmələrdən birinin əsas tərəfi tərkibi feillə ifadə olunmuşdur:

- ☐ Getdim dərddli yanına, o, məndən narın ağladı.
☒ Dərgahın qapısı açıq olanda köpəyin yuxusu gələr.
☐ Gecəni yatmaq mənim üçün bir problemə çevrilib.
☐ Dəyirman öz işində, çax-çax baş ağrılar.
☐ Dərdini gizlədən dərmanını tapmaz

18 Bəlkə anamın könündən keçir ki, biz də kəndə gedib onunla bir yerdə olaq? (Ə.Vəliyev) Cümlənin növünü müəyyənləşdirin:

- ☐ Tabeli mürəkkəb cümlədir.
☒ Tabeli mürəkkəb cümlədir.
☐ Tabesiz mürəkkəb cümlədir.
☐ Həmcins mübtədalı sadə, geniş cümlədir.
☐ Həmcins xəbərlə sadə, geniş cümlədir.

19 Verilmiş tabesiz mürəkkəb cümlənin tərəfləri arasındakı mənə əlaqəsini müəyyənləşdirin: Dəli dövrən sürər, ağıllı vaxt gözlər.

- ☐ aydınlaşdırma
- ☒ qarşılaşdırma
- ☐ zaman
- ☐ ardıcılıq
- ☐ bölüşdürmə

20 Tabeli mürəkkəb cümləni göstərin:

- ☐ Görünür, duyuc düşüblər
- ☒ Gəldinmi, başlayaq.
- ☐ Yağış yağır, külək əsir.
- ☐ Danışdım, ancaq dinləmədilər
- ☐ Gah işləyir, gah dincəlir

21 Külək əsdimi, yağış yağacaq cümləsinin növünü müəyyənləşdirin:

- ☐ səbəb-nəticə əlaqəli tabesiz mürəkkəb cümlə
- ☒ zaman budaq cümləli tabeli mürəkkəb cümlə
- ☐ həmcins xəbərli sadə cümlə
- ☐ həmcins mübtədali sadə cümlə
- ☐ zaman əlaqəli tabesiz mürəkkəb cümlə

22 Biri tabesiz mürəkkəb cümlənin tərəflərini bir-birinə bağlayan bağlayıcı ola bilməz:

- ☐ həm
- ☒ mədam ki
- ☐ və
- ☐ gah
- ☐ amma

23 Mən daş daşıyıb fəhləlik edirəm, sən sürücülük etməyi özünə ar bilirsən cümləsinin tərəfləri arasındakı mənə əlaqəsini müəyyənləşdirin:

- ☐ bölüşdürmə
- ☒ qarşılaşdırma
- ☐ səbəb-nəticə
- ☐ zaman
- ☐ ardıcılıq

24 Mürəkkəb cümlə hansıdır?

- ☐ Müəllim gülərək Ramini bağışladığını bildirdi.
- ☒ Bilirdim ki, o, mərd adamdır.
- ☐ Məhbubə gül-gülə anama nəsə deyir və zabıtə baxırdı.
- ☐ Atam bağçadakı gülləri suladı və diblərini boşaltmışdı.
- ☐ Havalər qızaraq qarı ərİtdi.

25 Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himninin sözlərinin müəllifi kimdir?

- ☐ Məmməd Araz
- ☒ Əhməd Cavad
- ☐ Hüseyn Cavid
- ☐ Cəfər Cabbarlı
- ☐ Mikayıl Müşfiq

26 Şifahi xalq ədəbiyyatının tarixən daha qədim sayılan janrı hansıdır?

- ☐ xalq dramları
- ☒ nəğmələr
- ☐ mahnılar
- ☐ tapmacalar
- ☐ dastanlar

27 Aşağıdakılardan hansı atalar sözü deyil?

- ☐ Yersiz gəldi, yerli qaç.
- ☒ Burada mənəm, Bağdadda kor xəlifə.
- ☐ Ağıl yaşda deyil, başdadır.
- ☐ Gülmə qonşuna, gələr başma.
- ☐ Bu günün işini sabaha qoyma.

28 Hansılar folklorun lirik növünə aid deyil?

- ☐ holavarlar və sayaçı sözləri
- ☒ əfsanə və lətifələr
- ☐ bayatılar və ağılar
- ☐ laylalar və oxşamalar
- ☐ tapmacalar və yanıltmaclar

29 Folklorun oxşar məzmunlu janrları hansılardır? I nağıl və məsəl. II ağılar və atalar sözləri. III holavarlar və sayaçı sözləri. IV laylalar və oxşamalar

- ☐ I, IV
- ☒ III, IV
- ☐ I, III
- ☐ II, IV
- ☐ II, III

30 Dərələrdən sel kimi, təpələrdən yel kimi ifadələri folklorun hansı janrında daha çox işlənir?

- ☐ atalar sözü və məsəllər
- ☒ nağıllar
- ☐ dastanlar
- ☐ əfsanələr
- ☐ lətifələr

31 Aşağıdakılardan biri əfsanədir:

- ☐ “Göyçək Fatma”
- ☒ “Pərvanə və od”

- ☐ “Məlikməmməd”
- ☐ “Cırdan”
- ☐ “Ağ atlı oğlan”

32 Dil və nitq haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ Dil tarixən çox az dəyişikliklərə uğrayır.
- ☒ Nitq dildən fərqli olaraq heç vaxt dəyişmir.
- ☐ Dil ünsiyyət vasitəsi olub, mücərrəd işarələr sistemindən ibarətdir.
- ☐ Nitq ünsiyyət prosesidir, bu və ya digər məlumatın ifadə tələbinə uyğun olaraq dilin ifadə imkanları əsasında meydana çıxır.
- ☐ Dil əsasdır, nitq ondan törəmədir.

33 Götürmür bizləri qəbir, Koroğlu, Səni bezdirmədi səbir, Koroğlu? Hardasan, umudum, ya bir Koroğlu, Qoşun yollarda qalıb (Akif Səməd) Nümunədə ədəbi dilin hansı normaları pozulmuşdur?

- ☐ fonetik və leksik
- ☒ fonetik və qrammatik
- ☐ fonetik
- ☐ leksik və qrammatik
- ☐ leksik

34 Fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Azərbaycan dilinin leksik normasının keyfiyyətini milli leksika müəyyən edir.
- ☒ Dialektologiya sözlərin mənşəyini öyrənir.
- ☐ Rəmzi mənələrdən ideoqrafik yazıda istifadə olunur.
- ☐ Lüğətçilik dilçiliyin praktik sahəsi olub, lüğətlərin tərtibi prinsiplərini öyrənir.
- ☐ Şifahi ədəbi dil orfoepik normalara tabedir.

35 cümlənin baş üzvü olub, haqqında danışılan şəxsi, əşyanı bildirir:

- ☐ zərflik
- ☒ mübtəda
- ☐ xəbər
- ☐ tamamlıq
- ☐ təyin

36 Mən sənə gələcəyinə inanıram cümləsində mübtəda hansı nitq hissəsi ilə ifadə olunmuşdur?

- ☐ isim
- ☒ əvəzlilik
- ☐ sifət
- ☐ fel
- ☐ say

37 Hansı cümlənin mübtədası sayla ifadə olunmuşdur?

- ☐ Deyilən söz yadıgardır.
- ☒ Altıncılar bu yarışda qalib gəldilər
- ☐ Birisi yazı yazırdı, birisi qulaq asırdı.

- ☐ Qocalara qayğı lazımdır
- ☐ Bunu hamı bilir.

38 İclası kim aparacaq? cümləsində mübtəda nə ilə ifadə olunmuşdur?

- ☐ qeyri-müəyyən əvəzliliklə
- ☒ sual əvəzliyi ilə
- ☐ isimlə
- ☐ sifətlə
- ☐ şəxs əvəzliyi ilə

39 Atın yüyəni Tahirin əlində idi cümləsinin mübtədası nə ilə ifadə olunmuşdur?

- ☐ məsdər tərkibi ilə
- ☒ III növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ II növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ I növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ feili sifət tərkibi ilə

40 Hansı cümlədə mürəkkəb mübtəda verilmişdir?

- ☐ Ey zalım, nə qədər zülm edəcəksən bizə sən?
- ☒ Dünyanın dərini çiyində daşıyanlar da mənim dərdimi bilmirlər.
- ☐ Mənim qəlbimdəki fikir səni narahat etməsin.
- ☐ Ay qızım, sənə dərs oxumağın niyə görmürəm?
- ☐ Vətən- ana. Ey odlar diyarı, sənə canım qurban

41 Cümlələrdən birində mübtəda səhv göstərilib:

- ☐ Aşağıdakı dərədə daxma və ağaclar görünürdü
- ☒ Məktəbin həyatında şagirdlər ağac əkdilər.
- ☐ Günəşin istiliyi əsgərlərin işini bir az da çətinləşdirmişdir.
- ☐ Taleyim solmayan aydın səhərdir.
- ☐ Kitabı dünəndən məktəbdə qalıb.

42 Xəbər hansı cümlə üzvünə aid olur?

- ☐ heç birinə
- ☒ mübtədaya
- ☐ təyinə
- ☐ zərfliyə
- ☐ tamamlığa

43 Xəbər haqqında fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Həm nitq hissələri, həm də söz birləşmələri ilə ifadə olunur.
- ☒ Cümlənin heç bir üzvünə tabe olmayan ən müstəqil üzvdür.
- ☐ İfadə vasitəsinə görə iki cürdür: feili xəbər, ismi xəbər
- ☐ Mübtədaya aid hərəkəti və ya hökmü bildirən baş üzvdür.
- ☐ Quruluşca sadə və mürəkkəb olur.

44 Cümlənin xəbəri nə ilə ifadə olunmuşdur? Bizim borcumuz tariximizi dərinləndirən öyrənməkdir.

- ☐ feili sifətlə
- ☒ məsdər tərkibi ilə
- ☐ isimlə
- ☐ feillə
- ☐ əvəzliliklə

45 Hansı cümlədə xəbər kəmiyyətə görə mübtəda ilə uzlaşmamışdır?

- ☐ Onlar hər gün imtahana hazırlaşırlar.
- ☒ Onlar hər gün imtahana hazırlaşır.
- ☐ O hər gün imtahana hazırlaşır.
- ☐ Biz hər gün imtahana hazırlaşıırıq.
- ☐ Siz hər gün imtahana hazırlaşırsınız.

46 Mürəkkəb xəbərli cümləni göstərin:

- ☐ Mən Akifə minnətdaram.
- ☒ Gənclər bizim gələcəyimizdir.
- ☐ Bir zamanlar insanlar qul halında yaşamışlar.
- ☐ Uşaqlar səyahətdən doymurdular.
- ☐ Babam ağacın altında oturub çay içirdi.

47 Cümlələrin birində xəbər sayla ifadə olunmuşdur:

- ☐ Onunculara təşəkkür edildi.
- ☒ Sənin bütün qiymətlərin beşdir.
- ☐ Onlar kənddə yaşayırlar.
- ☐ Yanan lampa yüzlükdür.
- ☐ Onların sözündə bir həqiqət var.

48 İsmi xəbərli cümləni göstərin:

- ☐ İdmançılar olimpiadaya hazırlaşır.
- ☒ Gələn Fəridə idi.
- ☐ Mətni diqqətlə köçürdü.
- ☐ O, mənə diqqətlə qulaq asırdı.
- ☐ Güclü külək ağacları yerə yıxmışdı.

49 Feili xəbərli cümləni göstərin:

- ☐ Amalımız Vətən yolunda çarpışmaqdır.
- ☒ Küçədə toplaşan adamların üzündə bayram əhval – ruhiyyəsi duyulurdu.
- ☐ Tamaşa gülməli idi.
- ☐ Güllər ətirli və tərəvətlidir.
- ☐ Buranın gözəl təbiəti var.

50 Cümlələrin birində tamamlıq təsirlik halda olan sadə isimlə ifadə olunub:

- ☐ Bu yaxşılığı heç vaxt unutmamam.

- ☒ X sinif şagirdlərinə mükafat verdilər.
- ☐ Cərrah Əli bizim təzə qonşumuzdur.
- ☐ Onun atası neft mühəndisidir.
- ☐ Uşaq gah ağlayır, gah da gülürdü.

51 Bu tədbir ardıcıl olaraq davam etdiriləcəkdir nümunəsində cümlə üzvlərindən hansı işlənməyib?

- ☐ zərflik
- ☒ tamamlıq
- ☐ mübtəda
- ☐ xəbər
- ☐ təyin

52 Vasitəsiz tamamlıq hansı cümlədədir?

- ☐ Tələbələr kitabxanaya gedir.
- ☒ Qonşumuz iş axtarır.
- ☐ Onda maraqlı kitablar var.
- ☐ O, atası ilə fəxr edir.
- ☐ Onun səndən xoşu gəlir.

53 Hansı cümlədə tamamlığın hər iki növü işlənmişdir?

- ☐ Sənə hər şeydən əvvəl kitab, dəftər, qələm lazımdır
- ☒ Müəllim tələbələrə kitab payladı.
- ☐ İclasda onun haqqında çox danışdılar.
- ☐ Neftdən müxtəlif yağlar alınır
- ☐ Uşaqlar bağçada gül, çiçək dərdilər.

54 Tamamlıq, əsasən, hansı cümlə üzvü ilə bağlı olur?

- ☐ ismi xəbər və zərfliklə
- ☒ feili xəbərle
- ☐ zərfliklə
- ☐ təyin və əvəzliliklə
- ☐ mübtəda ilə

55 Mən görmüşəm bu qütbətin dadını cümləsində tamamlıq nə ilə ifadə olunmuşdur?

- ☐ feili sifət tərkibi ilə
- ☒ III növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ isimlə
- ☐ sifətlə
- ☐ II növ təyini söz birləşməsi ilə

56 Ana oğlunun həyəcan keçirdiyini duydu cümləsində tamamlıq nə ilə ifadə olunmuşdur?

- ☐ III növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☒ feili sifət tərkibi ilə
- ☐ feili sifətlə
- ☐ isimlə

☐ sifətlə

57 Tərkibində təyin olan cümləni göstərin:

- ☐ Yayın bürkülü havası adamı darıxdırırdı.
- ☒ Sex rəisi məsulyyətli işçidir.
- ☐ Xalqımız sənətkarlarını ehtiramla xatırlayır.
- ☐ Əsərin nikbin sonluğu məni çox təsirləndirdi.
- ☐ Sənubər xala uşağı mehribanlıqla dindirdi.

58 Hansı cümlədə həmcins təyin yoxdur?

- ☐ Məktəbə bacarıqlı, istedadlı uşaqlar qəbul olunur.
- ☒ Kənddə qırmızı kərpiç binalar çoxdur.
- ☐ Anar çalışqan və intizamlı tələbədir.
- ☐ Bağda ağ, sarı güllər açılmışdı.
- ☐ O,soyuq, şaxtalı günlərdə də işdən qalmır.

59 Hansı cümlədə təyin zərflə ifadə olunmuşdur?

- ☐ Səhərki külək çox şiddətli idi.
- ☒ Aşağı mərtəbələr tərtəmiz idi.
- ☐ Qabaqdakı sıralar bomboş idi.
- ☐ Dünən gələn qonaqlar geri qayıdırdı.
- ☐ O,dar cığırla yuxarı qalxırdı.

60 Hansı cümlədə təyin ismi birləşmə ilə ifadə olunub?

- ☐ Bu gün açıq-saçıq geyinən bir müğənni vətən uğrunda şəhid olmuş milli qəhrəmanların hamısından məşhurdur, bu isə dəhşətdir! Dəhşət!
- ☒ Mənim rəfiqəm Səidə burada yoxdur.
- ☐ Təkcə pöhrələnən ağaclara baxmaqdan zövq alırdım.
- ☐ Qala qapıları yavaş-yavaş açıldı.
- ☐ Qızıl payız öz ətrini dağa, çəmənə yaydı.

61 İsmi hansı halında olan sözlər heç vaxt zərflilik ola bilmir?

- ☐ yerlik
- ☒ yiyəlik
- ☐ təsirlik
- ☐ yönük
- ☐ çıxışlıq

62 niyə? hansı cümlə üzvünün və ya üzvlərinin sualıdır?

- ☐ yalnız məqsəd zərfliyinin
- ☒ səbəb zərfliyi və məqsəd zərfliyinin
- ☐ kəmiyyət zərfliyinin
- ☐ səbəb zərfliyi və kəmiyyət zərfliyinin
- ☐ yalnız səbəb zərfliyinin

63 Cümlədə hərəkətin icrasını və ya əlamətin meydana çıxmasını müxtəlif cəhətdən izah edən cümlə üzvü hansıdır:

- ☐ təyin
- ☒ zərflik
- ☐ mübtədə
- ☐ xəbər
- ☐ tamamlıq

64 Kəmiyyət zərfliyi işlənmiş cümləni göstərin:

- ☐ Tədbirdə fakültənin bütün tələbələri iştirak edirdi
- ☒ Müəllim bu sözü dəfələrlə bizə demişdi.
- ☐ Kitabxanamız üçün xeyli təzə kitab alınıb.
- ☐ Mən onu tələbəlik illərindən tanıyıram
- ☐ Dilimizdəki bir neçə belə söz istisnadır.

65 Məqsəd zərfliyi hansı cümlədədir?

- ☐ Ana uzaqdan gəldiyinə görə yorğun görünürdü.
- ☒ Ana cəbhədəki oğluna göndərmək üçün corab toxuyurdu.
- ☐ Ana çox ağladığından gözləri qızarmışdı.
- ☐ Ana oğlundan məktub aldığı üçün çox sevinirdi.
- ☐ Ana bütün gecəni yatmadığı üçün gözləri qızarmışdı.

66 Xəbəri frazeoloji birləşmə ilə ifadə olunmuş cümləni göstərin:

- ☐ Oğlunun yazdığı məktubu oxuya bilmədi.
- ☒ Yada düşdü nişanlısı, nazlı sular sonası da...
- ☐ O, qatarda tanımadığı bir adamla görüşdü.
- ☐ Əlindəki fincan yerə düşüb sındı.
- ☐ Ona biz vaxtında çox kömək etmişik

67 Hansı cümlənin mübtədası sifətlə ifadə olunmuşdur?

- ☐ İnsan müqəddəs bir varlıqdır.
- ☒ İclasdakılar bu qərara çox təəccübləndilər.
- ☐ «Qoca və dəniz» romanı E. Heminquey yaradıcılığının zirvəsidir.
- ☐ Soyuqdan hamı titrəyirdi.
- ☐ Havaya atılan fişənglər rəngbərəng işıq saçırdı.

68 Hansı nümunədə ismi xəbər yoxdur?

- ☐ Səidənin bacısı tələbədir.
- ☒ Şəhidlər xiyabanı. Dilə gəlir məzarlar...
- ☐ Ayazlı-şaxtalı bir qış axşamı idi.
- ☐ Kür qırağının əcəb seyrangahı var.
- ☐ Söz vardır, kəsər savaşı.

69 Hansı cümlənin xəbəri sifətdən düzəlmiş feillə ifadə olunmuşdur?

- ☐ Dostlarımın sayı lap çoxalmışdı.
- ☒ O, təzəcə yaxşılaşdı.
- ☐ O, birdən dilləndi.
- ☐ Siz bu gün necə də gözəlsiniz.
- ☐ Bu meyvə yeməlidir

70 İsmi xəbərli cümlə hansıdır?

- ☐ Dost dar gündə tanınar.
- ☒ Bu idmançılar yarışda birincilik qazananlardır.
- ☐ Fuad bütün gecəni oyaq qalmışdı.
- ☐ Həkimlərin səyi nəticəsində xəstəni həyata qaytarmaq mümkün oldu.
- ☐ Qorxudan dizləri əsirdi.

71 Dostlarına xəyanət etmək istəyən xəyanətin qurbanı olacaq . Verilmiş cümlənin mübtədası nə ilə ifadə olunmuşdur ?

- ☐ təyini əvəzliliklə
- ☒ feili sifət tərkibi ilə
- ☐ məsdər tərkibi ilə
- ☐ II növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ III növ təyini söz birləşməsi ilə

72 Hansı cümlənin xəbəri mürəkkəbdir?

- ☐ Bizim müsahibimiz cəsarətli və açıq fikirlidir.
- ☒ Amilin atası təcrübəli inşaat mühəndisidir
- ☐ Bəzi sözləri baxışlardan da oxumaq mümkündür.
- ☐ Son vaxtlar Fazil çox işlə məşğul olurdu.
- ☐ Seçkilər ərəfəsində o, seçicilərlə görüşməli imiş.

73 Mübtədası III növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuş ismi xəbərli cümləni göstərin:

- ☐ Bunların hamısı axşama qədər qonşulara paylanılmalı imiş.
- ☒ Yer üzünün əşrəfi insandır.
- ☐ Şagirdlərin biri sözə başladı.
- ☐ Göy göl zəlzələ nəticəsində meydana gəlmişdir.
- ☐ Sənin niyyətin məni də sevindirir.

74 Hansı cümlənin xəbəri sifətdən düzələn felle ifadə olunub?

- ☐ Məktub sahibinə çatdırılmışdır.
- ☒ Mənim babam çox qocalıbdır.
- ☐ Deyilənə görə, xəstənin vəziyyəti yaxşıdır.
- ☐ İdarəyə gətirilmiş qəzetlər dünənkidir.
- ☐ Məncə, məsələnin həlli düzgündür

75 Hansı cümlədə tamamlıq ikinci növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur?

- ☐ Yarməmmədin səsi quyunun dibindən gəldi.
- ☒ Kursumuza gələn tələbələr hər gün test sualları yazırlar.

- ☐ Kənd yolu təzəcə abadlaşdırılmışdı
- ☐ İnsan arzusu bitib-tükənmək bilmir.
- ☐ Qonşu bağdan musiqi səsi gəlir, gülüş səsləri ucalırdı.

76 Cümlələrdən birinin təyini birinci növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur:

- ☐ Bu şəkillərin müəllifi xalq rəssamı Əzim Əzimzadədir.
- ☒ Onun gözləri qarşısında qızılı saçlı, mavi gözlü bibisi Aləmşahbəyim dayanmışdı.
- ☐ Arxlardan axan dağ suları burula-burula uzanıb gedirdi.
- ☐ 1873- cü ildə Bakıda Milli teatr yaradıldı.
- ☐ Yeni ədəbiyyat kitabı şagirdlərin istifadəsinə verilirdi.

77 Pəri öz sualının cavabını eşitməmək üçün qulaqlarını tutdu cümləsində zərfliyin mənaca hansı növündən istifadə edilib?

- ☐ tərz-i-hərəkət
- ☒ məqsəd
- ☐ zaman
- ☐ yer
- ☐ səbəb

78 Mürəkkəb tamamlıqlı cümlə hansıdır?

- ☐ Əsas sənədləri yoxlamaq Murada tapşırıldı.
- ☒ O, idman etməyi xoşlayır.
- ☐ O, təkbaşına idman etməyi xoşlayır.
- ☐ Məmməd heç vaxt iradəsinə zidd getməyi xoşlamırdı.
- ☐ İndi o da işinə ciddi yanaşandır.

79 Cümlələrin birində söz birləşməsi ilə ifadə olunmuş zərflik vardır:

- ☐ Dostum bu əhvalatı gülərək danışdı.
- ☒ Küçənin ortasında əzəmətli bir heykəl ucalırdı.
- ☐ Göylərin üzü birdən tutuldu.
- ☐ Bu dağları gəzməyə gəlmişəm.
- ☐ Şəhərdə böyük bir ehtişam vardı.

80 Hansı cümlədə vasitəsiz tamamlıq sadə isimlə ifadə olunmuşdur ?

- ☐ Vətənim verdi mənə nanü-nəmək.
- ☒ Ovçu özünə yeni tüfəng aldı.
- ☐ Qoca ağacları yeriyirdi.
- ☐ Vəli onu hərarətlə salamladı.
- ☐ Biz onları sevinclə qarşıladığımız.

81 Hansı cümlədə təyin II növ təyini söz birləşməsi ilə ifadə olunmuşdur ?

- ☐ Mühəndis Sultanov dəri paltosunu geyindi.
- ☒ Polis rəisi Kərimov prokurora zəng vurdu.
- ☐ Firuzə rəngli kuzələri doldurdu.
- ☐ Al-qırmızı gülləri ağ güldana yağın qızın təbəssümü yadımdan çıxmıyır.

- ☐ Sakit-sakit dalğalanan dəniz birdən təlatümə gəldi.

82 Hansı cümlədə məsdər tərkibi səbəb zərfliyi vəzifəsindədir?

- ☐ Qardaşı ilə görüşmək onu çox sevindirdi.
- ☒ Torpaqla məşğul olmaqdan əlləri cadar-cadar olmuşdu.
- ☐ Şəhəri düşmənin hücumundan qorumaq üçün böyük texnikalar gətirilirdi.
- ☐ Rəhman atası ilə danışmağı özünə sığışdırmırdı.
- ☐ Boş-boş danışmaqdan bir şey çıxmaz.

83 İlan ilan yeməyincə əjdaha olmaz cümləsinin sintaktik təhlili ilə bağlı fikirlərdən hansı səhvdir?

- ☐ 3 cümlə üzvü var.
- ☒ Cümlədə 4 cümlə üzvü var.
- ☐ “İlan” mübtədadır.
- ☐ Cümlənin xəbəri «əjdaha olmaz»dır.
- ☐ Zərflik quruluşca mürəkkəbdir.

84 Mübtədası və xəbəri sayla ifadə olunmuş cümlə hansıdır?

- ☐ Gecələr uzun, gündüzlər isə qısa idi.
- ☒ Birincilər həmişə birincidir.
- ☐ Qocalar yaşlarına baxmayaraq, qıvrıq və cəld idilər
- ☐ Qaçanlar birdən dayandılar.
- ☐ Dünənki ilıq hava bu gün yoxdur.

85 Ara sözün işləndiyi cümləni göstərin:

- ☐ Sənin dediklərin tamamilə düzdür.
- ☒ Düzdür, riyaziyyatdan bir az anlayıram.
- ☐ Güman gələn yerləri ələk-vələk etdilər.
- ☐ Yəqin etdim ki, sən düz demirsən.
- ☐ Hər dilinə gələn sözü deməli deyilsən

86 Həmçins xəbərlər hansı cümlədədir?

- ☐ Mən oyanmışdım, yoldaşlarım isə hələ də şirin yuxuda idilər.
- ☒ Dilşad səhər tezdən durur, əl-üzünü yuyur, sonra isə anasına su gətirirdi.
- ☐ Şaxta getdikcə artır, duman kəndi bürüyürdü.
- ☐ Mərdan getdi, ailənin sevinci, rahatlığı bitdi.
- ☐ Torpaq qızır, qar əriyir, çaylar daşır.

87 Hansı cümlədə həmçins xəbər işlənib?

- ☐ Get-gedə mübahisələr ciddiləşir, tələbələr, deyəsən, üstünlük qazanırdılar.
- ☒ Hər gün olduğu kimi, bu gün də qoca sahilə gəldi, iti nəzərləri ilə dənizi xeyli seyr etdi.
- ☐ Yağış yağır, güclü külək əsirdi.
- ☐ Osman ehtiyatla bulağa yaxınlaşdı, onu görən ceyran hürküb qaçdı.
- ☐ İclasda alimlər də, elmi işçilər də bu qərarı dəstəklədilər.

88 Hansı həmçins üzvlü cümlədə cəm şəkilçisi ixtisar olunub?

- ☐ Suallar, tapşırıqlar və qarşısındakı öhdəliklər o qədər ağır idi ki, bütün bunları bacarmayacağını düşünürdü.
- ☒ İmtahan zalında müəllim, şagird və valideyinlər də nəzarət altında idilər.
- ☐ İllər keçdikdən sonra məni qarşılamğa gələnlər arasında ana və atamı görmədim.
- ☐ Həyatda hər şeyə öz gücüm, bacarığım və qabiliyyətimlə nail olmaq istəyirdim.
- ☐ Dost, qardaş və ailəsini görmək eşqi ilə o, bu dəfə də şəhərə gəlməli oldu.

89 Həmcins təyinli cümləni seçin:

- ☐ Bu sözləri o, astadan, ehtiyatla söylədi.
- ☒ Pəncərədən həyatə xəstə, məzlum bir qoca baxırdı.
- ☐ Pəncərədən həyatə xəstə, məzlum bir qoca baxırdı.
- ☐ Qızılqayadan ötəndə günorta olardı.
- ☐ Muzeydə gördüyü rəsmlər, əşyalar onu hələ də düşündürürdü.

90 Həmcins üzvlər arasında işlənən hansı tabesizlik bağlayıcısından sonra vergül işarəsi qoyulur?

- ☐ və, ilə
- ☒ da, də
- ☐ amma, ancaq, lakin
- ☐ gah, ya, həm, nə
- ☐ yəni

91 Həmcins üzvlər haqqında yürüdülmüş fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Bütün cümlə üzvləri həmcins ola bilər.
- ☒ Həmcins üzvlər yalnız tabesizlik bağlayıcıları vasitəsilə əlaqələnir.
- ☐ Həmcins üzvlər bərabərhüquqlu olur.
- ☐ Eyni qrammatik formaya malik olur.
- ☐ Eyni bir cümlə üzvü ilə bağlı olur.

92 Biri yəqinlik bildirən ara söz deyil:

- ☐ həqiqətən;
- ☒ beləliklə
- ☐ əlbəttə
- ☐ düzü
- ☐ şübhəsiz

93 Oğlum, görünür, sən hər şeydən xəbərdarsan cümləsində işlənmişdir: 1) həmcins üzvlər 2) xitab 3) əlavə 4) ara söz

- ☐ 1.4
- ☒ 2.4
- ☐ 1.2
- ☐ 2.3
- ☐ 3.4

94 Ümumiləşdirici söz həmcins üzvlərdən əvvəl işlənərsə, ondan sonra hansı durğu işarəsi qoyulur?

- ☐ heç nə
- ☒ iki nöqtə

- ☐ vergül
- ☐ tire
- ☐ nöqtəli vergül

95 Biri güman və şübhə bildirən ara söz deyil:

- ☐ bəlkə
- ☒ mənəcə
- ☐ görünür
- ☐ gərək ki
- ☐ deyəsən

96 Nəticə bildirən ara sözlər hansı cümlələrdə işlənib? 1) Deməli, evinizi təmir etdirə bilmirsiniz. 2) Yəqin, orada yeni evlər tikiləcək. 3) Xülasə, gəlib çıxdıq mətləb üstünə. 4) Əlbəttə, sənə kömək edəyəm. 5) Doğrusu, bu çox çətin məsələdir.

- ☐ 1,2,5
- ☒ 1,3
- ☐ 1,4,5
- ☐ 1,2,5
- ☐ 2,3,4

97 Ara sözlərlə bağlı fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Cümlənin əvvəlində, ortasında və sonunda işlənə bilər.
- ☒ Qrammatik cəhətdən cümlə üzvləri ilə bağlı olur.
- ☐ Danışanın ifadə olunan fikrə münasibətini bildirir.
- ☐ Cümlədəki başqa sözlərdən vergüllə ayrılır.
- ☐ Yəqinlik, şübhə, nəticə və s. mənaları ifadə edir.

98 Xitabla bağlı fikirlərdən yalnız biri doğrudur:

- ☐ Cümlə üzvləri ilə sintaktik əlaqəyə girir.
- ☒ Xitablar ay, ey, a, hey kimi köməkçi vasitələrlə birlikdə də işlənir.
- ☐ Xitab yalnız insana aid sözlərlə ifadə olunur.
- ☐ Tərkibinə görə xitablar yalnız bir sözdən ibarət olur.
- ☐ Cümlənin yalnız əvvəlində işlənir.

99 Hansı sıradakı hər iki söz həm feili xəbər, həm də ara söz kimi işlənə bilər?

- ☐ gəlsənə, qoysana
- ☒ demə, görünür
- ☐ deməli, doğrudan
- ☐ düzdür, qoy
- ☐ bax, gör

100 Hansı söz xitab kimi işlənə bilməz?

- ☐ ana
- ☒ irəli
- ☐ uşaq

- ☐ dostlar
- ☐ alim

101 Həmcins üzvlü cümləni göstərin:

- ☐ Balacaboylu adam səslə-küylü küçələrdən keçərək soldakı binaya yaxınlaşdı.
- ☒ Gah sulara baş vurub lap dərinliklərə enir, gah da süzüb suyun üzünə çıxır.
- ☐ Al-əlvən çiçəklərin xoş ətri ətrafa yayılmışdı.
- ☐ Nə ağac vardı, nə də kölgəlik.
- ☐ Sular göz yaşsı kimi dumdurdu idi.

102 Həmcins mübtədalı cümlə hansıdır?

- ☐ Kitab, dəftər və qələm satırlar.
- ☒ Şuşa, Laçın, Kəlbəcər azad olunmalıdır.
- ☐ Aytən, Ülvi, kitabları gətirin.
- ☐ Akif və Vüqar gələndə biz getdik.
- ☐ Qızıl və gümüş saatlar aldılar.

103 Həmcins zərflikli cümləni göstərin:

- ☐ “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanında maraqlı bir epizod var.
- ☒ Ona görə də təbiətə qayğı və məhəbbətlə yanaşılmalıdır.
- ☐ Eşq olsun bu müqəddəs varlığa!
- ☐ Sonra parkın kənarı ilə keçərək məktəbə doğru yollandıq.
- ☐ Mikayılın və döyüş yoldaşlarının payına çətin vəzifə düşmüşdür.

104 Hansı nümunədə həmcins üzv işlənməmişdir?

- ☐ Yanan da, yaman da mənəm.
- ☒ Mərd özündən bilər, namərd özgəsindən.
- ☐ İclasda nə mənə, nə də sənə söz verəcəklər.
- ☐ Məktəbdəki tədbirdə müəllim, şagird və valideynlər iştirak edəcəklər.
- ☐ Arif hər gün işə vaxtında gəlir, verilən tapşırıqları dəqiq yerinə yetirərdi.

105 Nitqin hissələri arasında əlaqəni bildirən ara sözü göstərin:

- ☐ heyf
- ☒ birincisi
- ☐ deyilənə görə
- ☐ ehtimal ki
- ☐ doğrudan da

106 Sizi deyib gəlmişəm, ey mənim müsəlman qardaşlarım cümləsindəki xitab nə ilə ifadə olunub?

- ☐ feili sifət tərkibi ilə
- ☒ III növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ I növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ II növ təyini söz birləşməsi ilə
- ☐ qeyri-təyini ismi birləşmə ilə

107 Cümlələrin birində mürəkkəb xitab işlənməyib:

- ☐ Azərbaycan əsgəri, marş irəli!
- ☒ Niyə elə danışırısan, ay bala, bizdən razı deyilsən?
- ☐ Seyr et bu varlıqı, şeyda bülbülüm.
- ☐ Sən ey gurlayan dəniz, məni dinlə.
- ☐ Ey mənim həqiqi dostum, fikrin nədir?

108 Qrammatik cəhətdən cümlə üzvləri ilə bağlı olmayan sözlər hansılardır? 1)ara sözlər 2)əlavələr 3)həmcins üzvlər 4)xitab

- ☐ 1,3
- ☒ 1,4
- ☐ 1,2
- ☐ 2,3
- ☐ 3,4

109 Xitab haqqında fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Cümlənin əvvəlində, ortasında və sonunda işlənə bilər.
- ☒ Çox vaxt xəbərlə uzlaşma əlaqəsinə girir.
- ☐ Cümlədə müraciət olunanı bildirən sözlərə deyilir.
- ☐ Həm sözlərlə, həm də söz birləşmələri ilə ifadə olunur.
- ☐ Mübtəda kimi ismin adlıq halında olur.

110 Hansı nümunədə ara söz işlənməməşdir?

- ☐ Görünür, razısan öz taleyindən, Nə zamandır məni soraqlamırsan.
- ☒ Eh nə qədər güman, nə qədər bəlkə çevrilib dünyada olub həqiqət.
- ☐ Bəlkə, birisinin vurduğu ləkə dönüb olacaqdır sonsuz həqiqət.
- ☐ Anlaya bilmədim, düzü, bu sirri.
- ☐ Sən demə, dağlara qar ələnərmis, dumandan xəbərsiz, çəndən xəbərsiz.

111 Nəhayət, gənc qız yalançı dilənçiyə müraciət etdi cümləsində ara sözün mənaca növünü müəyyənləşdirin:

- ☐ yəqinlik bildirən
- ☒ nəticə və nitqin hissələri arasında əlaqəni bildirən
- ☐ fikrin mənbəyini bildirən
- ☐ güman, sübhə bildirən
- ☐ təəssüf bildirən

112 İsmi xəbərlə müəyyən şəxslə geniş cümləni göstərin:

- ☐ İstirahət gününün xoş saatları idi.
- ☒ Bu gün milli mənafe hər şeydən vacibdir.
- ☐ Xəstənin ümumi vəziyyəti yaxşıdır.
- ☐ Elçinin atasının dostları neft işçiləridir.
- ☐ Əldən qalan əlli il qalar.

113 Xəbərlə frazeoloji birləşmə ilə ifadə olunan müəyyən şəxslə geniş cümləni göstərin:

- ☐ Mənim tanrım gözəllikdir, sevgidir.
- ☒ Onun geri dönməməsi ananın qəlbinə toxunmuşdu.
- ☐ XX əsrin sonları idi.
- ☐ Mənim ondan gözümlə su içmirdi.
- ☐ Qəbul imtahanları yaxınlaşır.

114 Ümumi şəxslə cümlə hansıdır?

- ☐ Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindəki mədəniyyət abidələrimizə xeyli ziyan vurmuşlar.
- ☒ Adətimizə görə, böyüyə də, qonağa da hörmət edirlər.
- ☐ Ölkəmizin ərazisində qədim insan məskənləri aşkar etmişlər.
- ☐ Qız qalasına bənzər təsvirləri Qobustan qayaüstü rəsmlərində də müəyyənləşdirmişlər.
- ☐ Tariximizi, mədəniyyətimizi qorumağa borcluyuq.

115 And olsun yeri, göyü Yaradana! Cümlənin növünü tapın:

- ☐ adlıq cümlə
- ☒ şəxssiz cümlə
- ☐ qeyri-müəyyən şəxslə cümlə
- ☐ ümumi şəxslə cümlə
- ☐ müəyyən şəxslə cümlə

116 Müəyyən şəxslə geniş cümlə hansıdır?

- ☐ Verilən tapşırıq vaxtında əməl edirlər.
- ☒ Həvəslə danışdım
- ☐ Dünən məsələyə baxıldı.
- ☐ Dostumun böyük oğlu təhsil şöbəsinin müdürüdür.
- ☐ Xəstəni sakitləşdirmək üçün xeyli əziyyət çəkdi.

117 Qeyri-müəyyən şəxslə cümləni tapın:

- ☐ Yıxılana gülməzlər.
- ☒ Toyda təbrik üçün mənə də söz verdilər.
- ☐ Dostu dar gündə sınayırlar.
- ☐ Ad günündə xaricdəki tanışlarım zəng vurub məni təbrik edirlər.
- ☐ Ailəmizdə təhsilə ciddi fikir verilir.

118 Cümlələrin hansı nəqli cümlədir?

- ☐ Sən hamıdan gözəlsən, sevgilim!
- ☒ Havadan baharın ətri gəlirdi.
- ☐ Uşaqlar, dərəcə hazırsınız?
- ☐ Qoy həmişə günəş olsun!
- ☐ Sən sus, danışma.

119 Verilmiş cümlələrdən hansı nida cümləsidir?

- ☒ Sən nə yamansan, a buz! Adam yıxansan, a buz!
- ☐ Ətrafı sakitlik bürümüşdü.
- ☐ Əlaçı tələbələr mükafatlandırıldı.

- ☐ Görəsən, onlar nə vaxt qayıdacaqlar?
- ☐ Hamı susurdu, heç kim danışmırdı.

120 Biri sual cümləsidir:

- ☐ Sabah hamı dərəcə hazır gəlsin!
- ☒ Bəs nə üçün mənim suallarına cavab vermirsən?
- ☐ Şagirdlər yarışa yaxşı hazırlanmışdılar.
- ☐ Səbr elə, kişi, nəhaq qan yerdə qalmaz!
- ☐ Bu gün hava çox istidir.

121 Biri məqsəd və intonasiyaya görə sadə cümlə növü deyil:

- ☐ nida cümləsi
- ☒ müxtəsər cümlə
- ☐ əmr cümləsi
- ☐ nəqli cümlə
- ☐ sual cümləsi

122 Aşağıdakılardan hansı feilin təsriflənən formasıdır?

- ☒ oxuyur
- ☐ oturan
- ☐ yazılası
- ☐ oxumalı
- ☐ gedərkən

123 Feli bağlama şəkilçisi deyil:

- ☒ malı2
- ☐ araq2
- ☐ anda2
- ☐ alı2
- ☐ -mədan2

124 Biri səhv fikirdir:

- ☒ Bütün saylar cəmlənir
- ☐ Müəyyən miqdar sayları sadə və mürəkkəb olur
- ☐ Miqdar sayları 3 yerə ayrılır.
- ☐ Saylar həm sadə, həm düzəltmə, həm də mürəkkəb olurlar.
- ☐ Sıra sayları düzəltmə və mürəkkəb olurlar

125 II növ təyini söz birləşmələrini seçin: 1.şirin söhbət, 2.ılan zəhəri, 3.alimin fikri, 4.ağac budağı, 5.əkin yeri, 6.ananın arzusu

- ☐ 1, 2
- ☒ 2,4,5
- ☐ 1,3,4
- ☐ 2,3,5
- ☐ 4,6

126 Mürəkkəb söz birləşməsi hansı variantdadır?

- ☐ ən yaxşı yer
- ☒ Nizaminin “Xosrov və Şirin” poeması
- ☐ körpə uşaq
- ☐ adamın sözü
- ☐ zəfər marşı

127 Hansı II növ söz birləşməsini III növə keçirmək olmur?

- ☐ dağ havası
- ☒ məşin bazarı
- ☐ bulaq suyu
- ☐ pəncərə şüşəsi
- ☐ meşə gözətçisi

128 Mən gəldim birləşməsində hansı sintaktik əlaqə növü vardır?

- ☐ idarə və yanaşma
- ☒ uzlaşma
- ☐ idarə
- ☐ uzlaşma və idarə
- ☐ yanaşma və uzlaşma

129 Qardaşı savadlı mütəxəssisdür cümləsində hansı sintaktik əlaqələr var?

1.idarə,2.yanaşma,3.uzlaşma,4.tabesizlik

- ☐ 2.4
- ☒ 2.3
- ☐ 1.4
- ☐ 1.3
- ☐ 3.4

130 Mübtəda ilə xəbər arasında uzlaşma hansı nümunədə pozulmuşdur?

- ☐ O, indi ən yaxşı oxuyan tələbələrdəndir.
- ☒ Uşaqların bəzisi buna inanmayacaqlar
- ☐ Biz teatrdan qayıtdıq.
- ☐ Gələnlər yola düşdülər.
- ☐ Sürülər dağın ətəyinə yayıldılar.

131 İdarə əlaqəsi hansı bənddədir?

- ☐ birinci mərtəbə
- ☒ səfərdən qayıtmaq
- ☐ qırmızı gül
- ☐ üçüncü sıra
- ☐ xoş rəftar

132 Nümunələrdən yalnız birində idarə əlaqəsi var:

- ☐ bərkdən danışmaq, qorxub qışqırmaq
- ☒ gülü dərmək, dərsi öyrənmək
- ☐ səmimi söhbət, tibbi yardım
- ☐ yaşıl çəmən, göy otlar
- ☐ sən gələndə, mən oxudum

133 Hansı birləşmədə iki sintaktik əlaqə var?

- ☐ şəhərdən uzaq
- ☒ mənim bacım
- ☐ dogma diyar
- ☐ şəhər yeməyi
- ☐ illik gəlir

134 Hansı cümlə üzvləri bir – biri ilə sintaktik əlaqəyə girmir?

- ☐ tamamlıq, xəbər
- ☒ tamamlıq, zərflik
- ☐ mübtəda, xəbər
- ☐ zərflik, xəbər
- ☐ təyin, zərflik

135 Hansı bənddəki iki sözdən söz birləşməsi düzəltmək olmaz?

- ☐ qələm, yaşıl
- ☒ insan, kimi
- ☐ Azər, qardaş
- ☐ ana, qayğı
- ☐ vətən, sevmək

136 Birinci tərəfi isimlə ifadə olunmuş I növ təyini söz birləşmələri hansı cərgədədir?

- ☐ vətən məhəbbəti, azadlıq nəğməsi, qurd qapısı
- ☒ qızıl üzük, dəmir bilək, torpaq yol
- ☐ balıq əti, durna qatarı, qılnc yarası
- ☐ hər tərəf, dairəvi stol, Tahir əmi
- ☐ gözəl mənzərə, azgın düşmən, beşinci sıra

137 II növ təyini söz birləşməsini göstərin:

- ☐ ölkədaxili sabitlik
- ☒ alın yazısı
- ☐ əli silahli
- ☐ dostların söhbəti
- ☐ tarixi hadisə

138 I növ təyini söz birləşməsinin asılı tərəfi ola bilmir:

- ☐ isim
- ☒ feili bağlama
- ☐ feili sifət

- ☐ say
- ☐ sifət

139 Feili birləşmə hansıdır?

- ☐ valeh olmaq
- ☒ kitab oxumaq
- ☐ təmir etmək
- ☐ etiraz etmək
- ☐ təsdiq etmək

140 Feili birləşmənin əsas tərəfi nə ilə ifadə olunur?

- ☐ feilin bütün formaları ilə
- ☒ feilin təsriflənməyən formaları ilə
- ☐ feilin sadə şəkilləri ilə
- ☐ feilin mürəkkəb şəkilləri ilə
- ☐ feilin təsriflənən formaları ilə

141 Asılı tərəfi zərflə ifadə olunan yanaşma əlaqəli ismi birləşmələri göstərin: 1) içəri otaq 2) oradan qayıdanda 3) yuxarı mərtəbə 4) cəld hərəkət 5) bugünkü xəbərlər 6) səhər yola düşən

- ☐ 1,5
- ☒ 1,3
- ☐ 2,4
- ☐ 5,6
- ☐ 2,6

142 Yanaşma əlaqəli aşağıdakı birləşmələrin birində isim tabe tərəf kimi işləyib:

- ☐ şəhərdəki məktəb
- ☒ mühəndis Kərimli
- ☐ həyatı mənafe
- ☐ buludlu hava
- ☐ həftəlik plan

143 İsmi hansı halı uzlaşma əlaqəsində əsas, yanaşma əlaqəsində asılı tərəf ola bilər?

- ☐ çıxışlıq
- ☒ adlıq
- ☐ yiyəlik
- ☐ yönülük
- ☐ təsirlik

144 Tərəfləri isim+isim modelində olan I növ təyini söz birləşməsini göstərin:

- ☐ oxuyan tələbə
- ☒ dəmir qapı
- ☐ Qarabağ şikəstəsi
- ☐ müdrik insan
- ☐ həmin hadisə

145 Uzlaşma əlaqəsi hansı nümunədədir?

- ☐ təcili danışmaq
- ☒ Ev tikilib.
- ☐ doğma torpaq
- ☐ bizim həyat
- ☐ siz oxuyanda

146 Aşağıdakı sözlərdən hansında yalnız açıq saitlər işlənmişdir?

- ☒ maneə
- ☐ naməlum
- ☐ layihə
- ☐ bioloq
- ☐ riayət

147 Nitq normalarının tarixiliyi haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ 1930-cu illərə qədər Azərbaycan ədəbi dilinin fonetikasındakı əlifbada xüsusi hərflə göstərilən “sağır nun” adlı səs var idi.
- ☒ Dövr keçdikcə ədəbi dilin normasında əvvəlkindən fərqli müəyyən əlamətlər, keyfiyyətlər meydana çıxır.
- ☐ Norma tarixi kateqoriyadır.
- ☐ Leksik normadan fərqli olaraq, ədəbi dilin fonetik və qrammatik normalarında dəyişiklik ləng gedir.
- ☐ Nitq normalarının tarixiliyi ədəbi dilin inkişafının, təkmilləşməsinin nəticəsidir.

148 Biri nətiqliyin sahəsi deyil:

- ☐ işgüzar nətiqlik
- ☒ publisistik nətiqlik
- ☐ bədii nətiqlik
- ☐ bədii nətiqlik
- ☐ inzibati-idarə nətiqliyi

149 Biri qeyri-rəsmi müraciət etiketidir:

- ☐ yoldaş
- ☒ qadası
- ☐ xanım
- ☐ cənab
- ☐ bəy

150 Bəndlərdən birində ədəbi dilin fonetik norması pozulub:

- ☐ Şairim! Aç, payla söz xəzinəni, Şeiriyyət ilhamı çağırır məni.
- ☒ Doğrudan da, Məmdəli, qeyrət həlal olsun sənə!
- ☐ Qafqaz dağlarının gözəl guşəsi, Vurğunam hüsnünə özüm, Qəbələ!
- ☐ Kim minir Qazaxın dilboz atını, Götürür toyların şal xalatını...
- ☐ Tariximə qara xətlə hicri, milady, Qılıncıların qan ağzı ilə yazılmadı mı?!

151 Cümlədə söz sırasına əməl olunmasa, ədəbi dilin hansı norması pozular?

- ☐ fonetik
- ☒ qrammatik
- ☐ orfoqrafik
- ☐ orfoepik
- ☐ leksik

152 Nitqə müəyyən emosionallıq, sözlə ifadəsi mümkün olmayan çalarları gətirən vasitələr:1)satıra, 2)jest ,3)etiket, 4)alleqoriya , 5)mimika

- ☐ 2.3
- ☒ 2,5
- ☐ 1,2
- ☐ 3.4
- ☐ 3,5

153 Jest sözünün izahı hansı cavabda daha dəqiq göstərilib?

- ☐ Düzgün nitqə verilən şərtlərdən biridir.
- ☒ Əl- qol hərəkətlərindən məqsədəuyğun istifadə etməkdir.
- ☐ Dialekt sözüdür.
- ☐ Üz əzələlərinin mənalı hərəkətidir.
- ☐ Razılıq bildirən nitq etiketidir.

154 Düşmənlə aparılan ağır döyüşlərdən birində qəhrəmancasına vəfat etdi o . Cümlədə ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ qrammatik
- ☒ leksik, qrammatik
- ☐ leksik
- ☐ orfoqrafik
- ☐ orfoqrafik, leksik

155 Dilə aid edilən əlamətlərdən biri yanlışdır:

- ☐ Ünsiyyət vasitəsidir.
- ☒ Özünəməxsus quruluşu, ifadə imkanları yoxdur.
- ☐ Mücərrəd işarələr sistemindən ibarətdir.
- ☐ Dil əsasdır
- ☐ Tarixən çox az dəyişikliklərə uğrayır.

156 Ədəbi dil haqqındakı fikirlərdən biri yanlışdır:

- ☐ Şifahi ədəbi dil orfoepik normalara tabe olub, səslənən dildir.
- ☒ Nitqlər, çıxışlar, mühazirələr və s. yazılı ədəbi dilə aiddir.
- ☐ Ədəbi dil həm fonetik, həm leksik, həm də qrammatik normalara əsaslanır.
- ☐ Ədəbi dilin yazılı və şifahi formaları var.
- ☐ Yazılı ədəbi dilin ilk nümunələri dövlət sənədlərinin, dövlət başçıların məktublarının və bədii əsərlərin dili olmuşdur.

157 qeyri-türk mənşəli sözlərin əleyhinə yönəlir və məhz həmin sözlərə qarşılıq tapmaq cəhdindən ibarətdir.Nöqtələrin yerinə hansı söz artırılmalıdır?

- ☐ qrammatika
- ☒ özləşmə
- ☐ Azərbaycan lüğətçiliyi
- ☐ nitq istisnaları, nitqin düzgünlüyü və dəqiqliyi
- ☐ natiqlik

158 Sürüynən keçi gəlir, Saymışam üçü gəlir. Çıxağın tamaşaya , Yarımmın köçü gəlir. Nümunədə ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ yalnız fonetik
- ☒ fonetik, qrammatik
- ☐ fonetik, leksik
- ☐ yalnız leksik
- ☐ yalnız qrammatik

159 Hansı cümlələrdə artıq sözlər nitqin mükəmməlliyinə nöqsan gətirir? 1) Təriflər yalnız onları bəyənən insanları korlayır. 2) Özünə hörmət etməyən başqalarına da hörmət etməz. 3) Ümid qızıl kimidir, hec bir mühitdə paslanmaz. 4) Nizaminin qəzəlləri, Nizaminin poemaları XX əsrin 40-cı illərində dilimizə tərcümə olunmuşdur. 5) Boş-bıkar oturmaq əvəzinə, başqasının qeybətini eləmək əvəzinə iş görsəydiniz, yaxşı olardı.

- ☐ 1,2,3
- ☒ 4,5
- ☐ 2,4,5
- ☐ 1,5
- ☐ 3,4

160 Özləşmə anlayışına nələr daxildir? Biri səhvdir:

- ☐ ədəbi dili başqa dillərin təsirinə məruz qalmaqdan xilas etmək cəhdi
- ☒ dildəki bütün alınma termin və şəkilcilərin Azərbaycan (türk) qarşılığı ilə əvəzlənməsi cəhdi
- ☐ ədəbi dili etnik yaddaşına qaytarmaq cəhdi
- ☐ alınma sözlərin bəzilərinə qarşılıq tapmaq cəhdi
- ☐ alınma sözlərin milliləşdirilməsi cəhdi

161 Hansı sözlərdə cingiltili samit özünün kar qarşılığı kimi tələffüz olunur? 1. möhtəşəm, 2. poladdan, 3. vüqarlı, 4. azaddır, 5. nəğməkar

- ☐ 1,4
- ☒ 2,4
- ☐ 2,4,5
- ☐ 1,2
- ☐ 3,4,5

162 Biz gündəlik nitqimizdə, əsasən, hansı sözlərdən istifadə edirik?

- ☐ neologizmlərdən
- ☒ ümumişlək sözlərdən
- ☐ dialekt sözlərdən
- ☐ terminlərdən
- ☐ alınma sözlərdən

163 Təkmənalı sözü göstərin:

- ☐ ağız
- ☒ ürək
- ☐ burun
- ☐ qol
- ☐ ayaq

164 Hansı sıradakı sözlər antonim deyil?

- ☐ küsmək-barışmaq
- ☒ yatmaq-qızarmaq
- ☐ almaq-vermək
- ☐ ağarmaq-qaralmaq
- ☐ açmaq-bağlamaq

165 Qarmonun dili və uşağın dili birləşmələrindəki dil sözü aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ təkmənalı söz
- ☒ çoxmənalı söz
- ☐ omonim
- ☐ antonim
- ☐ sinonim

166 Sinonim sözlər cərgəsini göstərin:

- ☐ göz, qaş, baş
- ☒ hündür, yüksək, uca
- ☐ ləpə, çay, dəniz
- ☐ həkim, hakim, sənəd
- ☐ səhər, axşam, gündüz

167 Sözlərdən yalnız biri omonim kimi işlənə bilər:

- ☐ atlas
- ☒ yağ
- ☐ qəzəl
- ☐ həyat
- ☐ altı

168 Arşı, güz, damu sözləri aşağıdakı söz qruplarından hansına aiddir?

- ☐ terminlər
- ☒ köhnəlmiş sözlər
- ☐ dialekt sözləri
- ☐ neologizmlər
- ☐ alınma sözlər

169 Frazoloji birləşməni seçin:

- ☐ fikrini bildirmək

- ☒ ürəyini qırmaq
- ☐ qolunu kəsmək
- ☐ başını tərpətmək
- ☐ arxayın olmaq

170 Biri neologizmdir:

- ☐ zərbəçi
- ☒ fayl
- ☐ ləqəb
- ☐ təxəllüs
- ☐ yenilikçi

171 Dialekt sözləri nədir?

- ☐ İxtisas, peşə ilə əlaqədar sözlərdir.
- ☒ Məhəlli xarakterli sözlərdir.
- ☐ Bir-birinə əks mənalı sözlərdir.
- ☐ Bir-birinə yaxın mənalı sözlərdir.
- ☐ Nitqdə, əsasən, hamı tərəfindən işlədilən sözlərdir

172 Yumşaq və sərt sözləri hansı sırada həqiqi mənada işlənmişdir?

- ☐ yumşaq rəftar, sərt iqlim
- ☒ yumşaq saç, sərt qaya
- ☐ yumşaq xasiyyət, sərt baxış
- ☐ yumşaq cəza, sərt hərəkət
- ☐ yumşaq səs, sərt təbiət

173 Qara sözü hansı variantda məcazi mənada işlənmişdir?

- ☐ qara pişik
- ☒ qara gün
- ☐ qara parça
- ☐ qara torpaq
- ☐ qara portfel

174 Hansı sözün müstəqil leksik mənası yoxdur?

- ☐ əmr
- ☒ habelə
- ☐ lələ
- ☐ maral
- ☐ dağ

175 Sinonim və antonimlər üçün ortaq xüsusiyyət hansıdır?

- ☐ bir- biri ilə müəyyən bağlılığı olan sözlərdən təşkil olunmaq
- ☒ eyni nitq hissəsinə aid sözlərdən ibarət olmaq
- ☐ bir-birinə yaxın mənalı bildirmək
- ☐ bir-birinə əks mənalı bildirmək

- ☐ eyni mənaları bildirmək

176 Çoxmənalı sözlər nədir?

- ☐ Müxtəlif mənalı ayrı-ayrı sözlərdir.
- ☒ Əsas məna ilə bağlı əlavə məna da bildirən sözlərdir.
- ☐ Yazılışı və deyilişi eyni, lakin mənaları müxtəlif olan sözlərdir.
- ☐ Eyni və ya yaxın mənalı sözlərdir.
- ☐ Əks mənalı sözlərdir.

177 Dilotu yemək frazeoloji birləşməsinin antonimi hansıdır?

- ☐ dilə gəlmək
- ☒ ağzına su alıb oturmaq
- ☐ dilə-ağıza düşmək
- ☐ dil tökmək
- ☐ dil-boğaza qoymamaq

178 İsimlərdən ibarət sinonim cərgəni göstərin:

- ☐ ayrı-başqa, amma-ancaq
- ☒ arzu-istək, gözlük-çəşmək
- ☐ gödək-qısa, qoca- yaşlı
- ☐ almaq-götürmək, atmaq-tullamaq
- ☐ tez-sürətlə, asta-yavaş

179 Türk mənşəli çağdaş sözü hansı alınma sözün qarşılığıdır?

- ☐ mütərəqqi
- ☒ müasir
- ☐ mötəbər
- ☐ mübariz
- ☐ humanist

180 Hansı cərgədəki sinonimlər həmişə bir-birini əvəz edə bilər?

- ☐ yoxlamaq, sınamaq
- ☒ eynək, çəşmək
- ☐ gözəl, göyçək
- ☐ ürək, könül
- ☐ dava, müharibə

181 Birləşmələrin hansında asılı tərəf həqiqi mənada işlənmişdir?

- ☐ çiy söz
- ☒ qızıl üzük
- ☐ qızıl payız
- ☐ yumşaq xasiyyət
- ☐ güclü cavab

182 Hansı omonimlər müxtəlif nitq hissələrinə aiddir? 1. Bal,2.tut,3.çən,4.top,5.əqrəb,6.yol

- ☐ 1.4
- ☒ 2,6
- ☐ 1,3,5
- ☐ 4.5
- ☐ 2,3,4

183 Hansı cərgədəki sözlərin ikisi də çoxmənalıdır?

- ☐ bel, çəki
- ☒ üz, burun
- ☐ ayaq, insan
- ☐ yağış, dolu
- ☐ sel, su

184 Sözlərdən neçəsi yalnız termin kimi işlənə bilər? Sifət, xəbər, poema, qrammatika, ada, say, boğaz, sinif.

- ☐ 6
- ☒ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5

185 Nümunələrdən neçəsi frazeoloji birləşmədir? Təpəyə qalxmaq, çayın sahili, üzə durmaq, başa salmaq, kitabın cildi, maraqlı kitab, qara yaxmaq, gözə gətirmək.

- ☐ 3
- ☒ 4
- ☐ 5
- ☐ 2
- ☐ 6

186 İmtahan sözünün leksik təhlilindəki səhvi göstərin:

- ☐ Antonimi yoxdur.
- ☒ Termindir
- ☐ Alınmadır.
- ☐ Ümumişlək sözdür
- ☐ “sınaq” və “yoxlama” sözləri ilə sinonimdir.

187 Köhnəlmiş sözlər cərgəsini göstərin:

- ☐ yanacaq, çırpı, odun
- ☒ yağmalamaq, suç, güz
- ☐ dəsmal, döşəmə, tavan
- ☐ sürü, qoyun, quzu
- ☐ qapı, qaymaq, qonur

188 Əhvalat sözünün leksik təhlilində harada səhvə yol verilmişdir?

- ☐ Ümumişlək sözdür
- ☒ Sinonimi yoxdur.

- ☐ Leksik və qrammatik mənaya malikdir.
- ☐ Alınma sözdür
- ☐ Antonimi yoxdur.

189 Sözlərdən neçəsi çoxmənalıdır?Almaq, qaş,səyyah, göz, qar, şeir, sahil

- ☐ altısı
- ☒ üçü
- ☐ ikisi
- ☐ dördü
- ☐ beşi

190 Hansı omonimlər müxtəlif nitq hissələrinə aiddir? 1.mürəkkəb, 2.nəticə, 3.qurd, 4.yaş,5.çay,6.şam

- ☐ 1,6
- ☒ 1,4
- ☐ 3,6
- ☐ 4,5
- ☐ 2,3

191 Hansı xüsusiyyətlər, əsasən, alınma sözlərə aiddir?1.Ahəng qanununun gözlənilməsi,2.Eynicinsli qoşa saitlərin işlənməsi,3.Sözün r samiti ilə başlanması,4.Vurğunun son hecaya düşməsi,5. Uzun saitlərin olması

- ☐ 3,4,5
- ☒ 2,3,5
- ☐ 1,3
- ☐ 1,4,5
- ☐ 2,4

192 Hansı sözləri yerinə görə həm arxaik, həm də ümumişlək hesab etmək olar? Ozan, 2.ağac,3.dəli,4.pendir,5.tramvay,6.qopuz,7.donluq

- ☐ 1,6,7
- ☒ 2,3,7
- ☐ 1,2,3
- ☐ 3,4
- ☐ 2,3,6

193 Frazoloji birləşmələr haqqındakı səhv fikri göstərin:

- ☐ Nitqə xüsusi ifadəlilik və canlılıq gətirir.
- ☒ Dildə hazır şəkildə olmur, yalnız nitq prosesində yaranır.
- ☐ Tərəfləri birlikdə bir leksik mənəni ifadə edir.
- ☐ Belə birləşmələrin tərkibindəki sözlər öz həqiqi mənalarını itirib məcazi mənada işlənir.
- ☐ Bütövlükdə cümlənin bir üzvü olur.

194 Zəif sözünün leksik təhlili ilə bağlı səhv fikirləri göstərin: 1. Alınma sözdür. 2.Leksik mənasına görə gücsüz deməkdir. 3.Təkmənalı sözdür. 4. Qorxaq , cəsarətsiz sözləri ilə sinonimdir. 5.Antonimi yoxdur.

- ☐ 1,2,3
- ☒ 3,4,5

- ☐ 1.3
- ☐ 2.4
- ☐ 1,2,4

195 Çoxmənalı sözlər cərgəsini göstərin:

- ☐ göz, dolu, tar
- ☒ baş, diş, burun
- ☐ qapı, gəmi, tel
- ☐ daraq, çay, top
- ☐ qaz, gül, qurd

196 Biri həm omonim, həm də çoxmənalı söz kimi işlənə bilər:

- ☐ baş
- ☒ kök
- ☐ zindan
- ☐ nəbz
- ☐ durna

197 Sözlərdən biri omonimlik xüsusiyyəti daşıyaraq, fəl və sifət kimi işlənə bilər:

- ☐ yar
- ☒ sağ
- ☐ yağ
- ☐ dağ
- ☐ çat

198 Qalibiyyət sözünün leksik təhlili ilə bağlı düzgün fikirləri seçin: 1. Köhnəlmiş sözdür. 2. Alınma sözdür. 3. Antonimi vardır. 4. Omonim kimi işlənə bilər. 5. Qabiliyyət sözünün sinonimidir. 6. Müstəqil leksik mənaya malikdir.

- ☐ 5,6
- ☒ 2,3,6
- ☐ 3,4
- ☐ 2,4,6
- ☐ 1,3,5

199 Hansı cərgədəki söz birləşmələrinin hamısında I tərəflər məcazi mənada işlənmişdir?

- ☐ yüklü tale, soyuq hava, ağır yük
- ☒ ağır xasiyyət, qızıl ürək, soyuq münasibət
- ☐ ağır yük, acı meyvə, şirin söhbət
- ☐ ağır xasiyyət, qızıl ürək, soyuq hava
- ☐ kamil insan, torpaq yol, yüklü qatar

200 Sözlərdən biri omonimlik xüsusiyyəti daşıyaraq, isim və fəl kimi işlənə bilər:

- ☐ bilək
- ☒ ağır
- ☐ əsər

- ☐ alın
- ☐ əkin

201 İki cür yazılan şəkilçilərin tərkibində hansı saitlər işlənir?

- ☐ incə saitlər
- ☒ a,ə saitləri
- ☐ bütün saitlər
- ☐ yalnız qapalı saitlər
- ☐ açıq saitlərin hamısı

202 Ön şəkilçilər hansı cərgədədir?

- ☐ –lar,-lıq,-laş,-la
- ☒ –ba,-bi,-na,-anti
- ☐ –ar,-məz,-inca,-araq
- ☐ –poli,-anti,-keş,-kar
- ☐ –mış,-ar,-acaq,-ib

203 Əkinçilikdən sözünün başlanğıc formasını göstərin:

- ☐ əkinçilikdən
- ☒ əkinçilik
- ☐ ək
- ☐ əkin
- ☐ əkinçi

204 Alınma şəkilçili söz hansıdır?

- ☐ şəhərli
- ☒ nəğməkar
- ☐ üzümçü
- ☐ küləkli
- ☐ sərinlik

205 Bir cür yazılan şəkilçini göstərin:

- ☐ –ımız
- ☒ -daş
- ☐ –ın
- ☐ –lı
- ☐ –lar

206 Morfologiyada nə öyrənilir?

- ☐ sözlərin mənşəyi
- ☒ sözün tərkibi, nitq hissələri və onların dəyişmə qaydaları
- ☐ söz birləşmələri və cümlələr
- ☐ yalnız sözün tərkibi
- ☐ yalnız nitq hissələri

207 Azərbaycan dilində sözün tərkibi neçə hissədən ibarət olur?

- ☐ 5
☒ 2
☐ 1
☐ 3
☐ 4

208 Nitq hissələri haqqında verilmiş fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Əsas nitq hissələrinin həm leksik, həm də qrammatik mənası olur.
☒ Bütün nitq hissələri suala cavab verir.
☐ Sözlər daşdıqları leksik-qrammatik mənaya görə nitq hissələrini əmələ gətirir.
☐ Nitq hissələri dilçiliyin morfolojiya şöbəsində öyrənilir
☐ Köməkçi nitq hissələri yalnız qrammatik mənaya malikdir

209 Sözlərdən hansı digərləri ilə eyniköklü deyil?

- ☐ işcil
☒ işarə
☐ işçi
☐ işlək
☐ işsiz

210 Qaç sözüne qoşula birlən şəkilçilərdən hansılar leksik şəkilçilərdir? 1. –qın, 2.– ı, 3.– dı, 4.–ır, 5.– ağan

- ☐ 1,4,5
☒ 1,2,5
☐ 1,3
☐ 3,4
☐ 2,3,5

211 Başqa dillərdən Azərbaycan dilinə hansı şəkilçilər keçmir?

- ☐ leksik şəkilçilər
☒ qrammatik şəkilçilər
☐ bir cür yazılan şəkilçilər
☐ ön şəkilçilər
☐ isimdən sifət düzəldən şəkilçilər

212 Hansı cərgədəki sözlər eyniköklüdür?

- ☐ gülüş, güllük, güldən
☒ başçı, başlamaq, başlıq
☐ gözük, gözəl, gözəlmək
☐ bağça, bağırçı, bağlamaq
☐ ovçu, ovlaq, ovuc

213 Kitabxanadakıları sözünün başlanğıc formasını göstərin:

- ☐ kitabxanadakılar

- ☒ kitabxanadakı
- ☐ kitabxana
- ☐ kitabxanada
- ☐ kitab

214 Hansılar sadə sözlərdir? 1.bürkü, 2.seçki, 3.əski, 4.ölçü, 5.tülkü, 6.içki

- ☐ 1,2,5
- ☒ 1,3,5
- ☐ 1,3,6
- ☐ 2,3,5
- ☐ 3,4,6

215 Alınma şəkilçilər haqqında hansı fikir düzgündür?

- ☐ Dilimizə yalnız fərdən isim düzəldən şəkilçilər keçə bilər.
- ☒ Yalnız leksik şəkilçilərdən ibarət olub, bir cür yazılır.
- ☐ Dilimizdə yalnız fars dilindən alınma şəkilçilər işlənir
- ☐ Həm leksik, həm də qrammatik şəkilçilər alınma ola bilər.
- ☐ Dörd cür yazılır

216 Qrammatik şəkilçilərdən sonra da işlənə bilən leksik şəkilçilər hansılardır?

- ☐ -la2, - ağan, - əyən
- ☒ - gil, -dakı 2, - k14
- ☐ - ça2, -ca 2, -lan2
- ☐ -ma 2, - ı4, -ban
- ☐ -cıl4, -qan, - kən

217 Düzəltmək sözü hansı nitq hissəsidir?

- ☐ ədat
- ☒ fəl
- ☐ isim
- ☐ sifət
- ☐ əvəzlilik

218 Başlanğıc formada olan sözləri göstərin: 1.ovçuluq, 2. Buruqları, 3. zavodların, 4. bağbanın, 5. Qardaşlıq, 6. məktəblilərə, 7. Güldandakı, 8. Evdarlıq

- ☐ 1,5,6,7
- ☒ 1,5,7,8
- ☐ 1,2,3,4
- ☐ 2,3,4,5
- ☐ 1,4,5,6

219 Sözlərdən hansı fəlin əmr formasındadır?:

- ☐ çöküntü
- ☒ saxla
- ☐ gözləsə

- ☐ başlamalı
- ☐ tikinti

220 Səhv fikir hansıdır? İsimlər....

- ☐ cümlənin xəbəri ola bilər.
- ☒ əşyanın tərzini bildirə bilər.
- ☐ sifətləşə bilər.
- ☐ cümlənin mübtədası ola bilər.
- ☐ kim?, nə? suallarına cavab verə bilər.

221 Sadə ismi göstərin:

- ☐ baxış
- ☒ yoxuş
- ☐ qoruq
- ☐ dilək
- ☐ satış

222 İsim hansı cümlə üzvü vəzifəsində işləyə bilər?

- ☐ xəbər
- ☒ bütün cümlə üzvləri
- ☐ mübtəda
- ☐ tamamlıq
- ☐ təyin

223 İsmə aid göstərilən əlamətlərdən biri səhvdir:

- ☐ Xəbərlilik (şəxs) şəkilçilərini qəbul edir.
- ☒ Cümlədə ancaq mübtəda və tamamlıq vəzifəsində işləyə bilər.
- ☐ Əşyanın adını bildirir
- ☐ Mücərrəd və konkret olur.
- ☐ Hallanır.

224 Numerativ sözlər hansı cümlədə işləyib?

- ☐ İki qılnc bir qına sığmaz
- ☒ İgid bir qaşığı qandan qorxmaz.
- ☐ Toyugun qıçı birdir ki, bir.
- ☐ Hər gecənin bir gündüzi var.
- ☐ Dəvə bir xəyal edər, sarvan iki.

225 Omonim olan sayları seçin: 1.əllinci, 2.min,3. qırx, 4.doxxan, 5.yüz, 6.səksən,7.otuz

- ☐ 2,5,6
- ☒ 2,3,6
- ☐ 1,2,7
- ☐ 3,4,5
- ☐ 3,4,5

226 Cümlələrin birində numerativ söz kəmiyyət fərqi yaratmayıb:

- ☐ İndi üç kisə şar gətirdilər
- ☒ Xörəyə çoxlu soğan doğradılar.
- ☐ İlham iki cüt ayaqqabı aldı.
- ☐ Sabir bir qucaq odun gətirmişdi.
- ☐ Get özünə iki dəst kostyum al.

227 Sayla bağlı doğru olmayan fikri göstərin:1.Kəsr sayları quruluşuna görə yalnız tərkibi olur.2.Saylar isimləşdikdə yalnız hal şəkilçisi qəbul edir.3.Düzəltmə saylar yalnız saylardan yaranır.4.Bütün saylarla isim arasına numerativ sözlər artırmaq olar.5 90- cı illər birləşməsində konkretlik yoxdur.6.Sıra sayları quruluşuna görə sadə, düzəltmə, mürəkkəb olur.

- ☐ 1,2,3
- ☒ 2,4,6
- ☐ 1,2,3,6
- ☐ 1,3,5,6
- ☐ 4,5,3

228 Cümlələrdən birində say təyin vəzifəsindədir:

- ☐ Min yeyənin olsun, bir deyənin olmasın.
- ☒ Yeddi gün bir həftədir.
- ☐ Birdən qapı döyüldü.
- ☐ İkiyə bölünməkdən elə qorxmuşam, çöpü də ikiyə bölməyəm daha.
- ☐ Onuncuları qarşıda imtahan gözləyir.

229 Əvəzlilikləri seçin: 1.Onun ,2.Bizimki,3.Haranız ,4.Hər vaxt,5.Bütün, 6.Filan

- ☐ 1,4,5,6
- ☒ 1,3,5,6
- ☐ 1,2,3,5
- ☐ 2,4,6
- ☐ 2,3,5,6

230 Nümunədə əvəzlilik hansı nitq hissəsinin yerində işlənib? Özü də Aynurəni axtarmağa getdi.

- ☐ bağlayıcı
- ☒ isim
- ☐ sifət
- ☐ say
- ☐ zərf

231 Biri məntiqi pozur:

- ☐ hər şey
- ☒ ora
- ☐ kimi
- ☐ siz
- ☐ nə etdi?

232 Hansı cümlədə o əvəzliyi ismin yerində işlənib?

- ☐ Elə o halda danışmaqdan doymurdu.
- ☒ O, həmişə səliqəlidir.
- ☐ O kitab mənimdir.
- ☐ O günləri unutmaq olarmı?
- ☐ İndi də o ağac keçmiş günlərinin yadigarı kimi əvəzlənirdi.

233 Təyini əvəzlilik hansı cümlədədir?

- ☐ Atası qızını hec kimə vermir.
- ☒ Hər ağlar gözlüyə aşiq deməzlər.
- ☐ Kimsə kimsənin nəсібini yeməz.
- ☐ Özgə atına minən tez düşər.
- ☐ Çox o yan- bu yan elədilər.

234 Hansı əvəzliliklər yalnız mənsubiyyət şəkilçisi qəbul edəndən sonra hallanır?

- ☐ bütün, filan
- ☒ elə, belə, bəzi
- ☐ o, bu, həmin
- ☐ kim isə, nə isə
- ☐ hamı, hərə, hər şey

235 Aşağıdakı cümlələrdə əvəzlilərdən hansı fəli əvəz etmişdir?

- ☐ Özüm özümdəki qüdrətə heyran qaldım.
- ☒ Mən sizə nə etmişəm ki, siz mənə belə baxırsınız?
- ☐ Mən vətənim – Azərbaycanı çox sevirəm.
- ☐ Kim deyir ki, bu ölkədə qonağam mən.
- ☐ Belə şirin balanı ,görəsən, sevməyən var?

236 Ay özünü bəyənməmiş, qoy səni el bəyənsin cümləsində əvəzliyin hansı növü işlənmişdir?

- ☐ şəxs, sual
- ☒ təyini, şəxs
- ☐ təyini, sual
- ☐ qeyri-müəyyən , şəxs
- ☐ təyini, qeyri-müəyyən

237 Hallana bilən qeyri-müəyyən əvəzliliklər verilmiş variantı göstərin:

- ☐ siz, belə, elə, bəzi
- ☒ biri, hamı, hər şey
- ☐ hər biri, heç kəs, kim isə
- ☐ nə isə, kim isə, hər
- ☐ hərə, hamı, kim isə

238 Zərfi əvəz edən əvəzlilik hansı cümlədədir?

- ☐ Elə mən də bunu deyirdim.

- ☒ Nə vaxt təzə binaya köçəcəyik?
- ☐ Mən səninlə birgə bu yolu gedəcəyəm.
- ☐ Sənin nə dediyini ayırd edə bilmədim.
- ☐ Kimsə təkbəşinə bu işin öhdəsindən gələ bilməz.

239 Biri nitq feilidir.

- ☐ darıxmaq
- ☒ mızıldamaq
- ☐ mışıldamaq
- ☐ maraqlanmaq
- ☐ gülümsəmək

240 Hansılar sifətdən düzəlmiş feildir?

- ☐ saçlamaq, qaralamaq
- ☒ harınlamaq , həyasızlaşmaq
- ☐ ağlamaq, köçürmək
- ☐ qalınlaşdırmaq, qızıqdırmaq
- ☐ parlamaq, pörtləmək

241 Biri icbar növdədir:

- ☐ sındır
- ☒ yoldur
- ☐ qaldır
- ☐ baxdır
- ☐ çatdır

242 Məntiqi ardıcılıqı tamamlayın...Qarışmaq, danışmaq....

- ☐ görüşmək
- ☒ barışmaq
- ☐ yazışmaq
- ☐ vuruşmaq
- ☐ çəkişmək

243 Məntiqi ardıcılıqı tamamlayın....Açar, kəsər, çapar,....

- ☐ hədər
- ☒ dəyər
- ☐ qaçar
- ☐ gələr
- ☐ apar

244 – ma, (-mə) inkar şəkilçisinə aid edilmiş fikirlərdən biri yanlışdır:

- ☐ Feilin lazım şəkli ilə işlənə bilmir.
- ☒ Feillərdən isim əmələ gətirə bilmir.
- ☐ Yalnız feillərlə işlənir.
- ☐ Vurgusuzdur.

- ☐ İndiki və qeyri-qəti gələcək zamanlarda işlənərkən öz saitini itirir.

245 Hansı cümlələrdə məchul feil işlənilib? 1. Burada keçən il yonca əkilmişdi. 2. Ümumi iclasın qərarı bizə oxundu. 3. Bağımızdakı güllər təzə açılmışdı. 4. Düşmənin işğal etdiyi torpaqlar yenidən geri alındı. 5. Duman dağlardan çəkildi.

- ☐ 3,5
☒ 1,2,4
☐ 3,4,5
☐ 2,3
☐ 1,5

246 Hansı cümlədəki feil icbar növdə deyil?

- ☐ Qapını açdırdım.
☒ Otağı qızdırdım.
☐ Məktubu yazdırdım.
☐ Həyətə su çəkdi.
☐ Döşəməni sildirdim

247 Hansı cümlənin xəbəri təsirli feildən düzəlib təsirli olaraq qalan qayıdış növ feillə ifadə olunub?

- ☐ Yağış kəsildi.
☒ Əhməd geyindi.
☐ Əli darandı.
☐ Duman çəkildi.
☐ Gül açıldı.

248 Hansı feillər qarşılıq – birgəlik növdə deyil? 1. görüşmək, 2. çalışmaq, 3. qırışmaq, 4. gülüşmək, 5. alışmaq, 6. mələşmək, 7. küsüşmək

- ☐ 4,5,7
☒ 2,3,5
☐ 1,7
☐ 3,6
☐ 1,5

249 Aşağıdakı şəkilçilərdən biri feilin üç qrammatik mənə növünün yaranmasında iştirak edir:

- ☐ –ır
☒ –ıl
☐ –ış
☐ –dır
☐ –malı

250 Hansı cümlənin xəbəri şəxssiz növ feillə ifadə olunmuşdur?

- ☐ Məktub sahibinə çatdırıldı.
☒ İndi belə şeylərə çox əhəmiyyət verilir.
☐ Qapı taybatay açıldı.
☐ Düşmən geri çəkildi.

- ☐ Arif də yaxşı oxuyurdu.

251 Bu əlamətlərin biri feilin məchul və şəxssiz növləri üçün ortaqla bilməz:

- ☐ Hər ikisinin subyekti itir.
- ☒ Təsirli feildən düzəliirlər.
- ☐ Şəxssiz feillər həmişə, məchul feillər isə əksərən üçüncü şəxsin təkində işlənir.
- ☐ əsasən, – 14 şəkilçisi ilə düzəliirlər.
- ☐ Təsirsiz olurlar.

252 Verilən nümunələrdə feilin hansı qrammatik mənə növü işlənməmişdir?

Döymək, döyüşmək, döyünmək, döyülmək, döydürmək

- ☐ qayıdış
- ☒ şəxssiz
- ☐ məlum
- ☐ məchul
- ☐ icbar

253 Aşağıdakı cümlələrin hansında feil qarşılıq- birgəlik növdədir? 1. Rəfiqələr bir-birini qucaqladılar. 2. Rəfiqələr qucaqlaşdılar. 3. Rəfiqələr qucaqlaşmadılar.

- ☐ 1 və 2
- ☒ 2 və 3
- ☐ Həmsində
- ☐ 2
- ☐ 3

254 Hansı cümlədə şəxssiz feil işlənilir?

- ☐ O, plana vaxtında əməl etdi.
- ☒ Belə şeylərə indi fikir verilmir.
- ☐ Qapı qəfildən döyüldü .
- ☐ Rəqib rinqin o biri küncünə çəkildi.
- ☐ Plan vaxtında yerinə yetirildi.

255 Uşaq yuyundu. Anası ilə görüşdü. Xoş, məzəli sözləri ilə onu güldürdü . Verilmiş cümlələrdə feilin hansı mənə növlərinə aid nümunələr vardır?

- ☐ qayıdış, şəxssiz, icbar.
- ☒ qayıdış, qarşılıq-birgəlik, məlum
- ☐ məlum, qayıdış, icbar
- ☐ məlum, qarşılıq-birgəlik, icbar
- ☐ məlum, məchul, icbar

256 İsmi hansı halları qrammatik mənasına görə bir-birinin əksini təşkil edir?

- ☐ adlıq, təsirlik
- ☒ yönüklük, çıxışlıq
- ☐ adlıq, yönüklük
- ☐ yiyəlik, təsirlik

☐ yiyəlik, yerlik

257 Sözlərdən biri toplu isim deyil:

- ☐ xalq
- ☒ salxım
- ☐ kütlə
- ☐ naxır
- ☐ sürü

258 Hansı söz mürəkkəb isim deyil?

- ☐ qaçaqaç
- ☒ dalbadal
- ☐ gəlhagəl
- ☐ vurhavur
- ☐ basabas

259 Mücərrəd mənalı ismi göstərin:

- ☐ gözlük
- ☒ qorxu
- ☐ bitki
- ☐ qoruq
- ☐ meydança

260 Konkret isimləri göstərin:

- ☐ dostluq, kədər
- ☒ ələk, ağac
- ☐ sevgi, həyat
- ☐ düşüncə, duyğu
- ☐ xeyirxahlıq, istək

261 Cəm şəkilçisi qəbul etməyən toplu isimləri seçin: 1.əhali,2.ordu,3.camaat,4. xalq, 5.millət

- ☐ 2,4
- ☒ 1,3
- ☐ 1
- ☐ 2,5
- ☐ 3,5

262 Verilənlərdən hansı mürəkkəb addır?

- ☐ adam olmaq
- ☒ 18 oktyabr
- ☐ Ağasəlim
- ☐ Bakı şəhəridir.
- ☐ Azəroğlu

263 Hansı cümlə xüsusi isimlə başlanır?

- ☐ Yerdən yerə çox fərq var.
- ☒ Yerdən uzaqlaşan kosmik gəmi görünməz oldu.
- ☐ Yerdən danışmayın, əl qaldırın.
- ☐ Yerdən götürdüyüm karandaş Sevilin idi.
- ☐ Yerdən ot dizə qədər qalxmışdı.

264 Hansı cərgədəki şəkilçiləri uç fəlinə artırmaqla düzəltmə isimlər yaratmaq olar?

- ☐ –an,-aq
- ☒ – uş,-qun
- ☐ –uq, -ur
- ☐ –uş,-ul
- ☐ – ucu, -ar

265 Hansı nümunədə isim mənsubiyyətə görə dəyişməmişdir?

- ☐ vərəqi
- ☒ şagirdəm
- ☐ kitabımız
- ☐ evin
- ☐ fikrim

266 Hansı sözdə birinci şəxsin təkinə aid mənsubiyyət şəkilçisi işlənmişdir?

- ☐ ustayam
- ☒ anam
- ☐ balacayam
- ☐ kaş gedəm
- ☐ getməliyəm

267 Qeyri-müəyyən yiyəlik halda işlənmiş isimlərdən birini müəyyən yiyəlik hala çevirmək olmur:

- ☐ dost rəyi
- ☒ müstəqillik arzusu
- ☐ qrup rəhbəri
- ☐ Ələsgər şeiri
- ☐ dağ havası

268 Sözlərdən biri xəbərlilik (şəxs) şəkilçisi qəbul etmişdir:

- ☐ sözləri
- ☒ həkiməm
- ☐ anam
- ☐ gözüm
- ☐ könüm

269 İsmi hansı halda olan söz xəbər vəzifəsində çıxış edə bilməz?

- ☐ yerlik
- ☒ təsirlik
- ☐ adlıq

- ☐ çıxışlıq
☐ yiyəlik

270 İsmə məxsus aşağıdakı şəkilçilərin sözlərə qoşulma ardıcılığını müəyyənləşdirin: 1. hal, 2. cəm, 3. xəbərlilik (şəxs), 4. mənsubiyyət

- ☐ 4,1,2,3
☒ 2,4,1,3
☐ 1,2,3,4
☐ 3,4,1,2
☐ 4,2,1,3

271 İsmın hansı halında olan sözlər təklikdə tamamlıq ola bilmir?

- ☐ yerlik
☒ yiyəlik
☐ çıxışlıq
☐ yönlük
☐ təsirlik

272 İsmın əsas xüsusiyyətlərinə aid doğru fikirlər hansılardır? 1. İsimlər tək və cəm olur. 2. Cümlədə yalnız mübtədə olur. 3. Mənsubiyyətə görə dəyişir. 4. Hallanır. 5. İsimlər quruluşca yalnız sadə və mürəkkəb olur.

- ☐ 1,4
☒ 1,3,4
☐ 1,2,3
☐ 1,3
☐ 4,5

273 Feldən düzələn isimlərin cərgəsini göstərin:

- ☐ döyüş, yaylaq
☒ tanış, ələk
☐ birlik, əkin
☐ biçin, başlıq
☐ qazma, zəriflik

274 Toplu isimləri göstərin: 1. çiçək, 2. camaat, 3. yoldaşlıq, 4. ordu, 5. təpə, 6. göl, 7. millət, 8. torpaq, 9. kol

- ☐ 1,5,7
☒ 2,4,7
☐ 2,3,4,5
☐ 1,3,7,9
☐ 2,5,6,8

275 Cəm şəkilçisi qəbul edə bilməyən bütün isimləri müəyyənləşdirin: 1. dərslilik, 2. həkimlik, 3. mərdlik, 4. sözlük, 5. illik, 6. gözlük

- ☐ 2,3,5
☒ 2,3
☐ 1,4,5

- ☐ 2,3,5,6
- ☐ 1.4

276 Basqın , yangın, qırğın....Məntiqi ardıcılığı tamamlayın:

- ☐ yorğun
- ☒ sürgün
- ☐ ötkün
- ☐ tutqun
- ☐ coşqun

277 Aşağıdakı isimlərdən hansına saitlə başlanan şəkilçi qoşulduqda sözün sonundakı samit ğ-ya çevrilir?
1.üfüq, 2.qazax, 3.qonaq, 4.qaşıq, 5.Yevlax, 6.vərəq

- ☐ 1,4,5
- ☒ 1,2,5,6
- ☐ 1.6
- ☐ 4,5,6
- ☐ 1,3,5

278 Tərkibindəki sözlərdən birincisi qeyri-müəyyən yiyəlik hal, ikincisi isə mənsubiyyət şəkilçili isimlərdən yaranmış mürəkkəb sözü göstərin:

- ☐ əliaçıq
- ☒ balıqqulağı
- ☐ qaratoyuq
- ☐ günəbaxan
- ☐ beşmərtəbə

279 İsmi çıxışlıq halına aid edilən fikirlərdən biri doğru deyil:

- ☐ Sonu “m” və “n” ilə bitən sözlərə qoşulduqda (-nan2) kimi tələffüz olunur.
- ☒ Cümlənin ismi xəbəri ola bilmir.
- ☐ Hərəkətin çıxış və başlanğıc nöqtəsini bildirir.
- ☐ Omonim şəkilçi olan -dan2 şəkilçisi ilə düzəlir, kimdən?, nədən?, haradan? suallarından birinə cavab verir.
- ☐ Mənasına görə yönük halın əksini bildirir.

280 Aşağıdakılardan hansı yalnız isim kimi işlənir?

- ☐ görüş
- ☒ satış
- ☐ vuruş
- ☐ barış
- ☐ alış

281 Sözlərin neçəsi mürəkkəb isimdir? Qıraətxana, meşəliklər, heyvandarlıq, mehmanxana, gündəlik, günəbaxan, qaratikan, qəhrəmanlıq, xeyirxah, qardaşlıq.

- ☐ 3
- ☒ 2
- ☐ 4

- ☐ 7
- ☐ 5

282 Təsirflənən fəllərlə əlaqəyə girməyən halı göstərin:

- ☐ yerlik
- ☒ yiyəlik
- ☐ adlıq
- ☐ yönülük
- ☐ təsirlik

283 Qeyri-müəyyən təsirlik hala aid edilən əlamətlərdən biri səhvdir

- ☐ Həmişə təsirli fəldən əvvəl gəlir.
- ☒ II növ təyini söz birləşməsinin birinci tərəfi kimi işlənə bilər.
- ☐ Şəkilçisi yoxdur.
- ☐ nə? sualına cavab verir.
- ☐ Cümlədə vasitəsiz tamamlıq olur.

284 Hansı şəkilçi isim, sifət, say və əvəzlilikdən isim düzəldə bilər?

- ☐ - daş
- ☒ - lıq4
- ☐ -da 2
- ☐ - qı 4
- ☐ - çı4

285 Hansı şəkilçilər meydan sözünə qoşularkən fərqli tələffüz yaranır?1. cəm şəkilçiləri,2.yerlik hal şəkilçisi,3.yönülük hal şəkilçisi,4.çıxışlıq hal şəkilçisi,5.birinci şəxsin təkinə aid mənsubiyyət şəkilçisi

- ☐ 1.4
- ☒ 1,4,
- ☐ 1,4,5,
- ☐ 2,3,
- ☐ 4.5

286 Neçə söz yalnız mənsubiyyət şəkilçisi qəbul etdikdə ikinci hecasındakı sait səs düşür?Boyun, sinif, zəhin, eyib,ətir, səbir, qarın, ağız, fəsil, fikir, sətir, burun.

- ☐ 7
- ☒ 4
- ☐ 8
- ☐ 8
- ☐ 3

287 Artıq tamah daş yarar,Daş qayıdar baş yarar. Cümlədəki isimlər hansı haldadır?

- ☐ yiyəlik
- ☒ adlıq və təsirlik
- ☐ adlıq
- ☐ təsirlik

- ☐ adlıq və yiyəlik

288 Ev ismi hansı cümlədə adlıq haldadır?

- ☐ Evin divarları nəmdir.
☒ Kəndimizin evləri çiy kərpicdəndir.
☐ Ustalar kənddə ev tikirlər.
☐ Evləri təmir etməyə başlamışdıq.
☐ Dostun evini dəyişir?

289 Hansı cümlələrdə mənsubiyyət şəkilçisi qəbul etmiş iki söz işlənmişdir? I Vaqifin qardaşı kitabını bizə bağışladı. II. Vaqifin qardaşı bizə məktəbi göstərdi. III. Vaqifin qardaşı fəxrimizdir.

- ☐ I
☒ I və III
☐ I və II
☐ III
☐ II

290 Cümlələrdən hansında ısım həm mənsubiyyət, həm də yiyəlik hal şəkilçisi qəbul etmişdir? 1. Quyunun dibi görünür. 2. Dəniz suyunun səviyyəsi artır. 3. Uzun şışı çəkilibdir. 4. Almanın şirəsi şirindir.

- ☐ 1.3
☒ 2.3
☐ 1,4
☐ 2,4
☐ 3.4

291 Səhv fikir hansıdır?

- ☐ Qeyri-müəyyən yiyəlik halda olan söz ayrılıqda heç bir cümlə üzvü ola bilməz.
☒ Yerlik və çıxışlıq halda olan isimlər cümlənin yalnız tamamlığı və zərfliyi ola bilər.
☐ Təsirlik halda olan sözlər cümlənin xəbəri ola bilməz.
☐ Mübtəda ancaq adlıq halda ola bilər.
☐ Yerlik halda olan söz qoşmalarla işlənə bilmir.

292 Aşağıdakı sözlər içərisində neçə a) düzəltmə və neçə b) mürəkkəb isim var? Qardaşlıq, söhbətçil, dördbucaqlı, seçici, dost-tanış, sürətli, qaraquş, çəmənlilik, yanbayan, meşəbəyi, əməkdar, daşlıq, sahildəki

- ☐ a-8, b-5
☒ a-4, b-3
☐ a-4, b-4
☐ a-5, b-5
☐ a-6, b-4

293 Neft sözünün təsirlik halda işləndiyi cümlə hansıdır?

- ☐ Azərbaycan nefti çox ölkələrdə məşhurdur.
☒ Bakı nadir neft istehsal edir.
☐ Azərbaycanın əsas sərvəti neftdir.
☐ Neft Daşlarında işləmək fədakarlıqdır.

☐ Respublikamızdan xaricə xeyli neft daşmır.

294 İsmın hansı hal şəkilçiləri II və III şəxslərin təkinə aid mənsubiyyət şəkilçiləri ilə omonimdir?

- ☐ adlıq və təsirlik
☒ yiyəlik və təsirlik
☐ adlıq və yiyəlik
☐ yiyəlik və yönlük
☐ təsirlik və çıxışlıq

295 Feldən düzələn isimləri göstərin:1.cızıq,2.artıq,3.qoruq,4.yozum,5. Sönük,6.uçuq

- ☐ 1,2,5
☒ 1,3,4
☐ 1,2,3
☐ 2,4
☐ 4,5,6

296 Aşağıdakı şəkilçilərdən neçəsi isimdən isim düzəldir?-çı4 , -qı4 , - daş, - ışı4 , -ça 2,-qın4, -sız4

- ☐ 5
☒ 3
☐ 1
☐ 2
☐ 4

297 Hissə komandiri kənd camaatı ilə görüşün sonunda əsgərlər adından and içdi ki, tezliklə işğal olunmuş torpaqlarımızı azad edəcəklər cümləsində yiyəlik halda olan neçə söz var?

- ☐ 1
☒ 4
☐ 5
☐ 3
☐ 2

298 Sözlərdən neçəsi feldən düzələn isimdir?Qovurma, çalğı, meydanca, vurma, baxış, duyğu, kəskin,əzik, biçin.

- ☐ ikisi
☒ altısı
☐ beşi
☐ dördü
☐ üçü

299 Üzümpçülük rayonu birləşməsində üzümçülük sözünün morfoloji təhlilindəki səhvi göstərin:

- ☐ Ümumi,mücərrəd isimdir.
☒ Adlıq haldadır, təkdir.
☐ İsimdir, nə? sualına cavab verir.
☐ Başlanğıc forması: üzümçülük.
☐ Düzəltmə isimdir.

300 Bal tutan barmaq yalar cümlesində isimlərin morfoloji təhlilindəki səhvləri göstərin:1. Hər ikisi quruluşca sadədir.2.Hər ikisi nə? sualına cavab verir.3.I adlıq, II təsirlik haldadır.4.Hər ikisi cümlədə mübtədadır.5.Birincisi təsriflənməyən fellə, ikincisi isə təsriflənən fellə əlaqəyə girib.

- ☐ 2.4
- ☒ 3.4
- ☐ 1.2
- ☐ 4.5
- ☐ 1.3

301 Yazıçılıq sözünün morfoloji təhlili ilə bağlı yanlış fikri tapın:

- ☐ Təkdədir.
- ☒ Feldən düzələn isimdir.
- ☐ Sənət, peşə mənası bildirir.
- ☐ Tərkibində üç dənə dörd çür yazılan şəkilçi var.
- ☐ Başlangıç formadadır

302 Nidanın xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☒ Cümlə üzvü olur
- ☐ Sözlərlə qrammatik cəhətdən əlaqələnmə bilmir
- ☐ Məna növlərinə bölünür
- ☐ Xüsusi morfoloji əlaməti yoxdur
- ☐ Yalnız isimləşdikdə başqa sözlərlə əlaqələnərək cümlə üzvünün bir hissəsi kimi çıxış edir

303 Aşağıdakılardan birini mürəkkəb sifət kimi işlətmək olmaz:

- ☐ yanbayan
- ☒ dilbədil
- ☐ növbənöv
- ☐ cürbəcür
- ☐ rəngarəng

304 Hansı sifətdə vurğu son hecaya düşmür:

- ☐ publika
- ☒ qurquru
- ☐ körpəcə
- ☐ qırmızımtıl
- ☐ uzunsov

305 Sözlərdən biri sifət deyil:

- ☐ qısqanc
- ☒ burulğan
- ☐ qabaqcıl
- ☐ gəzəyən
- ☐ qaçağan

306 Aşağıdakılardan biri nitq hissələrinə görə digərlərindən fərqlənir:

- ☐ zorbaca
- ☒ gəlincə
- ☐ balaca
- ☐ ürəyiaçıq
- ☐ cahil

307 Pisə pis demişəm, yaman demişəm, Yaxşıya yaxşılıq etmişəm hər gün ,Şeir parçasında neçə sifət var?

- ☐ 2
- ☒ 4
- ☐ 5
- ☐ 1
- ☐ 3

308 Çadırdakılar qocanın qızıl saatına diqqətlə baxırdılar cümləsində neçə sifət işlənmişdir?

- ☐ 5
- ☒ 2
- ☐ 5
- ☐ 3
- ☐ 4

309 Uyğunluğu gözləməklə məntiqi ardıcılığı tamamlayın:Dünənki, bildirki,.....

- ☐ bizimki
- ☒ sabahki
- ☐ sizinki
- ☐ əlindəki
- ☐ həmin ki

310 İsimləşmiş sifətə aid xüsusiyyət deyil:

- ☐ təyin ola bilməmək
- ☒ morfoloji cəhətdən isim sayılmaq
- ☐ ismə məxsus bütün hal, cəm, mənsubiyyət, şəxs, xəbərlilik şəkilçilərini qəbul edə bilmək
- ☐ cümlədə mübtəda, tamamlıq, xəbər olmaq
- ☐ sifətin suallarını tamamilə itirmək

311 Cümlələrdən birində sifətə yalnız hansı sualını vermək olar:

- ☐ Armudu stəkanı xoşlamadım.
- ☒ Dünənki hadisə bizi bərk qorxutdu.
- ☐ Doğru söz acı olar.
- ☐ Qabiliyyətli tələbə hamının fəxridir
- ☐ Yaxşı oğul nə edər ata malını.

312 Oğlanın üzü və əli qapqara, saçları isə qıvrım idi cümləsindəki sifətlərin morfoloji təhlili ilə bağlı səhv haradadır? 1.Hər ikisi sadə sifətdir.2. Biri çoxaltma dərəcəsindədir.3.Biri təyin, ikincisi isə xəbərdir.4.Zahiri görkəm bildirirlər.5.Biri sadə, biri mürəkkəb sifətdir.

- ☐ 2.4

- ☒ 3.5
☐ 1.2
☐ 3.4
☐ 4,5

313 Bu sözlərdən neçəsi say, həm də zərf kimi işlənə bilər: çox, bir, on, bir qədər, bir çox, az, xeyli, az-cox, bir az, bir-bir, birə- beş, yüzlərlə

- ☐ 3
☒ 6
☐ 7
☐ 4
☐ 5

314 Hansı sıra sayının yazılışı səhvdir?

- ☐ 5)
☒ 5-inci
☐ V
☐ Beşinci
☐ 5 –ci

315 Biri say deyil:

- ☐ on-on beş
☒ birgə
☐ çoxlu
☐ yüzlərcə
☐ xeyli

316 Yüksək gərginlikli elektrik şəbəkəsinin üstündə çəkilən kəllə şəkli hansı yazı növünə aiddir?

- ☐ əşyəvi
☒ fikri
☐ hərfi
☐ şəkli
☐ hecavi

317 Fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Azərbaycan dili iltisqi dildir.
☒ Kök dillərdə sözün kökü içəridən dəyişir.
☐ Qaqauz dili oğuz qrupuna aiddir.
☐ Leksikoqrafiya dilçiliyin praktik sahəsidir
☐ Yazının ən çevik forması fonografik yazıdır.

318 Hansı bənd flektiv dillərə aid eyniköklü sözlərdən ibarətdir?

- ☐ ailə, əyalət, övliya
☒ fikir, təfəkkür, mütəfəkkir
☐ güclü, güllük, güldan

- ☐ gülüş, gülünc, gülməli
- ☐ düyü, düyün, düyünçə

319 Azərbaycan dövləti beynəlxalq münasibətlərdə hansı dildə təmsil olunur?

- ☐ ingilis və rus dillərində
- ☒ Azərbaycan dilində
- ☐ türk dilində
- ☐ rus dilində
- ☐ ingilis dilində

320 Bunlardan biri leksikoqrafiyaya aid edilə bilməz:

- ☐ lüğətlətlərin tərtibolunma prinsiplərinin öyrənilməsi
- ☒ dilin lüğət tərkibinin öyrənilməsi
- ☐ tərcümə lüğətinin hazırlanması
- ☐ türk dilçiliyinin qədim sahələrindən biri olması
- ☐ dilin təcrübi sahələrindən biri olması

321 Hansı söz birləşməsinin asılı tərəfində iltisafilik prinsipi pozulmuşdur?

- ☐ gülün ətri
- ☒ sinfin fəalları
- ☐ ananın sözü
- ☐ burunun ucu
- ☐ sizin oğlunuz

322 Hansı söz birləşməsinin əsas tərəfində iltisafilik pozulmuşdur?

- ☐ sinif fəalları
- ☒ sizin oğlunuz
- ☐ məharətli əllər
- ☐ uşağın arzusu
- ☐ kimyəvi reaksiya

323 Yol işarələri yazının hansı növünə aiddir?

- ☐ həm ideoqrafik, həm də fonoqrafik
- ☒ ideoqrafik
- ☐ piktoqrafik
- ☐ fonoqrafik
- ☐ əşyəvi

324 Yazının ən mükəmməl, ən çevik forması bunlardan hansıdır?

- ☐ şəkli və fikri
- ☒ hərfi
- ☐ şəkli
- ☐ fikri
- ☐ əşyəvi

325 Hansı söz birləşməsinin asılı tərəfində iltisafilik prinsipi pozulmuşdur?

- ☐ onun əyni
- ☒ alnının qırışları
- ☐ ilin fəsilləri
- ☐ oğulun fikri
- ☐ tale yolları

326 Mənsubiyyətə görə dəyişərkən sözlərdən birində iltisafilik prinsipi pozulmur:

- ☐ çiyin
- ☒ oyun
- ☐ oğul
- ☐ ovuc
- ☐ boyun

327 Yaxın adamı vəfat etmiş şəxsin evinin qapısına qara kəlağayı bağlanması yazının hansı növünə aiddir?

- ☐ sillabik
- ☒ əşyəvi
- ☐ fikri
- ☐ şəkli
- ☐ hərfi

328 Toy dəvətnaməsinin üzərindəki qoşa üzük təsviri yazının hansı növü hesab edilməlidir?

- ☐ sillabik
- ☒ ideografik
- ☐ fonografik
- ☐ əşyəvi
- ☐ piktoqrafik

329 Yazının ən qədim forması:

- ☒ Əşyəvi
- ☐ Fikri
- ☐ Şəkli
- ☐ İdeografik
- ☐ Hərfi

330 Azərbaycan dili hansı xüsusiyyətlərinə görə iltisafı dillərə aiddir?

- ☐ alınma sözlərin çoxluğuna görə
- ☒ morfoloji quruluşuna görə
- ☐ türk dilləri ilə qohumluğuna görə
- ☐ ahəng qanununun sabitliyinə görə
- ☐ cümlədəki sözlərin sırasına görə

331 İnsanların bir-biri ilə ilk yazılı əlaqəsi nəyin köməyi ilə olub?

- ☐ şəkillərin və hərflərin

- ☒ əşyaların
- ☐ şəkillərin
- ☐ rəmzlərin
- ☐ hərflərin

332 Kimya dərslərində öyrəndiyimiz yazılar (məsələn, duzun NaCl işarəsi ilə bildirilməsi) hansı yazıya uyğun gəlir?

- ☐ piktoqrafik yazıya
- ☒ ideoqrafik yazıya
- ☐ əşyəvi yazıya
- ☐ sillabik yazıya
- ☐ afonoqrafik yazıya

333 Dil haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Ünsiyyət vasitəsi kimi dil yalnız insana məxsusdur.
- ☒ Dil tarixən çox dəyişkəndir
- ☐ İrqi və irsi cəhətlərlə bağlı deyil.
- ☐ İctimai hadisədir
- ☐ Ünsiyyət vasitəsidir.

334 Topqarıdakı ayaq izləri hansı yazıya aid edilə bilər?

- ☐ sillabik
- ☒ şəkli
- ☐ əşyəvi
- ☐ fikri
- ☐ həm əşyəvi, həm şəkli

335 Bu dillərdən biri oğuz qrupuna daxildir:

- ☐ özbək
- ☒ qaqauz
- ☐ qazax
- ☐ qırğız
- ☐ qumuq

336 Flektiv dillərin xüsusiyyətinə əsasən ərəb mənşəli qohum (eyniköklü) sözlərin sırasını göstərin:

- ☐ tərkib, mürəkkəb, katib
- ☒ hökm, hakim, məhkəmə
- ☐ şəkil, təşkil, müştərək
- ☐ nəzər, nazir, mənzum
- ☐ nazim, mənzərə, tənzim

337 Şəkli yazıya aid olanı göstərin:

- ☐ nəqliyyat yolunda qoyulmuş nida işarəsi
- ☒ ət mağazasının vitrinindəki inək kəlləsi şəkli
- ☐ aptekin pəncərəsindəki ilan şəkli

- ☐ suyun H₂O işarəsi ilə göstərilməsi
- ☐ toy zamanı ələ xına qoyulması

338 Yazının bu növündə bir neçə səs bir işarə ilə ifadə olunur

- ☐ əşyəvi
- ☒ hecavi
- ☐ şəkli
- ☐ hərfi
- ☐ fikri

339 Hansı birləşmənin əsas tərəfində iltisəqilik pozulub?

- ☐ onun xətti
- ☒ sənin şəklin
- ☐ hərfi yazı
- ☐ kimyəvi element
- ☐ sinfin uşaqları

340 Hansı birləşmənin asılı tərəfində iltisəqilik pozulub?

- ☐ sizin fikriniz
- ☒ lügəvi məna
- ☐ gülün ətri
- ☐ hecavi yazı
- ☐ dəyirmi stol

341 Dil haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ Dilin başqa bir funksiyası insanı əhatə edən əşya və hadisələri əks etdirmək, onların adlarını bildirməkdir
- ☒ Dil sırf bioloji hadisədir.
- ☐ Dil ünsiyyət vasitəsidir.
- ☐ Dilin I funksiyası insanlar arasında əlaqə yaratmaq, cəmiyyətdə ünsiyyət vasitəsi olmaqdır.
- ☐ Dil orqanizmdə II siqnal sisteminin nəticəsidir ki, bu da canlılardan ancaq insana aiddir.

342 Lotereya təbliğ edən plakatda 2500 manata udmaq olar sözlərindən sonra maşın, fotoaparat və s. əşyaların şəkilləri verilsə, bu, yazının hansı növünə aid edilir?

- ☐ əşyəvi
- ☒ piktoqrafik
- ☐ fonoqrafik
- ☐ ideoqrafik
- ☐ sillabik

343 Sözüün əslini bərpa etmək, onun başqa söz və mənalarla əlaqəsini öyrənmək üçün aparılan dilçilik araşdırmasına nə deyilir?

- ☐ leksik təhlil
- ☒ etimoloji təhlil
- ☐ sintaktik təhlil
- ☐ morfoloji təhlil

☐ dialektoloji təhlil

344 Flektiv dil qrupuna aid sözləri göstərin:

- ☐ Bacı, baca, bacar
☒ Ürəfa, arif, maarif
☐ Ayrı, ayrılıq
☐ Sıxlıq, sıxdır
☐ Nəfs, nəfis

345 Lüğətçilik haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Lüğətlər həm müxtəlif dillərin öyrənilməsinə kömək edir, həm də dildə mövcud olan sözləri qeydə alıb ümumiləşdirir.
☒ Lüğətçilik dilçiliyin nəzəri sahələrindən biridir.
☐ Lüğətçiliyin sürətli inkişafı elmi-mədəni tərəqqi, maarifçiliyin genişlənməsi və siyasi-diplomatik fəallaşma ilə bağlıdır.
☐ XIII-XIV əsrlərdə lüğətçiliyimizin tarixində Cəmaləddin İbn Mühənnə, Hinduşah Naxçıvani və Hümam Təbrizi kimi görkəmli simalar olub.
☐ XX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda lüğətçilik daha da fəallaşır.

346 Kimya dərslərində istifadə olunan işarələr hansı yazı formasıdır?

- ☐ Şəkli
☐ Piktoqrafik
☐ Fonoqrafik
☒ İdeoqrafik
☐ Sillabik

347 Azərbaycan Respublikasında 12 noyabr 1995-ci il səsverməsi ilə Konstitusiyada dövlət dilimiz hansı adla təsbit olunmuşdur?

- ☐ azəri türkcəsi
☒ Azərbaycan dili
☐ Azərbaycan türkcəsi
☐ azəri dili
☐ türk dili

348 Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının neçənci maddəsi dil haqqındadır?

- ☐ 22-ci
☒ 21-ci
☐ 18-ci
☐ 19-cu
☐ 20-ci

349 Hakim, hökm, məhkəmə, məhkum, mühakimə sözləri morfoloji quruluşuna görə hansı dil tipinə aiddir?

- ☐ flektiv və aqqlütinativ
☒ flektiv
☐ amorf
☐ aqqlütinativ

☐ amorf və flektiv

350 Divani – lüğət- it -türk əsərinin müəllifi kimdir?

- ☐ Hinduşah Naxçıvani
☒ Mahmud Qaşğarlı
☐ Hümmam Təbrizi
☐ Cəmaləddin İbn Mühənnə
☐ Mirzə Məhəmmədəli Kazım bəy

351 Yazı haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ Yazı səsli dilin norma ilə qavrayışını təmin edən işarələr sistemidir.
☒ Yazının ən çevik forması ideoqrafik yazıdır
☐ Yazı bəşəriyyətin ən böyük dəyərlərindəndir.
☐ İlk yazı əşyadan ibarət olub.
☐ Fonoqrafik yazının ilk forması sillabik yazı olub.

352 Azərbaycan dili haqqında deyilənlərdən biri düzdür:

- ☐ Azərbaycan dili qıpçaq qrupuna daxildir.
☒ Azərbaycan dili iltisqi dildir.
☐ Azərbaycan dili flektiv dildir.
☐ Azərbaycan dili amorf dildir.
☐ Azərbaycan dili həm amorf, həm də flektiv dillərə aid ola bilər.

353 Maşın firmalarının çoxunun xüsusi loqosu (fərqləndirici nişanı) var. Bu, yazının hansı növünə aiddir?

- ☐ fonoqrafik
☒ fikri
☐ şəkli
☐ əşyevi
☐ sillabik

354 Biri oğuz qrupuna daxildir:

- ☐ tatar
☒ qaqaüz
☐ özbək
☐ uyğur
☐ qazax

355 Hansı sözdə iltisqilik prinsipi pozulmuşdur?

- ☐ məktəbdəki
☒ dünyəvi
☐ mərifət
☐ dostluq
☐ həqiqət

356 İltisqilik prinsipinin pozulduğu hansı sözlər Azərbaycan mənşəlidir? 1.xəlqi, 2.Nadinc. 3.oğlum. 4.

sinfi.5.laməkan .6.nakişi.7. kimyəvi

- ☐ 3,6,7
- ☒ 2,3,6
- ☐ 2,3,5
- ☐ 1,4,6
- ☐ 2,5,6

357 Əşyəvi yazı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- ☒ fikrin əşyalarda ifadəsi
- ☐ fikrin sözlə ifadəsi
- ☐ fikrin səslərlə ifadəsi
- ☐ fikrin şəkillərdə ifadəsi
- ☐ yazının bütün növlərinin ifadəsi

358 Hər hansı şəxsin nişanlı olduğunu bildirmək üçün barmağına taxdığı nişan üzüyü yazının hansı növü hesab edilməlidir?

- ☐ sillabik
- ☒ ideoqrafik
- ☐ əşyəvi
- ☐ fonoqrafik
- ☐ piktoqrafik

359 Aşağıdakı türk dillərindən biri oğuz qrupuna aid deyil:

- ☐ qaqauz dili
- ☒ qırğız dili
- ☐ Azərbaycan dili
- ☐ türk dili
- ☐ türkmən dili

360 Azərbaycan dili haqqında verilən fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Azərbaycan dilinin fonetik sistemi, əsas lüğət fondu, qrammatik quruluşu ilk orta əsrlərdə (birinci minillikdə) təşəkkül tapmışdır.
- ☒ Dünyada ən çox Azərbaycan dilində danışan insanların yaşadığı ölkə Azərbaycan Respublikasıdır.
- ☐ Azərbaycan dili Azərbaycanda millətlərarası ünsiyyət vasitəsidir.
- ☐ Morfoloji quruluşuna görə Azərbaycan dili aqqlütinativ (iltisəqi) dil tipinə aiddir.
- ☐ Ölkəmizin dövlət idarələrində vəzifə tutan müxtəlif xalqların nümayəndələri öz işlərini məhz Azərbaycan dilində icra etməlidirlər.

361 Yazının ən mükəmməl, ən çevik forması hansıdır?

- ☒ Fonoqrafik
- ☐ Piktoqrafik
- ☐ İdeoqrafik
- ☐ Şəkli
- ☐ Sillabik

362 Sözlün mənşəyini, kökünü, nədən törəməsini öyrənin dilçilik sahəsinə... deyilir.Nöqtələrin yerində

yazılmalıdır:

- ☐ nitq mədəniyyəti
- ☒ etimologiya
- ☐ leksikoqrafiya
- ☐ dialektologiya
- ☐ qrammatika

363 Hansı fikir səhvdir?

- ☐ Mədəni-tarixi hadisələrin aydınlaşmasında dil faktları mühüm rol oynayır
- ☒ Dil müstəqil inkişaf qanunlarına malik olduğundan cəmiyyətdəki dəyişikliklərə reaksiya vermir.
- ☐ Dilin inkişafı xalqın tarixi ilə bilavasitə bağlıdır.
- ☐ Dil faktları xalqın mədəni-tarixi səviyyəsi haqqında təsəvvür yaradır.
- ☐ Qohum tayfaların dili birləşərək həmin xalqın dilinə çevrilir.

364 Adları çəkilən müəlliflərdən birinin rəhbərliyi ilə 1940-ci illərdə Rusca-azərbaycanca lüğət tərtib edilmişdir:

- ☐ Qarabəy Qarabəyov
- ☒ Heydər Hüseynov
- ☐ Əliağa Şıxlinski
- ☐ Üzeyir Hacıbəyov
- ☐ Əliheydər Orucov

365 Bu dillərdə sözün kökü dəyişmir və leksik şəkilçi işlənmir. Söhbət hansı dillərdən gedir?

- ☐ kök və iltisqi dillərdən
- ☒ amorf
- ☐ iltisqi
- ☐ aqqlütinativ
- ☐ flektiv

366 Azərbaycan dilinin iltisqiliyi baxımından yolverilməzdir:

- ☐ sözə əvvəlcə leksik, sonra qrammatik şəkilçilərin artırılması
- ☒ şəkilçi artırıldıqda söz kökünün dəyişməsi
- ☐ sözə şəkilçilərin ahəng qanununa uyğun artırılması
- ☐ isimlərə əvvəlcə cəm, sonra mənsubiyyət şəkilçilərinin artırılması
- ☐ sözə eyni zamanda bir neçə şəkilçinin artırılması

367 Hansı cümlədə iltisqilik prinsipi pozulan söz yoxdur?

- ☐ Könlü balıq istəyən quyruğunu suya salar.
- ☒ Bu tablo yeddi rəngli karandaşın sayəsində yaranmışdı
- ☐ Bimərhəmət əyanlarına şükür,xudaya!
- ☐ Nəhl olana mətləbi qandırmaq olurmu?
- ☐ O, bütün fənləri yaxşı oxuyur.

368 Biri oğuz dil qrupuna aid deyil:

- ☐ Azərbaycan dili
- ☒ özbək dili
- ☐ türkmən dili
- ☐ qaqauz dili
- ☐ türkiyə türkcəsi

369 Flektiv xüsusiyyətinə görə ərəb mənşəli daxil sözü ilə qohum olan sözləri seçin: 1.adaxlı, 2.müdaxilə, 3.mədaxil, 4.məddah ,5. idxal

- ☐ 1,4,5
- ☒ 2,3,5
- ☐ 1,2,3
- ☐ 3,4,5
- ☐ 2,3,4

370 Biri türk dilinin oğuz qrupuna aiddir:

- ☐ özbək
- ☒ türkmən
- ☐ tatar
- ☐ uyğur
- ☐ qırğız

371 Ayrı-ayrı məhəlli danışmaları öyrənən dilçilik sahəsi hansıdır?

- ☐ morfolojiya
- ☒ dialektologiya
- ☐ leksikologiya
- ☐ etimologiya
- ☐ fonetika

372 Lügətçilik dedikdə dilçiliyin hansı sahəsi nəzərdə tutulur?

- ☐ leksika
- ☒ leksikoqrafiya
- ☐ etimologiya
- ☐ dialektologiya
- ☐ qrammatika

373 Dialektologiya nədir?

- ☐ nitq hissələrini öyrənən dilçilik bölməsi
- ☒ məhəlli xarakterli sözləri öyrənən dilçilik bölməsi
- ☐ dilin lügət tərkibindən bəhs edən dilçilik bölməsi
- ☐ ayrı-ayrı elm sahələrinə aid sözləri öyrənən dilçilik bölməsi
- ☐ lüğətlərin tərtibi ilə məşğul olan dilçilik bölməsi

374 Biri oğuz qrupundan olan dillərə daxildir:

- ☐ qumuq
- ☒ qaqauz

- ☐ qazax
☐ uyğur
☐ qırğız

375 Bunlardan ikisi dilçiliyin praktik sahəsidir:1.nıtq mədəniyyəti,2. Üslubiyyat,3. Dialektologiya,4. lüğətçilik,5. orfoepiya

- ☐ 2.3
☒ 1.4
☐ 1.3
☐ 2.5
☐ 4.5

376 Dilçiliyin bu praktik (təcrübi) sahəsi lüğətlərin tərtibi və yaranma qaydalarını öyrənir:

- ☐ qrammatika
☒ leksikoqrafiya
☐ leksikologiya
☐ dialektologiya
☐ etimologiya

377 Uyğun variantı müəyyənləşdirin:I şəkilçinin olmaması və söz kökünün dəyişməməsi,II söz kökünün sabitliyi və həmişə müstəqil lüğəvi mənaya malik olması, şəkilçilərin söz kökündən sonra gəlməsi,III söz kökünün içəridən dəyişməsi və şəkilçilərin sözün müxtəlif yerlərində işlənməsi. 1.flektiv dillər ,2. iltisqi dillər,3. kök dillər

- ☐ I-1 II-3 III-2
☒ I-3 II-2 III-1
☐ I-1 II-2 III-3
☐ I-3 II-1 III-2
☐ I-2 II-3 III-1

378 Hal-hazırda istifadə etdiyimiz latın qrafikalı əlifba yazının hansı növünə aiddir?

- ☐ sillabik
☒ fonoqrafik
☐ ideoqrafik
☐ əşyəvi
☐ piktoqrafik

379 Fleksiyaya uğramış sözlərin verildiyi bəndlərin hansında iş görənlə, üzərində iş görülmə verilməmişdir?

- ☐ Zülm, məzlum
☒ Hakim, hökm
☐ Dərs, tədris
☐ Alim, üləmə
☐ Kitab, məktəb

380 Hansı cərgədə sözlərin hamısında iltisqilik prinsipi pozulub?

- ☐ antihumanizm, anormal, dəmirçilər, sevgi

- ☒ gedış, bibingil, çiyrim, dünyəvi
- ☐ natəmiz, nisgil, qoparmaq, yazıçılar
- ☐ bitərəf, qonşugildə, dünənki, dağıntı
- ☐ mənəvi, yaradıcı, tikinti, əzgil

381 Dövlət gerbindəki palıd budağının təsviri yazının hansı növünə aiddir?

- ☐ sillabik
- ☒ ideoqrafik (fikri)
- ☐ əşyəvi
- ☐ piktoqrafik (şəkli)
- ☐ fonoqrafik

382 Azərbaycanın dövlət bayrağındakı mavi, qırmızı və yaşıl rənglərin təsviri yazının hansı növünə aiddir?

- ☐ sillabik
- ☒ ideoqrafik (fikri)
- ☐ əşyəvi
- ☐ piktoqrafik (şəkli)
- ☐ fonoqrafik

383 Dialektologiya haqqındakı fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Dialektləri (şivələri) öyrənən dilçilik sahəsi dialektologiya adlanır.
- ☒ Bədii əsərlərdə dialekt xüsusiyyətlərindən istifadəyə yol verilmir.
- ☐ Müxtəlif regionlarda işlədilən yerli-məhəlli danışığa dialekt və ya şivə deyilir
- ☐ Hal – hazırda ədəbi dildə işlənməyən dialekt sözlərin bir qismi tarixən ana dilimizdə olmuşdur.
- ☐ Dialektlər dilimizin tarixini, onun keçdiyi inkişaf yolunu öyrənməkdə ən etibarlı mənbədir.

384 Cümlələrdən birində iltisafilik prinsipinin pozulduğuna aid nümunə var:

- ☐ Bu gün hamımız doğma Azərbaycanımız üçün çalışmalıyıq.
- ☒ Uşaqlar tələsə-tələsə sinfə daxil oldular.
- ☐ Qoca diqqətlə qarşıdakı cavanları süzdü.
- ☐ Yetişdi toy axşamı, durun, yandırın şamı.
- ☐ Füzuli öz yaradıcılığında nəzm əsərlərinə üstünlük vermişdir.

385 Dilçiliyin danışiq səslərini öyrənən bölməsi necə adlanır?

- ☐ söz yaradıcılığı
- ☒ fonetika
- ☐ morfologiya
- ☐ sintaksis
- ☐ leksika

386 a,ə,ö saitlərini birləşdirən nədir?

- ☐ İncə saitlərdir.
- ☒ Açıq saitlərdir.
- ☐ Qalın saitlərdir.
- ☐ Qapalı saitlərdir.

☐ Dodaqlanmayandır.

387 Dil və alt çənənin yuxarıya doğru qalxması nəticəsində ağız boşluğunun daralması hansı saitlərin tələffüzü üçün səciyyəvi xüsusiyyətdir?

- ☐ dodaqlanmayan
☒ qapalı
☐ qalın
☐ incə
☐ açıq

388 Yalnız incə saitlər hansı cərgədədir?

- ☐ a,e,o,ö,ə
☒ e,ə,i,ö,ü
☐ a,i,o,u
☐ ı,i,u,ü
☐ o,u,ö,ü

389 Hansı cərgədəki sözlərdə qalın saitlərin hamısı iştirak edir?

- ☐ ana, qohum
☒ qoyun, arı
☐ quzu, qoç
☐ arzu, gül
☐ otaq, qapı

390 Hansı sözlərdə yalnız dodaqlanan saitlər işlənmişdir? 1.kobud,2.dönüş, 3.aydınlıq,4. uzaq, 5. könül

- ☐ 1,4,5
☒ 1,2,5
☐ 1,2,4
☐ 2,3,5
☐ 2,4,5

391 Ahəng qanunu hansı cərgədəki sözlərdə pozulmuşdur?

- ☐ Kiyev, Bağdad, Berlin
☒ musiqi, insan, hakim
☐ qaşlıq, beşik, zərif
☐ qələbə, qəsəbə, araba
☐ odun, boru, möhür

392 Cümlədə ahəng qanununa tabe olmayan neçə söz işlənmişdir? Gülzar bir misalın həllində kömək üçün sinif yoldaşı Ramizə müraciət etdi.

- ☐ 5
☒ 4
☐ 1
☐ 2
☐ 3

393 Cərgələrin birində cingiltili samitin kar qarşılığı səhv verilib:

- ☐ ğ-x
- ☒ v-p
- ☐ g-k
- ☐ j-ş
- ☐ z-s

394 Hansı sözdə cingiltili qarşılığı olmayan kar samit işlənmişdir?

- ☐ çətin
- ☒ hədiyyə
- ☐ xatirə
- ☐ fərman
- ☐ şəlalə

395 Hansı sözdəki bütün samitlər kar qarşılığı olmayan cingiltili samitlərdir?

- ☐ narşərab
- ☒ limon
- ☐ məcnun
- ☐ dərman
- ☐ hazırlıq

396 Yalnız kar samitlərdən ibarət olan cərgəni göstərin:

- ☐ x,b,t,v,ş,ğ
- ☒ p,t,ş,s,x,f
- ☐ p,f,x,t,q,y
- ☐ e,m,ş,s,n,d
- ☐ k,z,g,ç,h,j

397 Hansı sözdə hərflərin sayı səslərin sayından bir vahid azdır?

- ☐ dəmir
- ☒ radio
- ☐ alim
- ☐ gündüz
- ☐ könül

398 Səadət sözündə neçə səs və neçə hərf vardır?

- ☐ 4 səs, 5 hərf
- ☒ 5 səs, 6 hərf
- ☐ 5 səs, 5 hərf
- ☐ 6 səs, 6 hərf
- ☐ 4 səs, 6 hərf

399 Danışıq səslərinin yaranmasında hansı danışıq üzvləri daha fəal iştirak edir?

- ☐ Dişlər, səs telləri, qırtlaq

- ☒ Dil, dodaqlar, səs telləri
- ☐ Dişlər, burun boşluğu, ağız boşluğu
- ☐ Ağ ciyər, dodaqlar, səs telləri
- ☐ Ağ ciyər, nəfəs borusu, dil

400 Hansı sözlərin tərkibində yalnız açıq saitlər işlənmişdir?

1.yorğun,2.sürü,3.qalın,4.bildirçin,5.dovşan,6.meşə

- ☐ 1.5
- ☒ 5.6
- ☐ 1.3
- ☐ 2.4
- ☐ 3.5

401 Tərkibində yalnız dodaqlanmayan qapalı saitlər olan söz hansıdır?

- ☐ qürub
- ☒ ildırım
- ☐ Mələhət
- ☐ təndir
- ☐ qazıntı

402 Saitlərdən birinin uzanması ilə mənası dəyişən sözlər hansı sıradadır?

- ☐ kitab, katib
- ☒ dava, bəzən
- ☐ gəlin, əkin
- ☐ əsir, süfrə
- ☐ mənə, mina

403 Neçə sözdə eyni zamanda həm açıq, həm də qapalı sait işlənmişdir? İşıq, balıq, vergül, sərgi, sütun, ömür, zəngin.

- ☐ 1
- ☒ 5
- ☐ 3
- ☐ 2
- ☐ 4

404 Hansı sözlərin hamısında ahəng qanunu pozulub?

- ☐ sarmaşiq, mahnı, güzgü
- ☒ Samir, sahil, şələlə
- ☐ maşın, sürücü, təhsil
- ☐ zənbil, sabun, mərdanə
- ☐ qayçı, bələğət, həzin

405 Sözlərdən hansında cingiltili samit səs iştirak etmir?

- ☐ seçki
- ☒ həssas

- ☐ itki
- ☐ xasiyyət
- ☐ yetərsay

406 Hansı sözdəki qalın, dodaqlanan, qapalı sait səs uzun tələffüz olunur?

- ☐ texnikum
- ☒ Səbuhi
- ☐ hovuz
- ☐ xudahafiz
- ☐ müsavat

407 Əlifba...1.hərflərin müəyyən sıra ilə düzülüşüdür.2.şifahi dilin göstəricisidir.3.səslərin öyrənilməsi bölməsidir.4.ərəb dilindən alınma sözdür.5.yunan mənşəli sözdür.

- ☐ 1.5
- ☒ 1.4
- ☐ 1,2,4
- ☐ 2,3,5
- ☐ 2.4

408 Ahəng qanunu haqqında verilən fikirlərdən biri səhvdir:

- ☐ Ahəng qanununun tələbinə görə dilimizə məxsus şəkilçilər iki və dörd cür yazılır.
- ☒ Əsl Azərbaycan sözləri istisnasız olaraq, həmişə ahəng qanununa tabe olur
- ☐ Ahəng qanunu dilimizin əsas fonetik qanunudur.
- ☐ Sözdə eynicinsli səsələrin bir-birini izləməsinə ahəng qanunu deyilir.
- ☐ Ahəng qanununun kök və şəkilçinin bitişdiyi yerdə daha möhkəm olur.

409 Çıraq sözünün fonetik təhlilindəki səhvi göstərin :

- ☐ İkihecaldır, vurğu ikinci hecaya düşür.
- ☒ Bir kar (ç), iki cingilti (r),(q) samitləri işlənmişdir.
- ☐ Deyilişi ilə yazılışı fərqlənir.
- ☐ Sözdə qalın, dodaqlanmayan saitlərin ahəngi gözlənilmişdir.
- ☐ Saitlərdən biri açıq, digəri qapalıdır.

410 Xəstə sözünün fonetik təhlilindəki səhvi göstərin:

- ☐ Vurğu ikinci hecaya düşür.
- ☒ Samitlərin üçü də kərdərdir.
- ☐ 5 hərf, 5 səsədən ibarətdir.
- ☐ (ə)- incə, açıq, dodaqlanmayan saitdir
- ☐ İkihecaldır.

411 Hansı cərgədə ahəng qanununun pozulduğu əsl Azərbaycan sözləri verilmişdir?

- ☐ şəfa, şələlə, sirdaş
- ☒ işıq, ilıq, işartı
- ☐ kitab, medal, sait
- ☐ şəkil, ömür, beyin

☐ heca, samit, vasitə

412 Hansı sözdə kar samitlər yanaşı işlənmişdir?

- ☐ köçkün
☒ hərəkətsiz
☐ xəstə
☐ taxta
☐ bitki

413 Hansı sıradakı sözlərdə incə saitlərin hamısı işlənmişdir?

- ☐ enlikürək güləşçi
☒ yeni görüşlər
☐ döyüş bölgəsi
☐ incə söhbət
☐ məktəbin həyəti

414 Tərkibində yalnız qapalı saitlər işlənmiş, ahəng qanununa tabe olmayan əsl Azərbaycan sözlərini göstərin:1. ilan.2. vüqar.3. işıq.4. şüur.5. vacib.6. ilxı

- ☐ 2.5
☒ 3.6
☐ 1.2
☐ 4.5
☐ 1.6

415 Hansı danışiq səslərinin əmələ gəlməsində hava axını, əsasən, burun boşluğundan çıxır?

- ☐ v,e
☒ m,n
☐ l,r
☐ s,ş
☐ p,b

416 Cərgələrdən birindəki sözlərdə eyni səs müxtəlif hərflərlə ifadə olunmuşdur:

- ☐ nöqtə, doqquz
☒ rəqs, kadr
☐ kənd, kağız
☐ var, bar
☐ itki, bitki

417 Hansı hərf bir qrup sözlərdə (k) səsini ifadə edir?

- ☐ y
☒ q
☐ ğ
☐ g
☐ x

418 Verilmiş sözlərdən neçəsində q hərfi (k) səsinə ifadə edir? Məqsəd, qəbul, qəzet, nöqtə, maraq, diqqət, nöqsən, parlaq, yarpaq, qəza

- ☐ 5
☒ 4
☐ 1
☐ 2
☐ 3

419 K hərfi hansı sözdə (g) samitinin qarşılığını ifadə edir?

- ☐ kassa
☒ çəki
☐ marka
☐ ləçək
☐ seçki

420 Hansı söz birləşmələrinin I tərəfinin son samiti tələffüz zamanı qarşılaşır: 1. palıd qozası, 2. palıd ağacı, 3. dörd manat, 4. dörd uşaq, 5. kitab satışı

- ☐ 2,3
☒ 1,3,5
☐ 2,4,5
☐ 2,5
☐ 1,3,4

421 Hansı birləşmənin asılı tərəfinin son samiti cingiltili tələffüz olunur?

- ☐ müdrik adam
☒ qılınç ağzı
☐ kənd həkimi
☐ palıd qozası
☐ nəhəng motorlar

422 Hansı cərgədə sözlərin sonundakı cingiltili samiti qarşılığı ilə əvəz etdikdə sözlərin ikisinin də mənası dəyişir?

- ☐ göy, palaz
☒ qəlb, atlaz
☐ bağ, ağac
☐ rəng, kitab
☐ dağ, sənəd

423 Azərbaycan dili hansı dil qrupuna aiddir?

- ☐ publisistik
☐ flektiv
☐ bədii
☒ iltisafi
☐ amorf

424 Tüstu sözünün fonetik təhlilindəki səhvləri göstərin: 1. 5 səs, 5 hərfdən ibarətdir. 2. İkihecalı sözdür, vurğusu birinci hecaya düşür. 3. İki incə, dodaqlanan, qapalı sait var. 4. Sözdə üç kar samit işlənmişdir. 5. Ahəng qanununa tabe olur.

- ☐ 4.5
- ☒ 2.4
- ☐ 1.5
- ☐ 2.3
- ☐ 1.2

425 Sözdə hecaların sayı necə müəyyənləşdirilir?

- ☐ kar samitlərin sayına görə
- ☒ saitlərin sayına görə
- ☐ samitlərin sayına görə
- ☐ dodaqlanan saitlərin sayına görə
- ☐ açıq saitlərin sayına görə

426 Sözlərdən birinin hecalara bölünməsi yanlışdır:

- ☐ e-ma-lat-xa-na
- ☒ qur-ucu-luq
- ☐ ə-ziz-lə-mək
- ☐ müb-tə-da
- ☐ mək-təb-li

427 Dilimizdə vurğunun yeri, əsasən, sözün hansı hecasıdır?

- ☐ həm orta, həm son hecası
- ☒ son hecası
- ☐ ilk hecası
- ☐ orta hecası
- ☐ həm ilk, həm orta hecası

428 Vurğusu son hecaya düşən sözü göstərin:

- ☐ sapsağlam
- ☒ bayraqdar
- ☐ yenə
- ☐ sanki
- ☐ respublika

429 Vurğudan asılı olaraq mənası dəyişə bilən sözü müəyyənləşdirin:

- ☐ tirmə
- ☒ qovurma
- ☐ məhkəmə
- ☐ xurma
- ☐ barama

430 Polad sözünə bu şəkilçilərdən biri artırıldıqda kökün son samiti (t) kimi tələffüz olunur:

- ☐ –ımız
☒ – da
☐ –ı
☐ –in
☐ –a

431 Tələffüzü və yazılışı fərqlənməyən sözü göstərin:

- ☐ yarpaq
☒ kürk
☐ torpaq
☐ çiçək
☐ külək

432 Hansı söz səhv yazılmışdır?

- ☐ təcəcüb
☒ inqilap
☐ nəsil
☐ sətir
☐ sədr

433 Sətirdən-sətrə keçirmək üçün hecalara düzgün ayrılmayan sözlər hansı cavabda göstərilib? 1.bə-di-i,2.Dağs-tan,3.dia-qram,4.a-na,5.sür-ət,6.kitab-larımız

- ☐ 2,3
☒ 1,4
☐ 1,2,5
☐ 4,5
☐ 2,3,5

434 Hansı sözlərdə vurğu birinci hecaya düşür?1.həyat , 2.yenə,3.amma,4.əlbəttə,5. bayaq

- ☐ 1,3,5
☒ 2,3,5
☐ 1,2,4
☐ 1,4,5
☐ 2,3,4

435 Sonu qoşasamitli sözlər neçə hecalı olur?

- ☐ Belə sözlər müxtəlif hecalı ola bilər.
☒ bir
☐ iki
☐ üç
☐ dörd

436 Bir çox sözlərdə kar samit yanaşı işləndikdə ikinci samit özünün cingiltili qarşılığı kimi tələffüz edilir. Bu qaydaya hansı bənddəki söz uyğun gəlir?

- ☐ sehrbaz

- ☒ dəftər
☐ şəffaf
☐ anbar

437 Hansı sözdə kar samit cingiltili tələffüz olunur?

- ☐ qəzet
☒ hoppanmaq
☐ divar
☐ işdən
☐ kağız

438 Sözlərdən birində qoşa samitlərdən birincisi kar samit kimi tələffüz olunur:

- ☐ güllə
☒ saqqal
☐ müəllim
☐ təəccüb
☐ fəaliyyət

439 Vurğusu dəyişməklə mənası dəyişməyən sözlər hansılardır? 1.gözlə, 2.xeyli, 3.büzmə, 4.azdır, 5.damcı, 6.sahil

- ☐ 4,5,6
☒ 2,5,6
☐ 1,5,6
☐ 2,4,5
☐ 1,3,6

440 Hansı sıra yalnız vurğu qəbul etməyən şəkilçilərdən ibarətdir?

- ☐ -ar,2, -ır 4,-acaq2
☒ - gil, -madan2 , - casına 2
☐ - lar 2 , -çı 4, -cıl
☐ - dan2 , -dı4 , -sız4
☐ -ıl4 , -da2 , -ıntı4

441 Cümlələrdən birində oğul sözünün kökündəki u hərfi düşməməlidir. Orfoqrafik səhvi tapın:

- ☐ Onun oğlu bu il məktəbi qurtarır.
☒ Oğlun pisi-yaxşısı olmur.
☐ Oğlum universitetdə oxuyur.
☐ Oğlum yaman dəcəldir.
☐ Oğlumuz, deyəsən, ağillanıbdır.

442 Çiçək sözünə hansı şəkilçi qoşulduqda onun vurğusu dəyişmir?

- ☐ -li
☒ -dir
☐ -dən
☐ -lər

☐ –lik

443 Orfoqrafik səhvi göstərin:

- ☐ sənin oğlun
☒ Məlikməmmədin nağlı
☐ quzu beyni
☐ beyinin möcüzələri
☐ oğulun yaxşısı

444 Defislə yazılan mürəkkəb zərf hansıdır (defislər buraxılmışdır)?

- ☐ qıpqırmızı
☒ teztez
☐ həndəvər
☐ gileygüzar
☐ coşubdaşma

445 Həm qoşma, həm zərf kimi işlənən sözləri seçin:

- ☐ görə, bəri
☒ sonra, əvvəl
☐ sonra, və
☐ indi, dünən
☐ sabah, axşam

446 Qoşmalar ismin hansı halında işlənmirlər? 1.yiyəlik, 2.yönlük, 3.çıxışlıq, 4.təsirlilik,5.yerlik

- ☐ 2,4,5
☒ 4,5
☐ 1,2,3
☐ 2,3
☐ 2,3,5

447 Hansı cümlədə şərt bağlayıcısı işlənib?

- ☐ Toyda nəinki qohumlar, hətta uzaqdan gələn yoldaşlar da iştirak edirdilər.
☒ Bir halda ki, evlənməyəcəkdin, niyə onun hissləri ilə oynadın?
☐ Elə ki, anam gəldi, onun qabağına qaçdıq.
☐ O, uşaqları hələ də axtarırdı, halbuki onlar çoxdan getmişdilər.
☐ Mənə elə gəlir ki, sən bunun üçün yaranmışsan.

448 Güzəşt bağlayıcısı işlənib:1.yəni,2.indi ki,3.buna görə də,4.hərçənd,5.hərçənd ki,6.hərgah

- ☐ 1,4,5
☒ 4,5
☐ 1,2,5
☐ 1,3,5,6
☐ 4,5,6

449 Hansı ədatlardan sonra vergül qoyulmalıdır?

- ☐ qoy
- ☒ bəli
- ☐ ki
- ☐ ha
- ☐ məhz

450 Verilənlərdən hansılar həm şəkilçi, həm bağlayıcı, həm də ədat ola bilər? 1) bə, 2) ki, 3) ya, 4) da, 5) gah, 6) həm, 7) hətta

- ☐ 1, 6, 7
- ☒ 2, 4
- ☐ 2, 3, 4
- ☐ 4, 5, 6
- ☐ 1, 4, 6, 7

451 Qüvvətləndirici ədatın işləndiyi cümlə hansıdır?

- ☐ Ayrılarım könül candan?
- ☒ Sən ki bunu bilirdin.
- ☐ Yəni sən bunu bilirsen?
- ☐ Təkcə sənə güvənirəm.
- ☐ Gəl ha

452 Hər kəs öz nəfsini tanısa, Allahını da tanıyar (İmam Əli) cümləsində hansı köməkçi nitq hissəsi işlənmişdir?

- ☐ nida
- ☒ bağlayıcı
- ☐ ədat
- ☐ qoşma
- ☐ modal söz

453 İstər, istərsə də bağlayıcısının növünü göstərin:

- ☐ qarşılaşdırma
- ☒ bölüşdürmə
- ☐ iştirak
- ☐ inkarlıq
- ☐ aydınlaşdırma

454 Köməkçi nitq hissələrindən hansılar sözlərə bitişik də yazıla bilər? 1) ədat, 2) nida, 3) modal sözlər, 4) qoşma, 5) bağlayıcı

- ☐ 3, 4, 5
- ☒ 1, 4, 5
- ☐ 1, 3, 5
- ☐ 2, 3, 4
- ☐ 2, 4, 5

455 Qoşma hansı cümlədədir?

- ☐ Uşaq hər şeyə diqqətlə baxırdı.
- ☒ Anar həyətdə topla oynayır.
- ☐ Atamla qonşumuz kəndə getdilər.
- ☐ Səhər tezdən məktəbdə kimi axtarırsan?
- ☐ Bu sözün başqa mənaları da var.

456 Qoşma haqqındakı fikirlərdən hansı səhvdir?

- ☐ Təkhəcalı qoşmalar sözlərə bitişik, ikihecalılar isə ayrı yazılır.
- ☒ İsmi bütün hallarında olan sözlərə qoşulur.
- ☐ Müstəqil suala cavab ola bilmir.
- ☐ Qoşulduğu sözlə birlikdə cümlə üzvü olur.
- ☐ Qoşulduğu sözlə birlikdə müxtəlif mənə çalarları ifadə edir.

457 Modal sözlərdən biri ehtimal və şübhə bildirir:

- ☐ mənəcə
- ☒ görünür
- ☐ deməli
- ☐ doğrudan da
- ☐ şübhəsiz

458 Barı evə məktub yaz cümləsində ədatın hansı növü işlənmişdir?

- ☐ qüvvətləndirici
- ☒ arzu
- ☐ dəqiqləşdirici
- ☐ məhdudlaşdırıcı
- ☐ əmr

459 Nümunələrdən birində ədat və qoşma işlənmişdir:

- ☐ Uzun illərdən sonra axtardığımı tapdım.
- ☒ Bax sənin üçün nə qədər gül dərmişəm.
- ☐ Todan kəndi də Goranboydadır.
- ☐ Nənəsi Nərrmin üçün qoğal bişirmişdi.
- ☐ Düzü, o zaman Dolan təpələri əsl döyüş meydanına çevrilmişdi.

460 Mən dərstdən sonra evədek piyada getdim cümləsindəki qoşmalar hansı mənaları bildirir?

- ☐ istiqamət, zaman
- ☒ zaman, məsafə
- ☐ səbəb-məqsəd, bənzətmə
- ☐ zaman, bənzətmə
- ☐ fərqlənmə, birgəlik

461 Bağlayıcılardan birinin yazılışı səhvdir:

- ☐ nəinki
- ☒ hər gah
- ☐ indi ki

- ☐ belə ki
☐ halbuki

462 Şeir parçasında köməkçi nitq hissələrindən hansılar işlənmişdir? Bəlkə, onun da oğlu qanlı döyüşlərdədir, kim bilir, o, bəlkə də, mənimlə bir dərdədir

- ☐ ədat, qoşma
☒ modal söz, bağlayıcı
☐ ədat, nida
☐ bağlayıcı, qoşma
☐ qoşma, nida

463 — Söz-cümlə nə ilə ifadə olunmuşdur? — Bu barədə fikrin nədir, o, doğrudanmı, bu işi bacarar? Deyilənə görə, bəli.

- ☐ nida və modal sözlə
☒ modal söz və təsdiq ədatı ilə
☐ nida və təsdiq ədatı ilə
☐ modal sözlə
☐ təsdiq ədatı ilə

464 Afərin nidası hansı cümlədə tərif mənasında işlənmişdir?

- ☐ Afərin, oğul! Biz sənə fəxr edirik.
☒ Afərin! Adam da yoldaşını aldadar?!
☐ Afərin! Yaxşı cavab verdin!
☐ Afərin! Halal olsun sənə ananın südü!
☐ Afərin! Özünü itirmədin.

465 1991-ci ildən sonra Azərbaycanda çox yeniliklər baş vermişdir cümləsindəki qoşmanı onun sinonimi kimi hansı sözlə əvəz etmək olar?

- ☐ qeyri
☒ bəri
☐ əvvəl
☐ qabaq
☐ başqa

466 Aşağıdakılardan biri modal söz kimi işlənə bilər:

- ☐ gəlsənə
☒ görünür
☐ gör
☐ görün
☐ gəlin

467 Dürğu işarəsi qoyulmasa, hansı cümlədəki kimi sözü həm qoşma, həm də sual əvəzliyi kimi başa düşülə bilər?

- ☐ Kimi gördün
☒ Əli kimi axtarırdı

- ☐ Dostların kimi danışma
- ☐ Kimi danışır kimi susur
- ☐ Sən kimi soruşursan

468 Köməkçi nitq hissələrindən şəkilçi formasında da olanlar hansı sıradadır?

- ☐ nida
- ☒ qoşma, bağlayıcı, ədat
- ☐ qoşma, ədat, nida
- ☐ bağlayıcı, modal sözlər, qoşma
- ☐ modal sözlər, nida, qoşma

469 Qoşmadır, şəkilçi formasında deyil, ancaq sözlərə bitişik yazılır:

- ☐ -ca,cə
- ☒ tək
- ☐ -dək
- ☐ -la,lə
- ☐ can2

470 Köməkçi nitq hissələrindən hansının orfoqrafiyasında defis işarəsindən də istifadə edilir?

- ☐ ədat
- ☒ nida
- ☐ qoşma
- ☐ bağlayıcı
- ☐ modal sözlər

471 Ancaq grammatik mənası olan sözü müəyyənləşdirin:

- ☐ tək
- ☒ lap
- ☐ doğru
- ☐ kimi
- ☐ elə

472 Köməkçi nitq hissələrindən dilçiliyin hansı bölməsində bəhs edilir?

- ☐ fonetika
- ☒ morfolojiya
- ☐ leksikologiya
- ☐ sintaksis
- ☐ üslubiyyat

473 –mı4 ədatı hansı feillərə qoşulmur?

- ☐ şərt şəklində olan feillərə
- ☒ 2-ci şəxsdə olan əmr şəklində
- ☐ vacib şəklində olan feillərə
- ☐ məsdərlərə
- ☐ feili bağlamalara

474 Yalnız bəzi həmcins üzvləri bir-birinə bağlayan, lakin tabesiz mürəkkəb cümlənin tərkib hissələri arasında işləmə bilməyən bağlayıcı hansıdır?

- ☐ hərçənd
- ☒ ilə
- ☐ amma
- ☐ həm
- ☐ çünki

475 Biri köməkçi nitq hissələrinin sintaktik xüsusiyyətinə aid deyil:

- ☐ Cümlənin təsir gücünü artırır.
- ☒ Müstəqil cümlə üzvü olur.
- ☐ Həmcins üzvlər arasında bağlılıq yaradır.
- ☐ Cümlə daxilində fikrə münasibət bildirir.
- ☐ Müəyyən qrammatik məna bildirir.

476 Elə sözü nə zaman suala cavab vermir?

- ☐ işarə əvəzliyi olduqda
- ☒ ədat kimi işləndikdə
- ☐ zərfi əvəz etdikdə
- ☐ feil kimi işləndikdə
- ☐ sifəti əvəz etdikdə

477 Ya elm öyrən, ya elm öyrədənləri dinlə, ya da elm əhlini sev cümləsində tabesizlik bağlayıcısının növünü göstərin :

- ☐ iştirak
- ☒ bölüşdürmə
- ☐ birləşdirmə
- ☐ qarşılaşdırma
- ☐ aydınlaşdırma

478 Ay aman, deyəsən, sən də onlara tərəf çıxırsan, sən nə vaxt məni anlayacaqsan? cümləsində köməkçi nitq hissələrinin ardıcılığını göstərin:

- ☐ nida, modal söz, ədat, ədat
- ☒ nida, modal söz, bağlayıcı, qoşma
- ☐ nida, bağlayıcı, qoşma, modal söz
- ☐ nida, modal söz, ədat, qoşma
- ☐ nida, bağlayıcı, bağlayıcı, modal söz

479 Hansında ədat işlənməmişdir?

- ☐ Bu işi təkcə sən bacararsan.
- ☒ Gedək, gözlərinlə gör.
- ☐ Gör bir neylədin!
- ☐ Gəl bu daşı ətəyindən tök.
- ☐ Adamı belə əzişdirərlər bax.

480 Bağlayıcı işlənmiş cümləni tapın:

- ☐ Bizimki bura qədər imiş.
- ☒ Bir vaxt deyərdim ki, ölüm uzaqdır.
- ☐ Bazardakı bahalıqdan şikayət edirdi.
- ☐ Bu ki onun uşaqlıq şəklidir.
- ☐ Uşaqlar üşümür ki?

481 Hansı qoşmanın tələffüzü yazılışından fərqlidir?

- ☐ başqa
- ☒ aid
- ☐ kimi
- ☐ ötrü
- ☐ tərəf

482 Qoşma hansı cümlədədir?

- ☐ Sonra mən onu evlərinə ötürdüm.
- ☒ Evdən çıxanda anam arxamca su atardı.
- ☐ Tahirə Sabit bizim köhnə qonşularımızdır.
- ☐ Uşaq evdə tək qalmışdı
- ☐ Uşaqlardan kimisi dərs oxuyur, kimisi də həyətdə gəzişirdi.

483 Modal sözlərə aid səhv fikri müəyyənləşdirin:

- ☐ Danışanın ifadə etdiyi fikrə münasibət bildirən sözlərə deyilir.
- ☒ Cümlənin ancaq əvvəlində və sonunda işlənə bilər.
- ☐ Cümlə üzvlərindən vergüllə ayrılır.
- ☐ Bəziləri əsas nitq hissələri ilə ortaq sözlərdir.
- ☐ Quruluşca iki növü var.

484 Məntiqi uyğunluğu gözləməklə bağlayıcılardan ibarət cərgəni tamamlayın:Ona görə ki, onun üçün ki,....

- ☐ mədam ki
- ☒ çünki
- ☐ hərçənd ki
- ☐ indi ki
- ☐ bir halda ki

485 Qar yağır nümunəsinə artırılan hansı nida cümləyə qorxu emosiyası artıracaqdır?

- ☐ heyf
- ☒ vay- vay
- ☐ ay can- ay can
- ☐ bıy
- ☐ aha

486 Biri modal söz deyil:

- ☐ sanki

- ☒ habelə
- ☐ əvvəla
- ☐ nəhayət
- ☐ beləliklə

487 Cümlələrin birində nida işlənmemişdir:

- ☐ Vay-vay, deyəsən, bəşər deyil bu!
- ☒ Ahın dağlara, bala.
- ☐ Ay haray, qoymayın, apardılar!
- ☐ Ah, necə kef çəkməli əyyam idi
- ☐ Ox, bizi aldatdılar!

488 Söz birləşmələrindən biri sintaktik əlaqə baxımından digərlərindən fərqlənir:

- ☐ Atanın nəsihəti
- ☒ İgid döyüşçü
- ☐ Lalənin anası
- ☐ Məktəb həyəti
- ☐ Qız qalası

489 Hansı cümlədə sözlər arasında tabesizlik əlaqəsi var?

- ☐ Həqiqəti yalnız mən bilirəm.
- ☒ O, gözəl, girdəsifət, gənc bir qız idi.
- ☐ Mən dedim, ancaq o eşitmədi.
- ☐ Əvvəl düşündüklərini söylə
- ☐ Əsgərlər döyüşə gedirlər.

490 Tabesizlik əlaqəsi hansı cümlə üzvləri arasında olur?

- ☐ Tamamlıqla xəbər arasında
- ☒ Həmcins üzvlər arasında
- ☐ Mübtəda ilə xəbər arasında
- ☐ Təyinlə tamamliq arasında
- ☐ Təyinlə mübtəda arasında

491 Hansı birləşmədə yanaşma əlaqəsi var?

- ☐ dəniz havası
- ☒ sehrli nağıl
- ☐ şəhərdən qayıdanda
- ☐ külək səsi
- ☐ ədəbiyyat kitabı

492 Uzlaşma əlaqəsi hansı bənddədir?

- ☐ Təcili həll etmək
- ☒ Siz oxuyun
- ☐ Hər adam
- ☐ Evə gedəndə

☐ Gözəl vətən

493 I növ təyini söz birləşmələri hansı sintaktik əlaqə ilə yaranır?

- ☐ həm idarə, həm yanaşma
☒ yanaşma
☐ tabesizlik
☐ uzlaşma
☐ idarə

494 Yanaşma əlaqəli nümunələr hansı variantdadır?

- ☐ həyətin qapısı, kitab üzü
☒ sevimli diyar, gözəl Şuşa
☐ körpələr evi
☐ dodağında təbəssüm
☐ dərəcə gedəndə, yaxşı kitab

495 Hansı sözlər arasında idarə əlaqəsi vardır?

- ☐ hərdən görünmək
☒ sənədləri qaytarmaq
☐ bu kitab
☐ həvəslə oynamaq
☐ tez getmək

496 Gələn qız ismi birləşməsinin tərəfləri arasında hansı sintaktik əlaqə var?

- ☐ yanaşma , uzlaşma
☒ yanaşma
☐ uzlaşma
☐ idarə
☐ idarə, yanaşma

497 Hansı bənddəki sözlərdən söz birləşməsi düzəltmək olmaz?

- ☐ nəsihət, ata
☒ xalqımız, üçün
☐ Akif, dost
☐ yazı, alın
☐ cild, kitab

498 İsim+fel sxeminə uyğun gələn söz birləşməsini göstərin:

- ☐ yatan kişi,dəri başmaq
☒ qatar gələndə, dərslərini oxuyan
☐ qapıya qaçıb, beş uşaq
☐ onun oxumağı, sənin dediyin
☐ igidlər gülərək, yaralıları baxaraq

499 İdarə əlaqəsi hansı nümunədədir?

- ☐ ciddi münasibət
- ☒ cəbhədən qayıtmaq
- ☐ çalınan saz
- ☐ yaşıl yarpaq
- ☐ beşinci sıra

500 Hansı birləşmənin hər iki tərəfi isimlə ifadə olunmuşdur?

- ☐ duzlu xörək
- ☒ dəri çanta
- ☐ maraqlı əsər
- ☐ oxumaq həvəsi
- ☐ qara gün

501 I növ təyini söz birləşməsinin asılı tərəfi hansı cümlə üzvü olur?

- ☐ tamamlıq
- ☒ təyin
- ☐ mübtəda
- ☐ zərflək
- ☐ xəbər

502 Biri feili birləşmədir:

- ☐ silahlı adam
- ☒ bağa köçəndə
- ☐ dilə gəlmək
- ☐ maraqlı görüş
- ☐ hiss etmək

503 Aşağıdakı söz birləşmələrindən hansında tərəflərin yerini dəyişsək, məzmununa xələl gəlməz?

- ☐ Qız qalası
- ☒ mənim sevgilim
- ☐ beş dəftər
- ☐ kitab oxumaq
- ☐ çox insan

504 Bu əlamətlərdən biri feilin məchul və qayıdış növləri üçün ortaqla bilməz:

- ☐ Bu növlərə düşən feillər təsirsiz olur.
- ☒ Hər ikisində subyekt itir, obyekt subyektə əvəz edir.
- ☐ Hər ikisi təsirli feillərdən düzəlir.
- ☐ Hər ikisi – m4, -ıl4 şəkilçilərinin köməyi ilə düzəlir.
- ☐ Bu növlərə düşən feillər təsirsiz olur.

505 Hansı sözdə - ır4 şəkilçisi həm indiki zaman, həm də təsirsiz feili təsirli feilə çevirən şəkilçi kimi çıxış edə bilər?

- ☐ yeyir
- ☒ uçur

- ☐ alır
- ☐ görür
- ☐ biçir

506 Üçüncü şəxsin təkində şəxs şəkilçisi qəbul etməyən feil zamanlarını müəyyənləşdirin: I. nəqli keçmiş zaman, II. şühudi keçmiş zaman, III. indiki zaman, IV. qəti gələcək zaman, V. qeyri – qəti gələcək zaman

- ☐ I, IV, V
- ☒ II, III, V
- ☐ II, V
- ☐ I, IV
- ☐ III, IV, V

507 Mətnə feilin hansı şəkilləri işlənmişdir? İşdə sənə nə deyiblər, deyiblər, Evə qəldin danış bir az, gül bir az (N. Həsənzadə)

- ☐ xəbər, arzu, şərt
- ☒ xəbər və əmr
- ☐ şərt və lazım
- ☐ vacib və xəbər
- ☐ əmr, arzu, xəbər

508 Feilin hansı təsriflənən şəkilləri görünüşcə birinci şəxsin cəmində eyni olur? 1. xəbər şəkli, 2. arzu şəkli, 3. vacib şəkli, 4. əmr şəkli, 5. lazım şəkli

- ☐ 1.4
- ☒ 2.4
- ☐ 3.5
- ☐ 4.5
- ☐ 2.3

509 Hansı cərgədəki söz feilin sadə şəklində deyil?

- ☐ almış ıq
- ☒ alırdınız
- ☐ aldım
- ☐ alsanız
- ☐ alınmalıdır

510 Feillərdən birini həm şühudi keçmiş zaman, həm də xəbər şəklinin hekayəsi kimi izah etmək mümkündür:

- ☐ silirdi
- ☒ bitirdi
- ☐ yandırdı
- ☐ qudurdu
- ☐ aparardı

511 Feilin mürəkkəb şəkilləri işlənmiş cümlələri göstərin: 1. Sərdar gecə bizdə qaldı. 2. Bu səslər içində mənim də öz səsim olmalıdır. 3. Qanadı sınımış quş da uçarmış. 4. Şair, nə tez qocaldın sən. 5. Yenə o bağ olaydı. Yenə yığışaraq siz o bağa köcəydiniz.

- ☐ 2.3
☒ 3.5
☐ 1.5
☐ 1.4
☐ 2,4

512 Hansı cümlədə məsdər mənsubiyyətə görə dəyişmişdir?

- ☐ Uşağın şeir oxumağa çox həvəsi var.
☒ Onun bu məclisə gəlməyi çoxlarını sevindirdi.
☐ Ərəb əlifbası ilə yazmağı qardaşımdan öyrənmişəm.
☐ Açıq havada gəzməyin faydası çoxdur.
☐ Rəisdən sonra hamı çıxış etmək istəyirdi.

513 Hansı cümlələrdə həm hal, həm də mənsubiyyət şəkilçisi qəbul etmiş məsdərlər vardır?

1.Görüşməyimizdən bir həftə sonra getdi.2.Atam tapşırırdı ki, dərslə keçikməyim.3.O, yaxşı oxumağımız üçün heç nəyi əsirgəmirdi.4.Deməyindən belə çıxır ki, heç nədən xəbəri yoxdur.

- ☐ 3.4
☒ 1.4
☐ 1.2
☐ 2.4
☐ 1.3

514 Hansı cümlələrdə məsdər həm mənsubiyyət, həm hal şəkilçisi qəbul etmişdir?1.Ora getməkdən yorulmuşam.2.İşləməyindən belə görünür ki, zəhmətkeş adamdır.3.Belə gözəl yazmağı kimdən öyrənmişən?4.Oxumağına söz ola bilməz.5.Sizin bu barədə susmağınız mənə təəccüblü gəlir.

- ☐ 3.4
☒ 2.4
☐ 1.2
☐ 3.5
☐ 2.5

515 Onların belə danışmaqlarına baxmayın cümləsində işlənmiş məsdərdə onun üçün səciyyəvi olmayan hansı cəhət özünü göstərir?

- ☐ Yiyəlik halla əlaqəyə girib.
☒ Cəmlənib.
☐ Hallanıb.
☐ Mənsubiyyətə görə dəyişib.
☐ Üçüncü növ təyini söz birləşməsinin II tərəfi kimi işlənib.

516 Hansı cümlələrdə feili sifətlər isimləşmişdir?1.Əziləni müdafiə etmək nəcib insanların xüsusiyyətidir.2.İncidilən insanlara kömək etməliyik.3.Qaçanı qovmazlar.4.Müdafiə olunan tərəf rahat nəfəs aldı.5.Yıxılanı vurmazlar.6.Calışqan həmişə uğur qazanar.

- ☐ 2,4,6
☒ 1,3,5
☐ 1,2,5
☐ 2,3,6

☐ 1,4,5

517 Hansı cümlənin xəbəri feili sifətlə ifadə olunmayıb?

- ☐ Qarpızların bir qismi yetişməmiş idi.
☒ O, bu işdən əl çəkməlidir.
☐ Çay soyuyub, içməlidir.
☐ Bu film olduqca gülməlidir.
☐ Aldığım alma yeməli idi.

518 Cümlələrin birində feili bağlama işlənməyib:

- ☐ Evə yaxınlaşanda nəbzi daha həyəcanla vurmağa başladı.
☒ Baba səliqə ilə doğranmış çörəyi boşqaba yığdı.
☐ Buludlar çəkilər-çəkilməz dağı boz duman bürüdü.
☐ Yağış kəsilməyincə mağazadan çıxmıdıq.
☐ O, ətrafa baxa-baxa yola çıxdı.

519 – 1b4 şəkilçisi ilə düzələn feili bağlamalara aid edilmiş xüsusiyyətlərdən biri səhv göstərilmişdir:

- ☐ – 1b4 şəkilçisi nəqli keçmiş zamanla qrammatik omonimdir.
☒ Bu şəkilçi ilə düzələn feili bağlamalara “idi” hissəciyi artırmaq olur.
☐ İşin əsas feildəki işdən əvvəl icra olunduğunu bildirir.
☐ Daha çox əsas feildəki hərəkətin tərzini və səbəbini bildirir.
☐ – ara2 şəkilçili feili bağlamalarla qrammatik cəhətdən sinonimdir.

520 Hansı fikir səhvdir?

- ☐ – madan 2 vurğusuz şəkilçidir.
☒ – 1b 4 yalnız feili bağlama şəkilçisi kimi işlənir.
☐ –madan2 şəkilçisi hərəkətin tərzilə yanaşı, zamanını da bildirir.
☐ Bəzi feili bağlama şəkilçilərinə sinonimlik vardır.
☐ – arkən2 şəkilçisi daha çox zaman bildirir.

521 Hansı xüsusiyyət feilin təsriflənməyən formalarının üçünə də aiddir?

- ☐ Hər üçü hallana bilir və mənsubiyyətə görə dəyişir.
☒ İki nitq hissəsinin əlamətlərini daşıyırlar.
☐ Cümlənin xəbəri vəzifəsində işlənə bilirlər.
☐ Hər üçü cümlənin baş üzvləri vəzifəsində işlənə bilir.
☐ Hər üçü zaman anlayışı ifadə edir.

522 Göndərildi feilinin morfoloji təhlilindəki səhvləri göstərin:1.Məchul növdədir.2.Üçüncü şəxsin təkindədir.3.Quruluşca sadədir.4.Təsirlidir.5.Şühudi keçmiş zamanda işlənib.6.Xəbər şəklinin hekayəsindədir.

- ☐ 2,4,6
☒ 3,4,6
☐ 2,3,6
☐ 2,4,5
☐ 1,3,4

523 Qandırmaq və qanatmaq feilləri haqqında səhv fikirləri seçin:1.Hər ikisi təsirli feildir.2.Hər ikisi feildən əmələ gəlmişdir.3.Eyniköklü sözlərdir.4.Hər ikisi icbar növdədir.5.Hər ikisi quruluşca düzəltmədir.

- ☐ 2,3
☒ 3,4
☐ 1,2
☐ 4,5
☐ 2,4

524 Uşaq tək qaldığı üçün sıxılırdı cümləsində təsriflənən feilin morfoloji təhlilindəki səhvləri göstərin:1.Sifətdən düzəlmiş feildir.2.Təsirlidir.3.Qayıdış növdədir.4.Şühudi keçmiş zamandadır. 5.Xəbər şəklinin hekayəsindədir.

- ☐ 1,3,5
☒ 1,2,4
☐ 2,3,5
☐ 1,3
☐ 2,4

525 Hava get-gedə saflaşırıdı cümləsində feilin təhlilindəki səhvləri göstərin:1. Sifətdən düzələn feildir.2.Təsirli feildir.3.Qarşılıq – birgəlik növdədir.4.– ır indiki zaman şəkilçisidir.5.– dı feil şəkillərinin rəvayətinin əlamətidir.

- ☐ 1,3,5
☒ 2,3,5
☐ 1,2,4
☐ 1,3,4
☐ 2,4,5

526 Körpənin yanağı qızarmışdı cümləsində feil haqqında verilən düzgün fikirləri müəyyənəldirin: 1.Sadə feildir.2.Qayıdış növdədir.3.Təsirsizdir.4.Şühudi keçmiş zamandadır.5.Xəbər şəklinin hekayəsindədir.

- ☐ 1,3,4
☒ 1,3,5
☐ 1,2,4
☐ 2,5
☐ 2,4

527 Çalağan göydə dolanar, cücənin ürəyi bulanar cümləsindəki feillər haqqında deyilənlərdən hansılar düzdür?1.Hər ikisi düzəltmə feildir.2.Hər ikisi hal- vəziyyət bildirir.3.Biri düzəltmə, digəri isə frazeoloji birləşmədir.4.Hər ikisi təsirli feildir.5.Hər ikisi təsdiq feilidir.

- ☐ 1,5
☒ 3,5
☐ 1,2,3
☐ 3,4
☐ 1,2,4

528 Hansı cümlələrdə feili sifət isimləşmişdir?1. Çoxlu görülməsi işlərimiz var.2.Keçmiş olmayanın gələcəyi də olmaz.3.Bu bayramda bütün küsülülər barışır.4.Mərasimə gələnlər qardaşının yaxın dostları idi.5.Hamı onun təzə yazdığı kitabı tərifləyirdi.6.Bildiklərimin hamısını ona ətraflı danışdım.

- ☐ 1,4,5
☒ 2,4,6
☐ 1,3,5
☐ 1,2,5
☐ 2,3,6

529 Hansı cümlələrdə feili bağlama vardır? 1. Oxuyanlar tələbədirlər. 2. Bütün bunları düşündükçə ağı dumanlanırdı. 3. Qurbətdə xan olunca, vətəninə dilən göz. 4. Közərən ocaq gözetçinin yaxında olduğunu xəbər verirdi.

- ☐ 2.4
☒ 2.3
☐ 1.2
☐ 3.4
☐ 1.4

530 Zərf düzəldən şəkilçiləri göstərin: 1.–la 2.–ca 3.–mı 4.–dan 5.–acaq 6.–ən 7.–araq

- ☐ 1,2,6
☒ 1,2,4,6
☐ 1,2,5
☐ 3,4,6
☐ 3,4,6,7

531 İndi, bayaq sözləri zərfin hansı məna növünə aiddir?

- ☐ kəmiyyət
☒ zaman
☐ tərz-i-hərəkət
☐ yer
☐ səbəb

532 Düzəltmə zərf hansıdır?

- ☐ birlik
☒ həvəslə
☐ qurğu
☐ xələmgil
☐ maraqlan

533 Zərf kimi verilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ irəli
☒ kənddən
☐ aşağı
☐ içəri
☐ ora

534 Verilmiş sözlərdən hansı zərf deyil?

- ☐ üzbəüz

- ☒ qaçaqac
- ☐ aybaay
- ☐ yanbayan
- ☐ ilbəil

535 Biri zərfdır:

- ☐ eldə
- ☒ tez
- ☐ səndə
- ☐ necə
- ☐ bayram

536 Saydan düzələn zərfləri göstərin:

- ☐ şəxsən, dahiyanə
- ☒ birdən, çoxdan
- ☐ hərdən, astadan
- ☐ qəfildən, daxilən
- ☐ ucadan, qəsdən

537 Zərflərdən biri mənə növünə görə digərlərindən fərqlənir:

- ☐ çəpəki
- ☒ yuxarı
- ☐ asta-asta
- ☐ cəld
- ☐ gözücu

538 Hansı cərgə defislə yazılan zaman zərflərindən ibarətdir?

- ☐ üz-üzə, sağa-sola, dala-qabağa
- ☒ səhər-səhər, indi-indi, ara-sıra
- ☐ əyri- əyri, yan-yana, qeyri-ixtiyari
- ☐ dəstə-dəstə, ara-sıra, ora-bura
- ☐ az-çox, birə-beş, qabaq-qabağa

539 Biri məntiqi pozur:

- ☐ geridəki
- ☒ dünənki
- ☐ oradakı
- ☐ aşağıdakı
- ☐ yuxarıdakı

540 Bu sözlərdən biri yer zərfi deyil:

- ☐ aralıqda
- ☒ çinarlıqda
- ☐ üzüaşağı
- ☐ ortalıqda

☐ bəri

541 Hansı sıra isim və zərf kimi işlənən sözlərdən ibarətdir?

- ☐ doğru, tərəf, tək, səhər
☒ gecə, gündüz, sabah, axşam
☐ yaxşı, pis, aydın, işıqlı
☐ qabaq, sonra, əvvəl, bəri
☐ xeyli, çox, bir az, bir qədər

542 Uşaqlar bu gün xeyli çalışdılar cümləsində zərfin hansı mənə növləri işlənmişdir?

- ☐ zaman, yer
☒ zaman, miqdar
☐ zaman, tərz-i-hərəkət
☐ tərz-i-hərəkət, yer
☐ yer, miqdar

543 Miqdar zərfi olan cümləni göstərin:

- ☐ Deyilənlər barədə çox fikirlər söyləndi.
☒ Həyətdə xeyli işləmişdim.
☐ Biz xeyli ağac əkdik.
☐ Çoxlu meyvə aldım.
☐ Meydana yüzlərlə adam toplaşmışdı.

544 Hansı suallar zərfin deyil?

- ☐ nə qədər?, nə dərəcədə?
☒ hansı?, nəyə?, nə üçün?
☐ haraya?, hara?, haradan?
☐ necə?, nə cür?, nə tərzdə?
☐ nə vaxt?, nə zaman?, haçan?

545 Verilmiş sözlərdən biri zərf deyil:

- ☐ daxilən
☒ şəhərdə
☐ ucadan
☐ birdən
☐ xəstə-xəstə

546 Hansı düzəltmə söz zərfdən yaranıb?

- ☐ hamarlamaq
☒ geriləmək
☐ yerləşmək
☐ zarafatyana
☐ cəpəki

547 Zərf olmayan cümlə hansıdır?

- ☐ Əvvəl- axır buralardan köçüb gedəcəyəm.
- ☒ Fikrət onun dalınca baxa-baxa qaldı.
- ☐ Xəstə- xəstə dərsə gəlmişən?
- ☐ Oğlan oğrun-oğrun atasına baxırdı.
- ☐ Qoca asta-asta gəlib kəndə çatdı.

548 Miqdar zərfi olan cümləni göstərin:

- ☐ Mən bunu belə də düşünürdüm.
- ☐ Az adam tapılar ki, bu işi bilsin.
- ☒ Az danışmaq lazımdır.
- ☐ Dünən şiddətli külək əsirdi
- ☐ Xeyli adam gəlmişdir.

549 Bəndlərdən birində zərf yoxdur:

- ☐ Ehmalca vurdum.
- ☒ Yamanca qoçaq idi.
- ☐ Türkcə danışmayın.
- ☐ Astaca gülümsündü.
- ☐ Yamanca qorxutdun məni.

550 Zərfdən düzələn sözü göstərin:

- ☐ dostyana
- ☒ tezdən
- ☐ yuxarı
- ☐ dəlicəsinə
- ☐ anbaan

551 Tərzi- hərəkət zərflərinin sayını müəyyən edin:Ehmalca, aybaay, təəccüblə, hiyləgərcəsinə, uzaq, irəli, vaxtilə, axşamtərəfi, ötəri, əvvəl, xeyli, sürətlə.

- ☐ 8
- ☒ 5
- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ 3

552 Əvvəl sözü hansı cümlədə zərfdir?

- ☐ Kimdən əvvəl gəlmişən?
- ☒ Əvvəl sən, sonra mən gələrəm.
- ☐ Qonşu məndən əvvəl gəldi.
- ☐ Səndən əvvəl gəlmişəm.
- ☐ Sözüünü deməmişdən əvvəl gedərsən.

553 Zərf olan cümləni tapıb göstərin:

- ☐ Qırmızı-qırmızı almalar adama gəl-gəl deyirdi.
- ☒ Cavad hiyləgərcəsinə gülümsəyirdi

- ☐ Müəllim yaxşı tələbələri qiymətləndirdi.
- ☐ Onun hörməti artmışdı.
- ☐ Gözlərini qırpmadan bir nöqtəyə baxırdı.

554 Hansı cümlədə yer zərfi işlənmişdir?

- ☐ Xəstə gün -gündən zəifləyirdi.
- ☒ İrəlidə xeyli adam dayanmışdır.
- ☐ Biz axşam qonaqları qarşılayacağıq.
- ☐ Kəşfiyyatçılar meşəni axtardılar.
- ☐ Azərin atası Türkiyədə işləyir.

555 Hansı cümlədə zərf var?

- ☐ Yalnız sən mənə kömək edə bilərsən.
- ☒ Sən bu işi həvəslə görmüsən.
- ☐ Builki sərçə bildirkinə cık-cık öyrədir.
- ☐ Bүgүnkү söz sabahkı sözün körpüsüdür.
- ☐ Bilməsən, bir biləndən soruş.

556 Hansı cümlədə zərf var?

- ☐ Əsən küləklərdən xəbərimiz yox.
- ☒ Düz danışmırsan.
- ☐ Düz söz üz qızardır.
- ☐ Onda böyük bir enerji var.
- ☐ İti bıçaq əlimizi kəsdi.

557 Birə-beş, azdan-çoxdan sözləri zərfin hansı mənə növündədir?

- ☐ səbəb
- ☒ miqdar
- ☐ tərz-i-hərəkət
- ☐ zaman
- ☐ yer

558 Həmişə dərəcə hazır olmaq lazımdır cümləsində həmişə sözü hansı nitq hissəsidir?

- ☐ feil
- ☒ zərf
- ☐ isim
- ☐ sifət
- ☐ say

559 Tərz-i-hərəkət zərfini tapın:

- ☐ yavaşca, soyuqdan
- ☒ sürətlə, igidcəsinə
- ☐ irəli, aşağı
- ☐ az, xeyli
- ☐ istidən, hünərlə

560 Düzəltmə zərflər cərgəsini göstərin:

- ☐ aşağı, gec-tez
- ☒ şairanə, çəpəki
- ☐ bərkdən, irəli
- ☐ ucadan, indi
- ☐ dünən, bayaq

561 Hansı cümlədə yer zərfi işlənmişdir?

- ☐ Məktəbin həyatında yaman səs-küy vardı.
- ☒ İrəlidə onu nələr gözlədiyini bilmir.
- ☐ Lələ Gəncədə yaşayır.
- ☐ Meşədə quşlar cəh-cəh vururdu.
- ☐ Kənddən gəlib.

562 Zərf düzəldən şəkilçi hansıdır?

- ☐ – mada 2
- ☒ – cəma 2
- ☐ –ın 4
- ☐ – ıq 4
- ☐ –kı 4

563 Aşağıdakı cümlələrin birində zərf işlənmişdir:

- ☐ İnsan! O, müqəddəs bir kainatdır.
- ☒ Mən orada olmasam, çətin olacaq.
- ☐ Günəş şəfəqlərlə bəzəyir yeri.
- ☐ Açılmış səhərin ala gözləri.
- ☐ Mühəndis qız iş yerinə gələndə saat iki idi.

564 Mürəkkəb zərfləri seçin:

- ☐ acgöz, üzüyuxarı, ürəyiaçıq
- ☒ yanbayan, üzbəüz, günbəgün
- ☐ növbənöv, rəngarəng, cürbəcür
- ☐ sakit-sakit, kələ-kötür, gec-tez
- ☐ qaçaqaç, vurhavur, qovhaqov

565 Zərf kimi verilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ üzbəüz
- ☒ hara
- ☐ əvvəl
- ☐ yuxarı
- ☐ arxa

566 Məntiqi ardıcılığı tamamlayın: Hələ, indi,...

- ☐ ara-sıra

- ☒ dərhal
- ☐ hərdən
- ☐ hərdənbir
- ☐ ildə

567 Sadə zaman zərfini seçin:

- ☐ hərdən
- ☒ bildir
- ☐ asta
- ☐ xeyli
- ☐ tamamilə

568 Fikrət Kamilə çəpəki baxdı cümləsində zərfin mənə növünü göstərin:

- ☐ miqdar
- ☒ tərz-i-hərəkət
- ☐ zaman
- ☐ yer
- ☐ səbəb

569 Yavaş-yavaş, taybatay, xısın-xısın...

- ☐ yalan
- ☒ hissə-hissə
- ☐ ağlamaq
- ☐ sakit
- ☐ dostcasına

570 Bəndlərdən birində zərf var:

- ☐ Bu sözləri ona çatdırmalısan.
- ☒ Səndən ötəri diqqətlə baxmaq olsun, qalanı mənlikdir.
- ☐ İşə gedirəm, oğlum
- ☐ Xeyli uşaq var bizim həyətdə.
- ☐ Sənsiz yaşayıram neçə zamandır.

571 Miqdar zərfi hansı cümlədədir?

- ☐ Az ilə çoxun oyunu olmaz.
- ☒ Ağacın qurdu özündən olmasaydı, çox yaşayardı.
- ☐ Adam min acını unudar bir şirinin xatirinə.
- ☐ Təkdənbir çəki səs eşidilirdi
- ☐ Aclıq bir il gedər, minnət min il.

572 Həm sıfət, həm də zərf kimi işlənə biləcək sözləri seçin: 1. qışda , 2. gecə, 3. göy, 4. iti, 5. bu, 6. gözəl, 7. möhkəm, 8. çox, 9. yaxşı

- ☐ 3,5,7
- ☒ 4,6,7,9
- ☐ 1,3,5,6,8

- ☐ 2,4,6,7,9
- ☐ 4,5,6,9

573 Düzəltmə tərz-i-hərəkət zərflərini göstərin:

- ☐ sərin, həyəcanlı
- ☒ sürətlə, beləcə
- ☐ qələmlə, əvvəlcə
- ☐ salamat, irəli
- ☐ cəld, sonra

574 Yer zərflərindən ibarət cərgə hansıdır?

- ☐ Bakıda, Gəncədə, Şəkiddə
- ☒ içəridə, yuxarıda, burada
- ☐ evdə, işdə, bağda
- ☐ bizdə, həyətdə, otaqda
- ☐ el-obada, istidə, soyuqda

575 Hansı cümlədə - la2 zərf düzəldən şəkilçidir?

- ☐ Atamla mən bu işə çoxdan başlamışıq.
- ☒ Qoca nəfəsini güclə alırdı.
- ☐ Akiflə Fərid qardaşdır.
- ☐ Əli ilə vacib işim var
- ☐ Onunla açıq danışmaq lazımdır

576 Onlar Xəmsəni dəfələrlə oxumuşlardı cümləsində hansı norma pozulmuşdur?

- ☐ yalnız orfoepik
- ☒ orfoqrafik, qrammatik
- ☐ yalnız qrammatik
- ☐ yalnız leksik
- ☐ yalnız orfoqrafik

577 Nitq istisnaları (ədəbi dildəki qeyri- normativ hallar) hansı şəraitdə meydana çıxır? Düzgün fikirləri seçin:1)öz dövrünü keçirmiş nitq vahidləri bu və ya digər üslubda ilişib qalanda, 2)cümlədə durgu işarələri düzgün qoyulmadıqda,3)yeni meydana çıxan nitq vahidləri bir müddət normativləşməyəndə,4)orfoepiya qaydalarına əməl edilmədikdə,5) qrammatik normalara etinasızlıq göstərildikdə

- ☐ 1,2,3
- ☒ 1,3
- ☐ 1,3,5
- ☐ 2,4
- ☐ 3,4,5

578 Biri orfoqrafik normanın pozulmasıdır:

- ☐ xüsusi isimlərin böyük hərflə yazılması
- ☒ Roma rəqəmləri ilə yazılan sıra saylarından sonra “-c14” şəkilçisinin qoyulması
- ☐ söz ortasında yanaşı gələn iki müxtəlif kar samitdən ikincisinin cingiltili tələffüz olunması

- ☐ uzun saitli heca ilə vurğulu hecanın üst-üstə düşməsi
- ☐ sözə əvvəl leksik, sonra qrammatik şəkilçinin artırılması

579 Fonetik normanın pozulduğu cümləni tapın:

- ☐ Könüm quşu qanad çalmaz sənsiz bir an, Azərbaycan!
- ☒ Bilənlər bilmiyənlərə desinlər
- ☐ Gələnlər bir azdan kor-peşman dağılışdılar.
- ☐ Yeyərsən qaz ətinə, görərsən ləzzətini.
- ☐ İşə dayandırmağı əmr buyurublar.

580 Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvünün Avropa Şurasındakı çıxışı natiqliyin hansı sahəsinə aiddir?

- ☐ inzibati-idarə natiqliyi
- ☒ siyasi natiqlik
- ☐ bədii natiqlik
- ☐ akademik natiqlik
- ☐ işgüzar natiqlik

581 XX əsrin 40-80 – ci illərində ümumişlək olub, indi tarixizmə çevrilən sözlər hansı cərgədə verilmişdir?

- ☐ samovar, demokratiya
- ☒ pioner, kolxoz
- ☐ sayru, nəsnə
- ☐ ayıtmaq, tanıq
- ☐ dürlü, qaynaq

582 Bəndlərdən birində uzlaşma pozulsa da, qrammatik norma pozulmamışdır:

- ☐ Nəfəsi kəsildi, özünü yaxınlıqdakı işıq gələn evə catdırmağa tələsdi.
- ☒ Dünyalar titrədi, aləmlər mayallaq aşdı, fəlekler bir-birinə qarışdı. (C.Məmmədquluzadə)
- ☐ Şagirdlərdən ikisinin cavabı müəllimi qane etmədi.
- ☐ Xalqın hamısı, demək olar ki, Yusif Sərraca qarşı idilər.
- ☐ Yenə öz yerində yuvarlanır ay.

583 Nitqə aid əlamətlərdən biri səhvdir:

- ☐ Şifahi və yazılı şəkildə mövcud olur.
- ☒ Ünsiyyət vasitəsidir.
- ☐ Törəmədir.
- ☐ Fərdir.
- ☐ Dəyişkəndir.

584 Fel kökünə əvvəl sadə şəkil şəkilçisi, sonra isə qrammatik məna növünün şəkilçisi artırılmışdır. Hansı norma pozulmuşdur?

- ☐ fonetik, leksik
- ☒ qrammatik
- ☐ orfoepik
- ☐ orfoepik
- ☐ orfoepik, qrammatik

585 Nitqin dəqiqliyi dedikdə, nə nəzərdə tutulur?

- ☐ orfoqrafiya qaydalarına düzgün əməl edilməsi
- ☒ fikrin ifadəsi üçün birbaşa tələb olunan sözün, ifadənin və ya cümlənin seçilməsi
- ☐ mücərrəd anlayışlardan istifadə edilməsi
- ☐ qrammatik normalara əməl olunması
- ☐ yalnız həqiqi mənada başa düşülən sözlərdən istifadə olunması

586 Nitqin düzgünlüyünün pozulması hansı səbəbdən yaranır? Ən tam olanı qeyd edin.

- ☐ orfoepiya qaydalarına əməl etməməkdən
- ☒ dilin fonetik, leksik və qrammatik quruluşunu bilməməkdən
- ☐ dilin fonetik, leksik və qrammatik quruluşunu bilməməkdən
- ☐ orfoqrafiya qaydalarına əməl etməməkdən
- ☐ sözün leksik mənasını bilməməkdən

587 Natiqlik sənətinin əsas tələbləri sırasında verilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ nitqin intonasiasına uyğun əl-qol, baş və bədən hərəkətləri etmək
- ☒ mövzu haqqında geniş danışmaq
- ☐ dinləyicilər üçün anlaşılıqlı şəkildə danışmaq
- ☐ nitqə əvvəldən hazırlaşmaq
- ☐ nitq mədəniyyətinin əsas şərtlərinə əməl etmək

588 Nitq etiketləri barədə yürüdülməyən hansı fikir səhvdir?

- ☐ Onlardan yerində istifadə səmimi münasibət yaradır.
- ☒ Bütün nitq etiketləri müəyyən dövrdə işlənilib sonra ünsiyyətdən çıxır.
- ☐ Müraciət etiketləri rəsmi və qeyri-rəsmi olur.
- ☐ Nitq etiketlərinə nitq yarlıqları da deyilir.
- ☐ Nitq etiketləri nitq mədəniyyətinin mühüm göstəricisidir.

589 Hansı bənddə leksik norma pozulmuşdur?

- ☐ Çay tökülüb süfrəni ləkələdi.
- ☒ Gəzintidən yorğun qayıdan Ceyhun yerinə yığılıb yatdı.
- ☐ Zəhmət olmasa, mənə bir stəkan çay süz.
- ☐ Tarlada suvarma işləri başa çatdı.
- ☐ Yalvarma, yalvarma o cəllada sən!

590 Mənə də çay tökün cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulub?

- ☐ fonetik və leksik
- ☒ leksik
- ☐ fonetik
- ☐ qrammatik
- ☐ leksik və qrammatik

591 O, şiddətli adamdır cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ leksik, orfoqrafik

- ☒ yalnız leksik
- ☐ yalnız orfoqrafik
- ☐ qrammatik, leksik
- ☐ orfoepik, qrammatik

592 Qulağıma haradansa bir səs toxundu cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ leksik və qrammatik
- ☒ leksik
- ☐ orfoqrafik və leksik
- ☐ orfoqrafik
- ☐ qrammatik

593 Dərsin yerini kitabınızda iz eləyin cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulub?

- ☐ orfoqrafik və qrammatik
- ☒ leksik
- ☐ orfoqrafik
- ☐ qrammatik
- ☐ orfoepik

594 Aşağıdakılardan hansı orfoepik qaydaya aiddir?

- ☐ sifətin çoxaltma dərəcəsini əmələ gətirən “tünd” sözünün defislə yazılması
- ☒ “m” və “n” samitləri ilə bitən sözlərin tələffüzündə çıxışlıq hal şəkilçisinin –nan2 kimi işlənməsi
- ☐ “sinif” sözünə saitlə başlanan şəkilçi artırıldıqda son saitin düşməsi
- ☐ “fənn” sözünə samitlə başlanan şəkilçi artırıldıqda qoşa samitlərdən birinin düşməsi
- ☐ xüsusi isimlərin böyük hərflə yazılması

595 Çayçı tez-tez təzə çay düzəldirdi cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ orfoqrafik
- ☒ leksik
- ☐ fonetik
- ☐ qrammatik
- ☐ orfoepik

596 Qrammatik normanın pozulduğu cümlələri göstərin:1)Keçim qarayazı düzənliyindən, qatım qabağıma ilğımlarını. (İ.İsmayılzadə) 2)Yol azmısan bu payızın çənində,Ağacdələ, ağlın itib sənin də. (M.İsmayıl) 3) Cahandar ağa tufəngini çiyindənən alıb çaxmağı hərlədi. 4)Kişi yola düşəndə dan yeri yenicə ağarırdı.

- ☐ 1.4
- ☒ 1.2
- ☐ 1.3
- ☐ 3.4
- ☐ 2.3

597 Nitq istisnaları nədir?

- ☐ ayrı-ayrı müəlliflərin nitqində köhnəlmiş sözlərdən istifadə edilməsi
- ☒ ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar

- ☐ ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
- ☐ üslublardan birinin ədəbi dildə aparıcı rol oynaması
- ☐ ədəbi dil normasının pozulması

598 Anam başımın yanında dua deyirdi cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ orfoqrafik
- ☒ leksik
- ☐ fonetik
- ☐ qrammatik
- ☐ leksik, qrammatik

599 hər bir xalqın dilində onun milli təfəkkürünə, etnoqrafiyasına uyğun olaraq işlədilən ifadələrdir cümləsində nöqtələrin yerinə yazılmalıdır:

- ☐ natiqlik
- ☒ nitq etiketləri
- ☐ nitq
- ☐ dil
- ☐ nitq fəaliyyəti

600 işə tez- tez gecikirsiz? cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ fonetik və leksik
- ☒ fonetik
- ☐ leksik
- ☐ qrammatik
- ☐ fonetik və qrammatik

601 Şagirdlərin ikisi dərsə hazır gəlməmişdilər cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ orfoqrafik
- ☒ qrammatik
- ☐ fonetik
- ☐ leksik
- ☐ leksik, qrammatik

602 Biri müraciət etiketidir:

- ☐ mübarək olsun!
- ☒ bağışlayın!
- ☐ salamat qalın!
- ☐ Allah rəhmət eləsin!
- ☐ yaxşı yol!

603 Yazılı ədəbi dilin ilk nümunələri bunlar olmuşdur:1)dövlət sənədlərinin dili.2)müxtəlif məzmunlu plakatların dili.3)qəzetlərin dili.4)dövlət başçılarının məktublarının dili.5)elmi kitabların dili.6)bədii əsərlərin dili

- ☐ 3,4,5
- ☒ 1,4,6
- ☐ 2,3,5

- ☐ 1,2,3
☐ 4,5,6

604 Hansı cümlədə leksik norma pozulmuşdur?

- ☐ Bir müddətdən sonra tufan sakitləşdi.
☒ Quşlar nəcib nəğmələri ilə insanı valeh edir.
☐ Qızıl payız gəlib çatdı.
☐ Avqustun isti günləri ötüb keçdi.
☐ Cəmilə divanda oturub gəlinciyini oynadırdı.

605 Hansı cümlələrdə orfoqrafik normanın pozulması müşahidə olunur?1)– Şeylərini satmışam,- dedi, - görürsən, bala-bala ötürürəm içəri.2)Dur gedek, mənim şeylərimi ver, mən sənə kimi əclafnən oturmaram.3)Buzbulağa da qar yağıbmi, görəsən....?4)Təxir özündədir, özün oturub sataydın.5)Bostanın böyründə bir əncir ağacı vardı, yarpaqları payızda da gömgöy olurdu.

- ☐ 1.2
☒ 2.4
☐ 1,5
☐ 2.5
☐ 4,5

606 Hansı bənddə qrammatik norma pozulmuşdur?

- ☐ Mən də dincələcəyəm.
☒ Hər iki şəxs məğlub olmayacağına inanırdılar.
☐ Mən tarixi yerlərə səyahəti xoşlayıram.
☐ Bu əhvalat qələmə alınmalıdır.
☐ Göydən üç alma düşdü.

607 Sırrını verməyir sirdaşa dünya cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ fonetik və qrammatik
☒ qrammatik
☐ leksika
☐ fonetik
☐ fonetik və leksik

608 Nizami Gəncəvi yaradıcılığının zirvəsi Xəmsə sayılır cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ leksik və qrammatik
☒ orfoqrafik
☐ leksik
☐ qrammatik
☐ orfoepik

609 Sözün fonetik tərkibinin, leksik mənasının və cümlənin qrammatik quruluşunun hamı tərəfindən qəbul olunan fəaliyyətinə deyilir:

- ☐ nitq mədəniyyəti
☒ norma

- ☐ dil
- ☐ nitq
- ☐ ritorika

610 Uyğunsuzluğu tapın:

- ☐ nitq istisnaları- ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
- ☒ ritorika - ədəbi dilin normaları
- ☐ jest – nitqə uyğun əl-qol hərəkətləri
- ☐ nitq etiketləri-milli təfəkkürə, etnoqrafiyaya uyğun işlədilən ifadələr
- ☐ mimika- üz əzələlərinin mənalı hərəkəti

611 Uşaqların çoxu dünən yola düşdülər cümlesində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ leksik və qrammatik
- ☒ qrammatik
- ☐ fonetik
- ☐ leksik
- ☐ fonetik və leksik

612 Bəndlərdən birində nitq etiketləri nin izahı verilmişdir:

- ☐ ayrı- ayrı məhəlli söz və ifadələrin işlənməsi
- ☒ xalqın dilində onun milli təfəkkürünə, etnoqrafiyasına uyğun olaraq işlənen ifadələr
- ☐ dildə yaranan yeni sözlər
- ☐ ədəbi dildəki qeyri-normativ hallar
- ☐ əl-qol hərəkətlərindən istifadə etməklə nitq emosionallığının zənginləşdirilməsi

613 Nümunədə ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur? Tarix utanmazını yaratdığından? Dönüb keçmişinə baxmazını İran?

- ☐ fonetik və leksik
- ☒ qrammatik
- ☐ fonetik
- ☐ leksik bə qrammatik
- ☐ leksik

614 Nitq etiketi birləşməsinin əsas tərəfini hansı sözlə əvəz etmək olar?

- ☐ forma
- ☒ yarlıq
- ☐ danışiq
- ☐ mədəniyyət
- ☐ danışiq

615 Nitq etiketlərindən ibarət məntiqi ardıcılığı tamamlayın. 1) Allah amanında! 2) Xudahafiz! 3) Görüşənədək! 4)

- ☐ Həmişə ayaq üstə.
- ☒ Yaxşı yol
- ☐ Sağlığınıza qismət olsun!

- ☐ Allah şəfa versin!
- ☐ Mübarəkdir!

616 Qonşuların hamısı onun gələcəyini eşitmişdilər cümləsində ədəbi dilin hansı norması pozulmuşdur?

- ☐ fonetik
- ☒ qrammatik
- ☐ leksik
- ☐ orfoepik
- ☐ leksik, orfoqrafik

617 Nitq etiketlərindən hamısının alınma olduğu cərgəni göstərin:

- ☐ xoş gördük, salam
- ☒ xudahifiz, əlvida , lütfən
- ☐ oğlum, bağışlayın, buyurun
- ☐ iraq olsun, yaxşı yol
- ☐ cənab, mübarəkdir, qızım

618 Professorun auditoriyada oxuduğu mühazirə natiqliyin hansı növünə aiddir?

- ☐ siyasi
- ☒ akademik
- ☐ inzibati-idarə
- ☐ işgüzar
- ☐ bədii

619 Baş həkimin xəstəxana işçiləri və həkimlərlə keçirdiyi iclasdakı çıxışı natiqliyin hansı növünə aiddir?

- ☐ akademik
- ☒ inzibati-idarə
- ☐ siyasi
- ☐ bədii
- ☐ işgüzar

620 Traktor kənd təsərrüfatında böyük əhəmiyyət oynayır cümləsində hansı norma pozulmuşdur?

- ☐ həm fonetik, həm qrammatik
- ☒ leksik
- ☐ fonetik
- ☐ qrammatik
- ☐ həm leksik, həm qrammatik

621 Elə iş tut ki, nə şiş yanmasın, nə kabab . Cümlədə hansı norma pozulmuşdur?

- ☐ Heç bir norma pozulmamışdır.
- ☒ qrammatik
- ☐ leksik
- ☐ fonetik
- ☐ fonetik və leksik

622 Hansı nümunədə şəkilçinin bu cür işlənməsi ədəbi dildə orfoqrafik normaya uyğun deyildir?

- ☐ Qış getdi, yenə bahar gəldi.
- ☒ Güşumda sırğadı, sinəmdə dağdı, Ağıllı unutmaz necə ki, sağdı.
- ☐ Keçər dövran, belə qalmaz.
- ☐ Dəli könül, gəl əylənmə qürbətdə.
- ☐ Aşırıq, Yaxşı ölübdür, Dost inildər, yad ağlar.

623 Nitq etiketlərinin məntiqi ardıcılığını tamamlayın: Həmişə ayaq üstə! Allah köməyiniz olsun!

- ☐ Hələlik!
- ☒ Allah razı olsun!
- ☐ Allah amanında!
- ☐ Çox mübarəkdir!
- ☐ Çox mübarəkdir!

624 İstərdik ki, müharibədən sonra o öz evinə geri çevrilsin cümləsində ədəbi dilin hansı normaları pozulub?

- ☐ fonetik və qrammatik
- ☒ leksik və qrammatik
- ☐ orfoqrafik və leksik
- ☐ orfoepik və leksik
- ☐ qrammatik və fonetik

625 Normalara tabe olmayıb, fəaliyyət sahəsinin genişliyi ilə seçilir.

- ☐ bədii əsərlərdə yazıçının dili
- ☒ xalq danışığı dili
- ☐ şivə və dialekt
- ☐ ədəbi dil
- ☐ cənub dialekt

626 Allah amanında, uğur olsun kimi nitq etiketləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ alqış (xeyir-dua) etiketinə
- ☒ ayrılma etiketinə
- ☐ müraciət etiketinə
- ☐ görüş etiketinə
- ☐ görüş etiketinə

627 Biri nitqə verilən tələb deyil:

- ☐ düzgünlük
- ☒ bəlağət
- ☐ dəqiqlik
- ☐ orijinallıq
- ☐ təbiilik

628 Biri Azərbaycanın görkəmli natiqi deyil:

- ☐ Mir Cəlal Paşayev

- ☐ Əli Sultanlı
- ☐ Heydər Əliyev
- ☒ Mirzə Ələkbər Sabir
- ☐ Mikayıl Rəfili

629 Nətiq sözü digər hansı sözə əvəzlənə bilər?

- ☐ məlumat verən
- ☒ ritor
- ☐ danışan
- ☐ çıxış edən
- ☐ söz söyləyən

630 Hansı cümlədə zərf var?

- ☐ Əsən küləklərdən xəbərimiz yox.
- ☐ İti bıçaq əlimizi kəsdi.
- ☐ Onda böyük bir enerji var.
- ☐ Düz söz üz qızardır.
- ☒ Düz danışmırsan.

631 Dovşan sözünün fonetik təhlili ilə bağlı səhv cavabı göstərin: 1.6 səs, 6 hərfdən ibarətdir. 2.(o), (a) qalın, açıq saitlərdir. 3. 1 cingiltili və 2 kar samit işlənmişdir. 4. İkihecalıdır, vurğu son hecaya düşür. 5. Qalın saitlərin ahəngi gözlənilmişdir.

- ☒ 1.3
- ☐ 3,5
- ☐ 2,4
- ☐ 2,3
- ☐ 1.2

632 Sonor samitlərin ahəngi hansı sırada gözlənilmişdir?

- ☐ liberal, Lamiyə, naringi
- ☐ nevroloq, Nədir, müayinə
- ☒ müəllim, Nurlan, mineral
- ☐ domino, Nərgilə, narıncı
- ☐ layihə, limonad, Laləzar

633 Deyilişi yazılışından fərqlənən sözlər cərgəsini göstərin:

- ☐ meşə, elan
- ☐ hamı, sadə
- ☐ kitab, qələm
- ☒ uşaqlar, maraqlı
- ☐ meşəlik, şəhər

634 İdarə əlaqəsində asılı tərəf hansı halda işlənmir?

- ☐ yerlik
- ☐ yiyəlik

- ☐ yönlük
- ☐ çıxışlıq
- ☒ adlıq

635 Əşyevi yazı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- ☒ fikrin əşyalarda ifadəsi
- ☐ fikrin şəkillərdə ifadəsi
- ☐ yazının bütün növlərinin ifadəsi
- ☐ fikrin sözlə ifadəsi
- ☐ fikrin səslərlə ifadəsi

636 Əşyevi yazı dedikdə nə başa düşürsünüz?

- ☐ hərfi
- ☒ fikri
- ☐ hecavi
- ☐ şəkli
- ☐ əşyevi

637 Aşağıdakı sözlərdən hansının yazılışı səhvdir?

- ☐ 2,3,4
- ☐ 1,4,5
- ☐ 1,2,3
- ☐ 2,3,5
- ☒ 2.3

638 Yazının ən qədim forması:

- ☐ Hərfi
- ☒ Əşyevi
- ☐ İdeoqrafik
- ☐ Şəkli
- ☐ Fikri

639 Yazının ən mükəmməl, ən çevik forması hansıdır?

- ☒ Fonoqrafik
- ☐ Piktoqrafik
- ☐ Şəkli
- ☐ Sillabik
- ☐ İdeoqrafik

640 Səhv fikri tapın:

- ☐ Feili sifətlər substantivləşə bilirlər.
- ☒ Feillərin hamısı təsriflənir.
- ☐ Feil çoxkateqoriyalı nitq hissəsidir.
- ☐ Vacib şəklinin inkarı mə2 şəkilçisi və "deyil" ədatı ilə düzəlir.
- ☐ Məsdər təsriflənməyən feil formasıdır

641 Səhv fikirdir:

- ☒ Bütün ümumi isimlər xüsusiləşə bilirlər
- ☐ Xüsusi isimlər böyük hərflə yazılır
- ☐ İsimlər mübtəda vəzifəsində çıxış edirlər
- ☐ Coğrafi adlar xüsusi isimlərdir
- ☐ İsimlər mənsubiyyətə görə dəyişirlər

642 İstiqamət bildirən qoşmalara aiddir:

- ☒ tərəf, qarşı
- ☐ üçün, görə
- ☐ sarı, qədər
- ☐ kimi, qədər
- ☐ başqa, özgə

643 Qoşmanın xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☒ Ayrılıqda cümlə üzvü olur
- ☐ Ayrılıqda heç bir suala cavab vermir
- ☐ Qoşulduqları sözdən sonra işlənir
- ☐ Lüğəvi mənaya malik deyil
- ☐ Qrammatik mənə daşıyır

644 Aşağıdakılardan birində əvvəl sözü qoşma kimi işlənmemişdir:

- ☐ Dərsdən əvvəl hamı sinifdə idi.
- ☐ Hər şeydən əvvəl sağlamlıqdır.
- ☐ Bütün uşaqlar yarışdan əvvəl həyəcanlı idilər.
- ☐ Məndən əvvəl bir nəfər də var idi.
- ☒ Əvvəl düşün, sonra danış.

645 Əvəzlik haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ Əksər nitq hissələrini əvəz edə bilirlər.
- ☒ Bütün əvəzlilər hallanır.
- ☐ "filankəs" qeyrimüəyyən əvəzlikdir
- ☐ "filan" təyini əvəzlikdir
- ☐ Təyini əvəzlilər ismi əvəz etmirlər.

646 Feili bağlama sintaktik cəhətdən hansı cümlə üzvü olur?

- ☐ təyin
- ☐ tamamlıq
- ☒ zərflilik
- ☐ mübtəda
- ☐ xəbər

647 Hansı frazeoloji birləşmədir?

- ☐ O, bu gün dərsə gecikmişdi.

- ☐ İmtahanı uğurla verdi.
- ☒ Su torpağa can verirdi
- ☐ Uzaqdan məşın gəlirdi
- ☐ Top yola düşdü

648 Qeyrimüəyyən miqdar saylarından ibarət sıranı göstərin:

- ☐ azaz, min, çoxlu
- ☐ dörd, on beş, xeyli
- ☒ çox, az, xeyli
- ☐ az, çox, üç
- ☐ bir az, çoxlu, yüz

649 Biri nitqin mərhələsi deyil:

- ☐ mövzunu mənimsəmək
- ☐ nəticə əsasında plan tərtib etmək
- ☒ fikri yekunlaşdırma
- ☐ ədəbiyyatdan nəticə əldə etmək
- ☐ mövzuya aid ədəbiyyatın toplanması

650 Monoloji nitq haqqında deyilənlərdən biri səhvdir:

- ☐ çıxış
- ☐ müəhazirə
- ☐ məruzə
- ☐ spontan nitq
- ☒ debat

651 Aşağıdakı sözlərdən hansının yazılışı səhvdir?

- ☐ günbəgün
- ☐ layihə
- ☐ geoloq
- ☐ strateji
- ☒ kiprik

652 Aşağıdakı sözlərdən hansında yalnız açıq saitlər işlənmişdir?

- ☒ maneə
- ☐ riayət
- ☐ layihə
- ☐ bioloq
- ☐ naməlum